

PLAN OGÓLNY

Miasta i Gminy Dobrzyń nad Wisłą

Prognoza oddziaływania na środowisko

Źródło: <https://www.dobrzyn.pl/5204,co-warto-zobaczyc?trecsc=7978>

Toruń, kwiecień 2026 r.

Opracowanie:

Jolanta Rudnicka

SPIS TREŚCI

1. Podstawa prawna, cel i zakres opracowania	4
2. Metody zastosowane przy sporządzaniu prognozy	4
3. Przedmiot prognozy	6
4. Ocena stanu istniejącego środowiska miasta i gminy Dobrzyń nad Wisłą	7
4.1. Ogólna charakterystyka środowiska	8
4.2. Elementy zagospodarowania przestrzennego ważne z punktu środowiskowego	18
4.3. Potencjalne zmiany środowiska w przypadku braku realizacji ustaleń planu ogólnego.....	28
4.4. Charakterystyka gminy Dobrzyń nad Wisłą w odniesieniu do jego położenia względem obszarów podlegających ochronie, w tym obszarów Natura 2000	29
4.5. Stan środowiska na obszarach objętych przewidywanym znaczącym oddziaływaniem	35
5. Problemy ochrony środowiska istotne z punktu widzenia realizacji planu ogólnego, w szczególności dotyczące obszarów podlegających ochronie na podstawie ustawy o ochronie przyrody	36
6. Cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym a ich odniesienie w planie ogólnym	38
7. Analiza ustaleń planu ogólnego	50
8. Skutki dla środowiska wynikające z projektowanego przeznaczenia terenu	56
9. Ocena ustaleń zawartych w planie ogólnym w zakresie stanu i funkcjonowania środowiska, jego zasobów, odporności na degradację i zdolności do regeneracji	65
10. Rozwiązania alternatywne do rozwiązań zawartych w planie ogólnym wraz z uzasadnieniem ich wyboru, w tym wskazanie napotkanych trudności wynikających z niedostatków techniki lub luk we współczesnej wiedzy	67
11. Propozycje dotyczące przewidywanych metod analizy skutków realizacji postanowień planu ogólnego	68
12. Transgraniczne oddziaływanie na środowisko	68
13. Podsumowanie	69
14. Streszczenie w języku niespecjalistycznym	70
15. Wykorzystane materiały	71
Oświadczenie autora prognozy oddziaływania na środowisko	73

1. Podstawa prawna, cel i zakres opracowania

Podstawą prawną do wykonania Prognozy oddziaływania na środowisko dla projektu planu ogólnego miasta i gminy Dobrzyń nad Wisłą są zapisy ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko. Obowiązek sporządzania Prognozy wynika z art. 51 ust. 1 i art. 52 ust. 1 i 2 wymienionej ustawy. Zgodnie z treścią przedmiotowej ustawy, Prognoza oddziaływania na środowisko jest elementem strategicznej oceny oddziaływania na środowisko.

Burmistrz gminy sporządza projekt planu ogólnego wraz z uzasadnieniem oraz prognozą oddziaływania na środowisko, o ile jest wymagana; zgodnie z art. 13i. 3. pkt 3) ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym. Kolejna ustawa, tj. prawo ochrony środowiska w art. 72. 1. mówi, że określając ustalenia planu ogólnego gminy, zapewnia się warunki utrzymania równowagi przyrodniczej i racjonalną gospodarkę zasobami środowiska.

Podsumowując, podstawę prawną opracowania prognozy oddziaływania na środowisko ustaleń projektu Planu Ogólnego stanowią:

- Ustawa z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (tekst jedn. Dz. U. z 2024 r., poz. 1112 z późn. zm.);
- Ustawa z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (tekst jedn. Dz. U. z 2024 r., poz. 1130 z późn. zm.);
- Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska, (tekst jedn. Dz. U. z 2025 r. poz. 647 z późn. zm.);
- Uchwała Nr LXXV/359/2024 Rady Miejskiej Dobrzyń nad Wisłą z dnia 29 marca 2024 r. o przystąpieniu do sporządzenia planu ogólnego miasta i gminy Dobrzyń nad Wisłą oraz o rozpoczęciu strategicznej oceny oddziaływania na środowisko skutków jego realizacji.

Opracowanie Prognozy oddziaływania na środowisko ustaleń Planu Ogólnego miasta i gminy Dobrzyń nad Wisłą ma na celu dokonanie oceny skutków realizacji jego ustaleń dla poszczególnych komponentów środowiska przyrodniczego, wskazanie potencjalnie uciążliwych lub korzystnych dla środowiska ustaleń urbanistycznych. Prognoza oddziaływania na środowisko, wraz z projektem planu ogólnego, jest przedmiotem społecznej oceny, a jej ustalenia mogą mieć wpływ na decyzję Rady Miejskiej w sprawie uchwalenia planu ogólnego.

Szczegółowy zakres prognozy oddziaływania na środowisko wskazuje art. 51. ust. 2 ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko.

2. Metody zastosowane przy sporządzaniu prognozy

Projekt planu ogólnego gminy (POG) wymaga przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko. Dokumentem niezbędnym do przeprowadzenia postępowania w sprawie strategicznej oceny oddziaływania na środowisko w odniesieniu do POG jest niniejsza prognoza oddziaływania na środowisko.

Prognoza zaliczana jest do opracowań o charakterze autorskim, sporządzanym w oparciu o dostępne materiały źródłowe, tj. publikacje, dokumenty, raporty oraz wizje lokalne w terenie.

Podczas opracowania przyjęto następujący tok prac i wykorzystano odpowiednie metody:

- a) w pierwszej fazie analizie poddano stan środowiska, wykorzystując metodę: desk research (polegająca na analizie już istniejących dostępnych danych pochodzących z różnych źródeł, jak dokumenty strategiczne, programowe, raporty analityczne, w tym ekofizjografię, zestawienia

danych, zasoby internetowe oraz wzajemnej ich weryfikacji i scaleniu) oraz metodę obserwacji (materiały z wizji lokalnych w terenie),

- b) w fazie drugiej dokonano oceny ustaleń projektu planu ogólnego gminy pod względem skutków wpływu tych ustaleń na szeroko pojęte środowisko przyrodnicze (zastosowano metody jakościowe - wywiady IDI z projektantem planu oraz metody analizy dokumentu),
- c) w fazie trzeciej ustalono wpływ realizacji ustaleń projektu planu ogólnego gminy na komponenty środowiska, ekosystemy i krajobraz (wykorzystano metody jakościowe - opis, analiza wzajemnych zależności i wpływu).

Powyższe działania podejmowane były we współpracy z zespołem opracowującym projekt planu ogólnego gminy.

Bezpośrednim punktem odniesienia dla niniejszej prognozy były:

- a) uzasadnienie do projektu planu ogólnego miasta i gminy Dobrzyń nad Wisłą,
- b) opracowanie ekofizjograficzne na potrzeby POG.

Prace nad prognozą powinny umożliwić;

- identyfikację możliwych do określenia skutków środowiskowych (pozytywnych i negatywnych) realizacji ustaleń POG,
- wskazanie znaczących aspektów środowiskowych w poszczególnych obszarach problemowych objętych POG (sferach planistycznych),
- na obecnym etapie opracowania projektu planu – identyfikację i eliminację tych celów, priorytetów i kierunków rozwoju, których negatywne skutki środowiskowe pozostają w sprzeczności z wymogami prawa lub z postanowieniami Polityki Ekologicznej Państwa lub międzynarodowymi zobowiązaniami Polski,
- wskazanie metod ograniczenia negatywnych (ale akceptowanych ze względu na nadrzędny interes publiczny) oraz wzmacniania pozytywnych (preferowanych) skutków środowiskowych realizacji planu,
- wskazanie rozwiązań alternatywnych, przyczyniających się do zmniejszenia obciążenia środowiska poprzez zmianę (tam gdzie jest to zasadne) wykorzystania zasobów, ograniczenia emisji zanieczyszczeń, zapobiegania degradacji walorów przyrodniczych i krajobrazowych.

Ocenę oddziaływania na środowisko sporządzanego dokumentu przeprowadzono w następującym trybie:

- uzgodnienie z Regionalnym Dyrektorem Ochrony Środowiska w Bydgoszczy (pismo z dnia 1 kwietnia 2026 r., znak sprawy: WOO.410.128.2026.MD1) zakresu i stopnia szczegółowości informacji wymaganych w prognozie oddziaływania na środowisko do projektu planu ogólnego miasta i gminy Dobrzyń nad Wisłą,
- uzgodnienie odstąpienia od przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko do POG z Państwowym Powiatowym Inspektorem Sanitarnym w Lipnie (pismo z dnia 9 kwietnia 2026 r., znak sprawy NNZ.42.725.2026)
- opracowanie prognozy oddziaływania na środowisko projektu POG,
- zapewnienie możliwości udziału społeczeństwa w postępowaniu w sprawie oceny oddziaływania na środowisko projektu POG,
- poddanie projektu POG wraz z prognozą zaopiniowaniu przez Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Bydgoszczy oraz Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Lipnie,
- uwzględnienie przy opracowaniu ostatecznej wersji projektu planu ustaleń i wniosków z prognozy oddziaływania na środowisko, opinii Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska oraz Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego, a także rozpatrzeniu uwag i wniosków zgłoszonych przez obywateli, instytucje i organizacje społeczne.

Za wiodące zasady sporządzenia dokumentu prognozy uznano:

- a) prognoza ma oceniać skutki wpływu ustaleń projektu planu ogólnego na środowisko, czyli określać wpływ wynikający z nowego przeznaczenia terenów na określone rodzaje użytkowania oraz z określenia warunków zagospodarowania tych obszarów,
- b) zasady i kierunki zagospodarowania projektu planu ogólnego dotyczą konkretnej rzeczywistości obejmującej środowisko przyrodnicze o zróżnicowanej wartości (specyficznych dla tego miejsca cechach i wartościach) wraz z istniejącym zainwestowaniem i użytkowaniem, które na to środowisko oddziałuje negatywnie, stwarzając zagrożenia lub pozytywnie, stanowiąc szansę dla istniejących zasobów środowiska,
- c) istota prognozy zawiera się w ocenie na ile ustalenia planu ogólnego pozwolą na zachowanie istniejących wartości zasobów środowiska, na ile wzbogacą lub odtworzą obniżone lub zdegradowane wartości oraz w jakim stopniu ustalenia planu ogólnego mogą spotęgować istniejące zagrożenia, mogą osłabić te zagrożenia lub stwarzają możliwość pojawienia się nowych szans dla ukształtowania jakości środowiska,
- d) tak więc prognoza nie jest dokumentem rozstrzygającym o słuszności realizacji zamierzeń inwestycyjnych przewidzianych w planie ogólnym w zakresie zagospodarowania przestrzennego, a jedynie przedstawia prawdopodobne skutki jakie niesie za sobą realizacja założonych w projekcie planu kierunków rozwoju na poszczególne komponenty środowiska w ich wzajemnym powiązaniu, ekosystemy, krajobraz a także na ludzi i dobra materialne oraz dobra kultury.

Przy ocenie projektu planu ogólnego gminy uwzględniono również cele globalne ochrony środowiska przyrodniczego wynikające z polityki zarówno regionalnej jak i krajowej.

3. Przedmiot prognozy

Przedmiotem prognozy jest plan ogólny, obejmujący obszar całego miasta i gminy Dobrzyń nad Wisłą, tj. 11 609 ha, z czego miasto obejmuje 653 ha (5,6% pow. gminy).

Plan ogólny to obowiązkowy dokument planistyczny określający podstawowe zasady zagospodarowania przestrzennego na terenie całej gminy. Jest to akt prawa miejscowego uwzględniany przy sporządzaniu miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego oraz stanowiący podstawę do wydawania decyzji o warunkach zabudowy w wyznaczonych obszarach uzupełnienia zabudowy.

Głównym zadaniem planu ogólnego gminy jest zapewnienie zrównoważonego rozwoju gminy i harmonijnego zagospodarowania jej przestrzeni.

Plan ogólny wskazuje w jakich częściach gminy będą mogły powstać: infrastruktura społeczna, techniczna, sportowa, zabudowa mieszkaniowa, usługowa itp. Dokument w formie cyfrowej składa się z uzasadnienia oraz danych przestrzennych (część tekstowa oraz część graficzna).

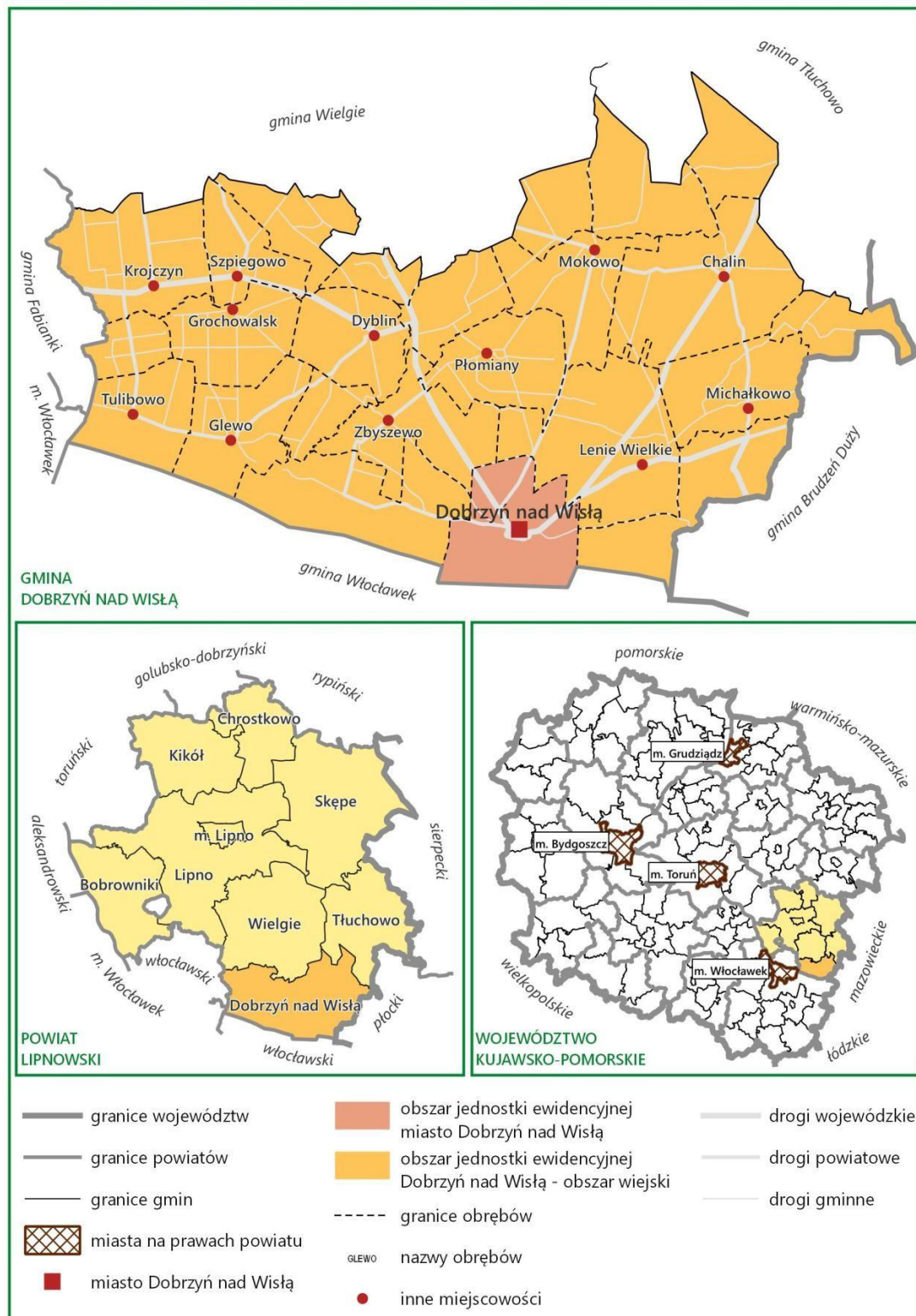
Plan ogólny gminy zawiera ustalenia dotyczące:

- Stref planistycznych (określenie sposobu zagospodarowania poszczególnych terenów),
- Gminnych standardów urbanistycznych (określenie maksymalnej intensywności zabudowy, maksymalnej wysokości, maksymalnej powierzchni zabudowy oraz minimalnej powierzchni biologicznie czynnej).

Celem opracowania jest zbadanie oraz ocena stopnia i sposobu uwzględnienia aspektów środowiskowych w poszczególnych strefach planistycznych oraz określenie i ocena przewidywanych skutków wpływu na środowisko.

4. Ocena stanu istniejącego środowiska miasta i gminy Dobrzyń nad Wisłą

Miasto i gmina Dobrzyń nad Wisłą położona jest przy wschodniej granicy województwa kujawsko-pomorskiego, w powiecie lipnowskim.

Ryc.1. Położenie administracyjne gminy Dobrzyń nad Wisłą

Źródło: Opracowanie ekofizjograficzne na potrzeby POG

Graniczy z gminami: od zachodu na niewielkim fragmencie z miastem Włocławek i gminą Fabianki, od północy z gminą Wielgie i Tłuchowo, od wschodu z gminą Brudzeń Duży (woj. Mazowieckie), a od południa naturalną granicę z gminą Włocławek stanowi rzeka Wisła. Gmina Dobrzyń nad Wisłą należy administracyjnie do powiatu lipnowskiego i należy do czterech gmin o statusie miejsko-wiejskim w tym powiecie.

Gmina Dobrzyń nad Wisłą zajmuje powierzchnię 11 609 ha, z czego miasto 653 ha. W skład gminy wchodzi 24 sołectwa i 30 miejscowości, największą z nich jest miasto Dobrzyń nad Wisłą liczące 1 962 mieszkańców, co stanowi 27,7% łącznej liczby mieszkańców gminy (7 075). Miasto to jest siedzibą władz samorządowych gminy.

Miasto Dobrzyń nad Wisłą pełni dla wszystkich mieszkańców obszaru funkcję ośrodka obsługi lokalnej zarówno w zakresie publicznych usług podstawowych (administracja, ochrona zdrowia, kultura itp.), jak i usług handlowych rzemieślniczych i przemysłu. Dodatkowo dla mieszkańców miasta pełni funkcję mieszkaniową.

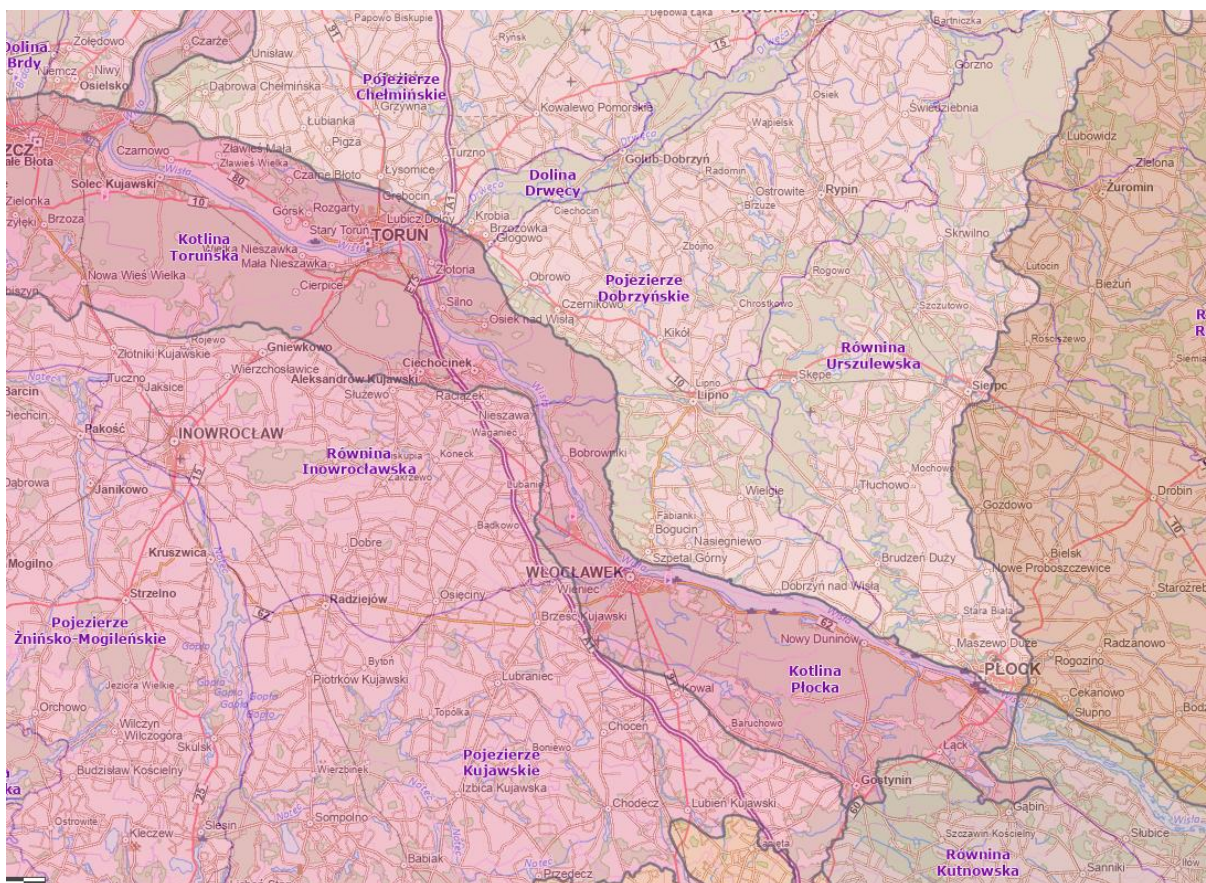
Do najważniejszych szlaków komunikacyjnych należą trzy drogi wojewódzkie łączące teren gminy Dobrzyń nad Wisłą z najbliższymi dużymi miastami: Włocławek i Płock (droga nr 562) oraz mniejszymi: Lipno (droga nr 558) i Sierpc (droga nr 541).

4.1. Ogólna charakterystyka środowiska

Niniejszy rozdział zawiera główne informacje z zakresu zasobów i walorów środowiska przyrodniczego oraz różnorodności biologicznej miasta i gminy Dobrzyń nad Wisłą, natomiast bardziej szczegółowe informacje zawiera opracowanie ekofizjograficzne.

Według zweryfikowanego i zaktualizowanego podziału fizycznogeograficznego Polski z 2018 r. (wykonanego przez interdyscyplinarny zespół naukowy pod kierunkiem prof. Jerzego Solona z IGiPZ PAN), obszar miasta i gminy Dobrzyń nad Wisłą położony jest w granicach dwóch makroregionów:

- Pradolinie Toruńsko-Eberswaldzkiej (315.3), w mezoregionie Kotliny Płocka (315.36) - część południowa gminy,
- Pojezierza Chełmińsko - Dobrzyńskiego (315.1), w mezoregionach: Pojezierze Dobrzyńskie (315.14) - część zachodnia gminy,
- Równina Urszulewska (315.16) – część wschodnia gminy.

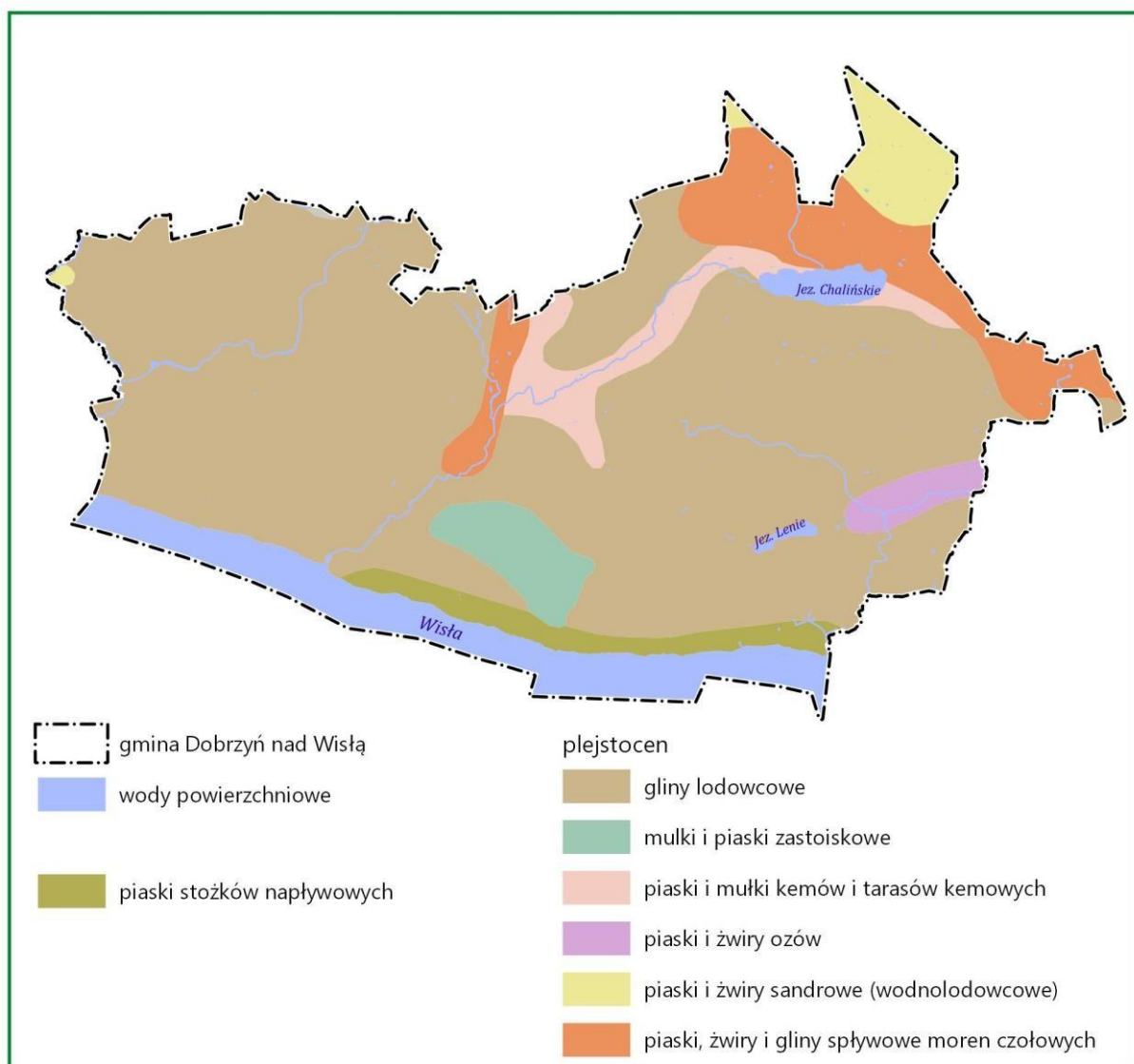
Ryc. 2. Mezoregiony fizycznogeograficzne.

Źródło: <https://geologia.pgi.gov.pl/arcgis/home/webmap/viewer.html?layers=d5b0848edcf348f39292dd8c72c507bd>

Dominują utwory lodowcowe stadiu leszczyńsko-pomorskiego zlodowacenia Wisły (faza leszczyńska i poznańska), w tym piaski i żwiry, miejscami z głazami, gliny zwałowe moren czołowych, a także gliny zwałowe, żwiry i piaski drumlinów, jak i piaski i piaski pyłowe i mułki kemów. Obniżenia pomiędzy wzgórzami i wałami moren i kemów pokrywają piaski i żwiry wodnolodowcowe. Występują również lokalnie ility i mułki zastoiskowe. Doliny i zagłębienia wypełniają torfy, o różnej miąższości, zalegające na gytiach, piaskach i glinach deluwialnych i wodnolodowcowych, a także glinach.

Zróżnicowana rzeźba terenu została ukształtowana w fazie poznańskiej i subfazie kujawsko-dobrzyńskiej zlodowacenia Wisły. Obok wzgórz moren czołowych i kemowych charakterystycznym jej elementem są równoległe wały ozowe.

Pod względem geomorfologicznym obszar gminy w znacznej części położony jest na wysoczyźnie morenowej zlodowacenia Wisły zbudowanej głównie z utworów gliniastych. Jest to obszar stosunkowo mało urozmaicony, poprzecinany kilkoma niewielkimi rynnami subglacjalnymi. Jedynie w północno-wschodniej części gminy występują utwory piaszczyste związane z sandrem Skrwy. Najbardziej urozmaicony, pod względem rzeźby terenu, fragment gminy to krawędź wysoczyzny. Od strony Wisły jest ona stroma, różnice wysokości wynoszą tu 50-60 m. Występują w niej liczne rozcięcia erozyjne i denudacyjne oraz osuwiska. Rzędne terenu oscylują w granicach 90-120 m n.p.m. Południową granicę gminy stanowi tzw. „wzgórze nadwiślańskie”. Warstwy pliocenu i miocenu są tutaj silnie zaburzone gładitektonicznie. Trzeciorzęd jest miejscami wysunięty na powierzchnię terenu. Wschodnie łożyska trzeciorzędowych w krawędzi wysoczyzny ułatwiają rozwój osuwiska i zsuwów ku dolinie Wisły.

Ryc. 3. Gmina Dobrzyń nad Wisłą – budowa geologiczna

Źródło: Opracowanie ekofizjograficzne na potrzeby POG na podstawie Atlasu województwa kujawsko-pomorskiego

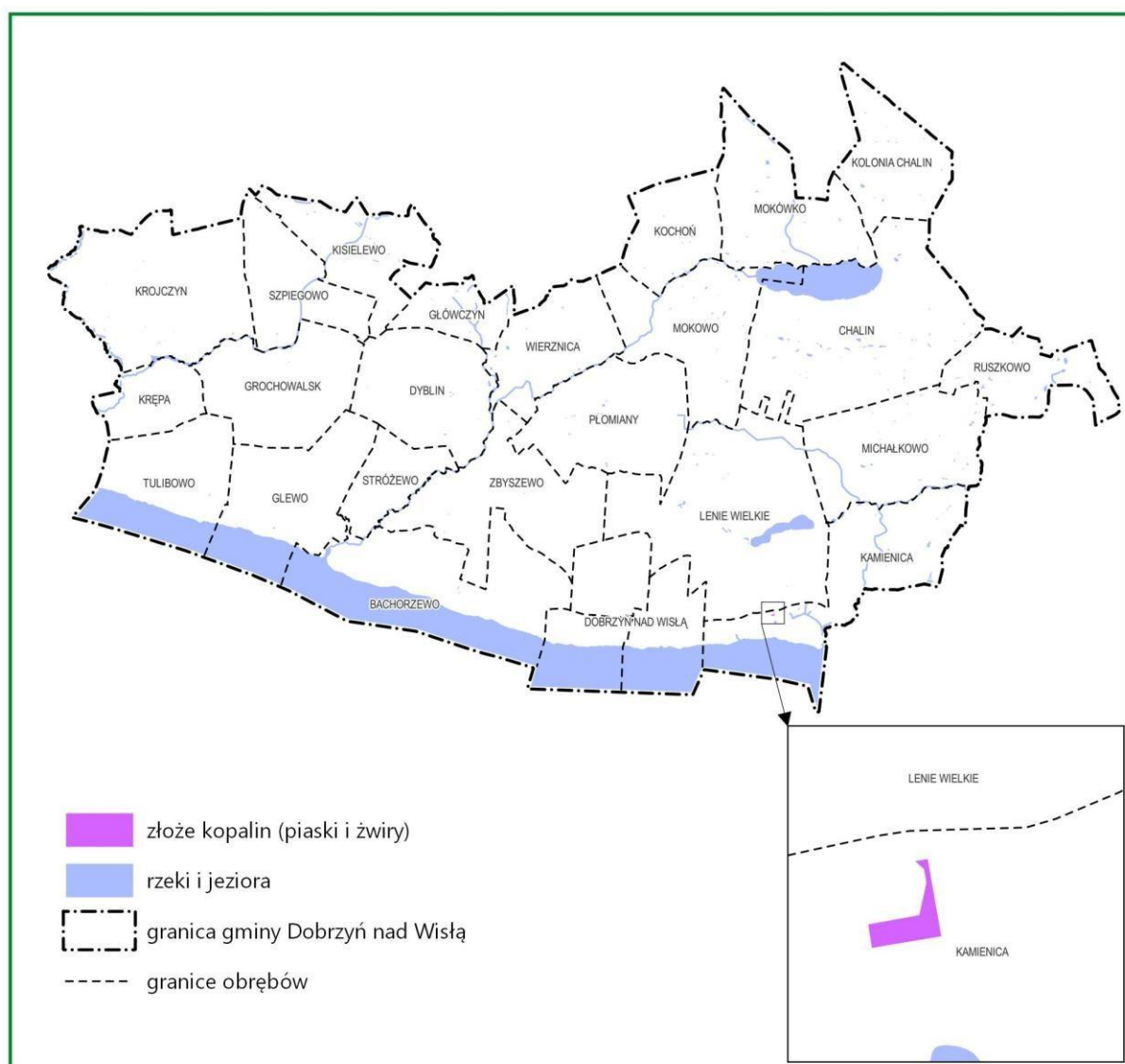
Na obszarze miasta Dobrzyń nad Wisłą występuje zróżnicowany charakter rzeźby - niemal płaska powierzchnia wysoczyzny morenowej i strome zbocze doliny Wisły. Wysoczyzna morenowa zajmuje przeważającą część obszaru miasta i obniża się z północy na południe ku dolinie Wisły. Wysokości bezwzględne w północnej części miasta sięgają 105 m n.p.p.m. i ok. 95 m w strefie krawędziowej doliny Wisły). Krawędź zbocza doliny Wisły, wskutek intensywnych procesów zboczowych ulega częstym zmianom. Strefa ta, kontaktująca się ze zwierciadłem wody Zbiornika Włocławskiego, pod względem procesów morfotwórczych jest niestabilna, silnie przekształcona przez procesy zboczowe. Obszary ograniczone poziomiami od 50-95 m n.p.m. nie nadają się pod zabudowę, do celów inwestycyjnych nadają się obszary wysoczyzny morenowej.

Gmina jest uboga w **zasoby surowców naturalnych**. Perspektywiczne złoża kopalin występują w rejonie Stróżewa, Zbyszewa, Bachorzewa i Kamienicy, obszary prognostyczne w rejonie Łągiewnik.

Występujące niewielkie złoża kruszywa były eksploatowane lokalnie, między innymi w Chalinie i nie zostały poddane rekultywacji.

Udokumentowane złożo piasku i żwiru w Kamienicy było eksploatowane w latach 2002-2004, eksploatacja została zakończona. Obecnie obszar jest użytkowany rolniczo.

Nie występują w obszarze gminy obszary i tereny górnicze.

Ryc. 4. Udokumentowane złoża surowców naturalnych w gminie

Źródło: Opracowanie ekofizjograficzne na potrzeby POG na podstawie bazy danych Państwowego Instytutu Geologicznego InfoGeoSkarb

Pod względem hydrograficznym gmina Dobrzyń leży na obszarze dorzecza Wisły, część wschodnia należy do zlewni Skrwy – prawobrzeżnego dopływu Wisły. Wisła stanowi naturalną południową granicę gminy na odcinku ok. 14 km.

Oprócz Wisły brak jest tu większych cieków wodnych. Występują mniejsze, uchodzące bezpośrednio do Zbiornika Włocławskiego. Należą do nich:

- Kamieniczka – o całkowitej długości ok. 7,7 km, biorąca swój początek na wschód od wsi Płomiany. Na dwukilometrowym odcinku ujściowym przebiega ona wzdłuż granicy gminy (jednocześnie granicy województwa), płynąc bardzo głęboką rynną fluwiglacjalną. Różnice wysokości sięgają tu ok. 40 m.
- Wierzniczka – o całkowitej długości ok. 10,3 km, biorąca swój początek z jeziora Chalińskiego. Płyne ona niezbyt głęboką rynną jedynie w początkowym biegu. Już na wysokości wsi Płomiany (6-7 km rzeki) rynną wcięta jest na 10 m. Dalej płynie wąwozem bardzo głęboko wciętym w powierzchnię

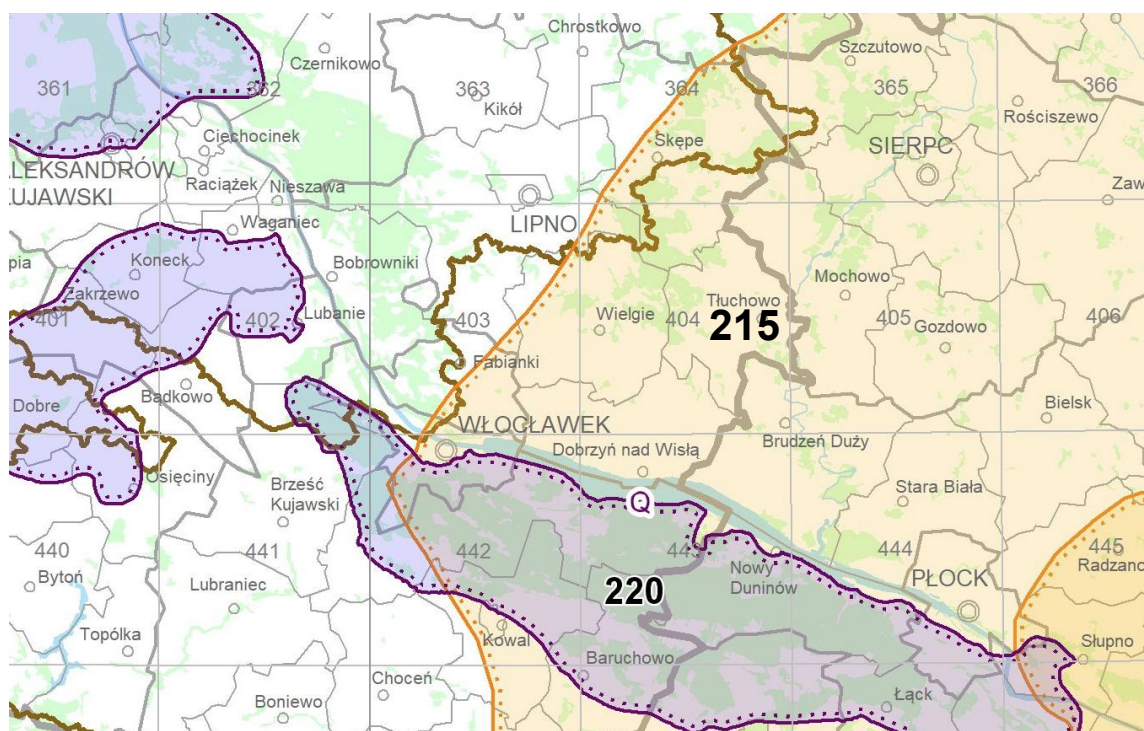
Jezioro Lenie położone ok 2 km na północny-wschód od miasta Dobrzyń nad Wisłą, w rynn timerze polodowcowej wciętej równoleżnikowo w równinę sandrową. Jest to zbiornik o regularnym wydłużonym kształcie, od strony wschodniej nieco rozszerzonym. Linia brzegowa jest słabo rozwinięta. Powierzchnia jeziora wynosi 20,3 ha, a misa magazynuje 507,5 tys. m³ wody. Maksymalna głębokość wynosi 3,6 m, średnia 2,5 m. Skarpy jeziora od strony północnej i południowej wznoszą się dość stromo na 3-5 m. Jest ono bezpośrednim odbiornikiem oczyszczonych ścieków socjalno-bytowych z osiedla mieszkaniowego Rolniczej Spółdzielni Produkcyjnej w Leniach Wielkich.

Uzupełnieniem sieci hydrograficznej gminy są rowy melioracyjne, oczka wodne, bagna i stawy

Główne **zasoby wód podziemnych** związane są z utworami wodonośnymi piętra neogenu (dawniej czwartorzędowego). Gmina Dobrzyń nad Wisłą położona jest w zachodniej części GZWP nr 215 Subniecka Warszawska. Jest to zbiornik paleogeńsko-neogeński, niedokumentowany i słabo rozpoznany, ze względu na jego wielkość i głębokość zalegania (ok. 160 m).

Cały obszar gminy Dobrzyń nad Wisłą położony jest w Jednolitej części wód podziemnych (JCWPd) nr 48, w którym wyróżnia się poziomy wodonośne: czwartorzędowe, mioceński oraz oligoceński – górnokredowy, porowe. System przepływu w oligoceński - górnokredowym poziomie ma charakter regionalny. Przepływ wód odbywa się w kierunku północno-zachodnim. Zasilanie poziomu odbywa się na drodze przesączania z wyżejleżących poziomów wodonośnych oraz dopływu wód z obszaru niecki mazowieckiej. Mioceński poziom wodonośny jest zbyt słabo rozpoznany by móc w sposób precyzyjny i jednoznaczny scharakteryzować system przepływu. Czwartorzędowe poziomy wodonośne posiadają system przepływu o charakterze lokalnym. Strefami zasilania są wysoczyzny morenowe, pagórki morenowe oraz równiny akumulacyjne i erozyjne wód roztopowych. JCWPd nr 48 należy do niezagrożonych, o dobrym stanie chemicznym i ilościowym.

Wody podziemne drenowane są przez rzekę Wisłę lub w zlewniach drugiego rzędu należących do rzek będących jej bezpośrednimi dopływami. Poziomy wodonośne zasilane są na drodze infiltracji opadów atmosferycznych lub, w przypadku poziomów głębszych, przez przesączanie się wód z nadleżących poziomów wodonośnych.

Ryc. 6. Lokalizacja obszaru opracowania na tle GZWP

Źródło: <https://www.pgi.gov.pl/dokumenty-pig-pib-all/psh/zadania-psh/gzwp/10076-mapa-glownych-zbiornikow-wod-podziemnych-31-12-2023/file.html>

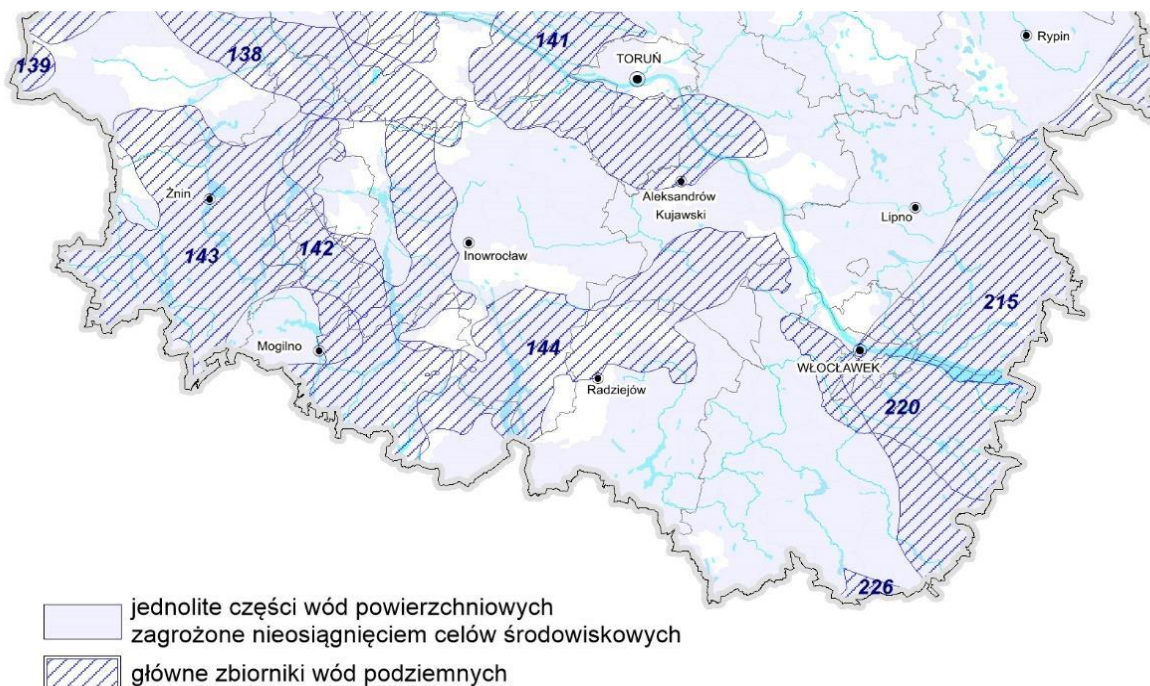
Wody podziemne stanowią podstawowe źródło zaopatrzenia ludności w wodę do spożycia. Ustawa Prawo wodne i Ramowa Dyrektywa Wodna nakładają na państwa członkowskie UE obowiązek ochrony przed ich degradacją zasobową i jakościową co wymaga opracowania i wdrożenia programów ochrony wód podziemnych w celu osiągnięcia i utrzymania ich dobrego stanu.

Celem środowiskowym dla jednolitych części wód podziemnych jest zapobieganie lub ograniczenie wprowadzania do nich zanieczyszczeń, zapobieganie pogorszeniu ich jakości, poprawa ich stanu oraz ochrona i podejmowanie działań naprawczych, a także zapewnienie równowagi między poborem a zasilaniem tych wód, tak aby osiągnąć ich dobry stan.

Dla każdego z dorzeczy opracowywane są plany gospodarowania wodami, w których ustalone są **cele środowiskowe dla poszczególnych jednolitych części wód powierzchniowych oraz jednolitych części wód podziemnych**. Cele środowiskowe uwzględniają również obszary chronione, w obrębie których jednolita część wód jest położona.

Zgodnie z art. 55. Ustawy Prawo wodne **cele środowiskowe** rozumiane są jako osiągnięcie i utrzymanie dobrego stanu wód podziemnych, w tym dobrego stanu ilościowego wód podziemnych i dobrego stanu chemicznego wód podziemnych, dobrego stanu wód powierzchniowych, w tym dobrego stanu ekologicznego lub dobrego potencjału ekologicznego oraz dobrego stanu chemicznego wód powierzchniowych, lub norm i celów wynikających z przepisów, na podstawie których zostały utworzone obszary chronione, a także zapobieganie ich pogorszeniu, w szczególności w odniesieniu do ekosystemów wodnych i innych ekosystemów zależnych od wód.

Obszar gminy Dobrzyń nad Wisłą obejmują JCW powierzchniowych zagrożone nieosiągnięciem celów środowiskowych.

Ryc. 7. Jednolite części wód powierzchniowych zagrożone nieosiągnięciem stanu dobrego w gminie Dobrzyń nad Wisłą
Źródło: Prognoza oddziaływania na środowisko projektu planu zagospodarowania przestrzennego województwa kujawsko-pomorskiego, 2018 r.

Wydzielone tzw. jednolite części wód, zarówno powierzchniowe, jak i podziemne, należy chronić, aby przyszłym pokoleniom pozostawić je w dobrym stanie ilościowym i jakościowym.

Gleby stanowią bezpośrednie podłoże, na którym rozwija się roślinność. Dotyczy to zarówno zbiorowisk leśnych, łąkowych a także roślin uprawnych. Bogactwo zasobów glebowych stanowi zatem czynnik decydujący o możliwościach rozwojowych gospodarki rolnej i leśnej, a także funkcjonowania

pozostałych powierzchni biologicznie czynnych. Gleby najwartościowsze, objęte ochroną, obejmujące kompleksy o wysokich klasach bonitacyjnych (I-IIIb) zajmują ok. 50% wszystkich użytków rolnych.

Na terenie gminy Dobrzyń nad Wisłą przeważają gliny zwałowe, tworzą się na nich głównie dobrej i średniej jakości gleby płowe i brunatne, miejscami występują ponadto czarne ziemie. W obniżeniach terenu występują gleby murszowo-torfowe.

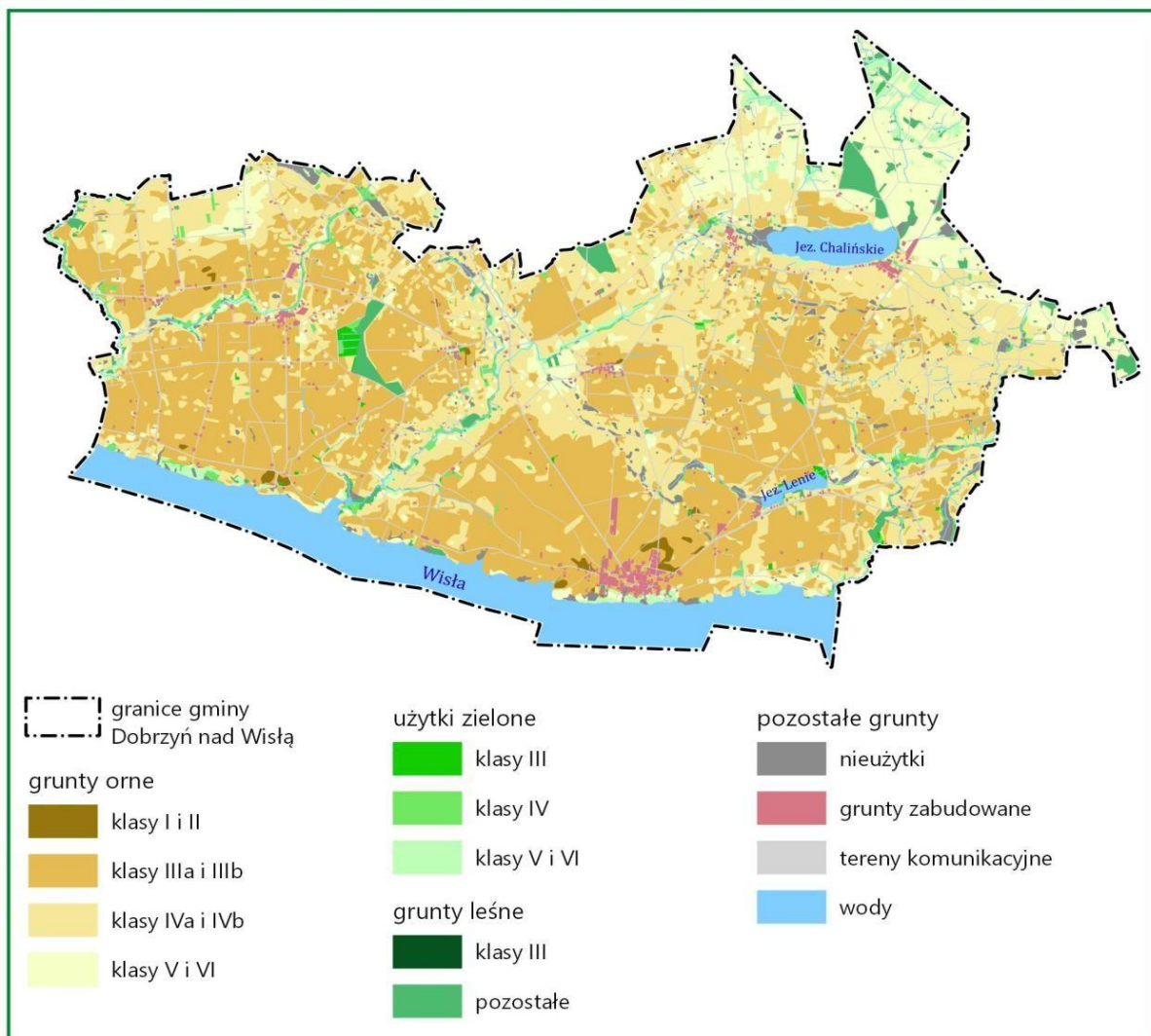
Wskaźnik jakości rolniczej przestrzeni produkcyjnej wynosi w gminie Dobrzyń nad Wisłą 78,6 pkt i jest wyższy niż średnia w województwie kujawsko-pomorskim (69,1 pkt).

Gleby bardzo dobrych klas bonitacyjnych I – III występują pasem wzdłuż Wisły od Szpiegowa poprzez Krojczyn, Krępę, Grochowalsk, Tulibowo, Glewo, Zbyszewo, Bachorzewo, Płomiany, Dobrzyń, Kamienica i Lenie Wielkie. W północnej części gminy, w sołectwach Dyblin, Głowczyn, Kisielewo, Wierznica, Kochoń, Mokowo, Chalin, Michałkowo, Ruszkowo przeważają gleby klasy IV i V.

W uprawach zbóż dominuje pszenica, ponadto uprawiamy jest burak cukrowy, rzepak, duży udział jest również warzyw i owoców.

Gleby klas I-IIIb są chronione przepisami ustawy z dnia 3 lutego 1995 r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych i ich przeznaczenie na inne cele wymaga uzyskania zgody ministra właściwego ds. rozwoju wsi i rolnictwa na zmianę ich przeznaczenia na cele nierolnicze. Uzyskuje się ją w procedurze sporządzania planów miejscowych.

Biorąc pod uwagę, że wysokiej jakości gleby są głównym zasobem tej gminy, na którym opiera się podstawowa działalność mieszkańców, przed przeznaczaniem na cele nierolnicze należy chronić nie tylko gleby klas I-IIIb ale również klasy IVa i IVb.

Ryc.8. Gleby wg klas bonitacyjnych

Źródło: Opracowanie ekofizjograficzne na potrzeby POG na podstawie danych z EGiB

Gmina Dobrzyń n/Wisłą charakteryzuje się bardzo niską lesistością – 2,6 % i należy do gmin o najniższym stopniu lesistości wśród gmin powiatu lipnowskiego (średnia 23,3%) i województwa kujawsko-pomorskiego (średnia 23,5%).

Powierzchnia gruntów leśnych ogółem wynosi 305,06 ha i biorąc pod uwagę ich własność mniej więcej w połowie są to lasy państwowe (150,76 ha) i w połowie prywatne (154,3 ha). Lasy państwowe zarządzane są przez Nadleśnictwo Skrwilno.

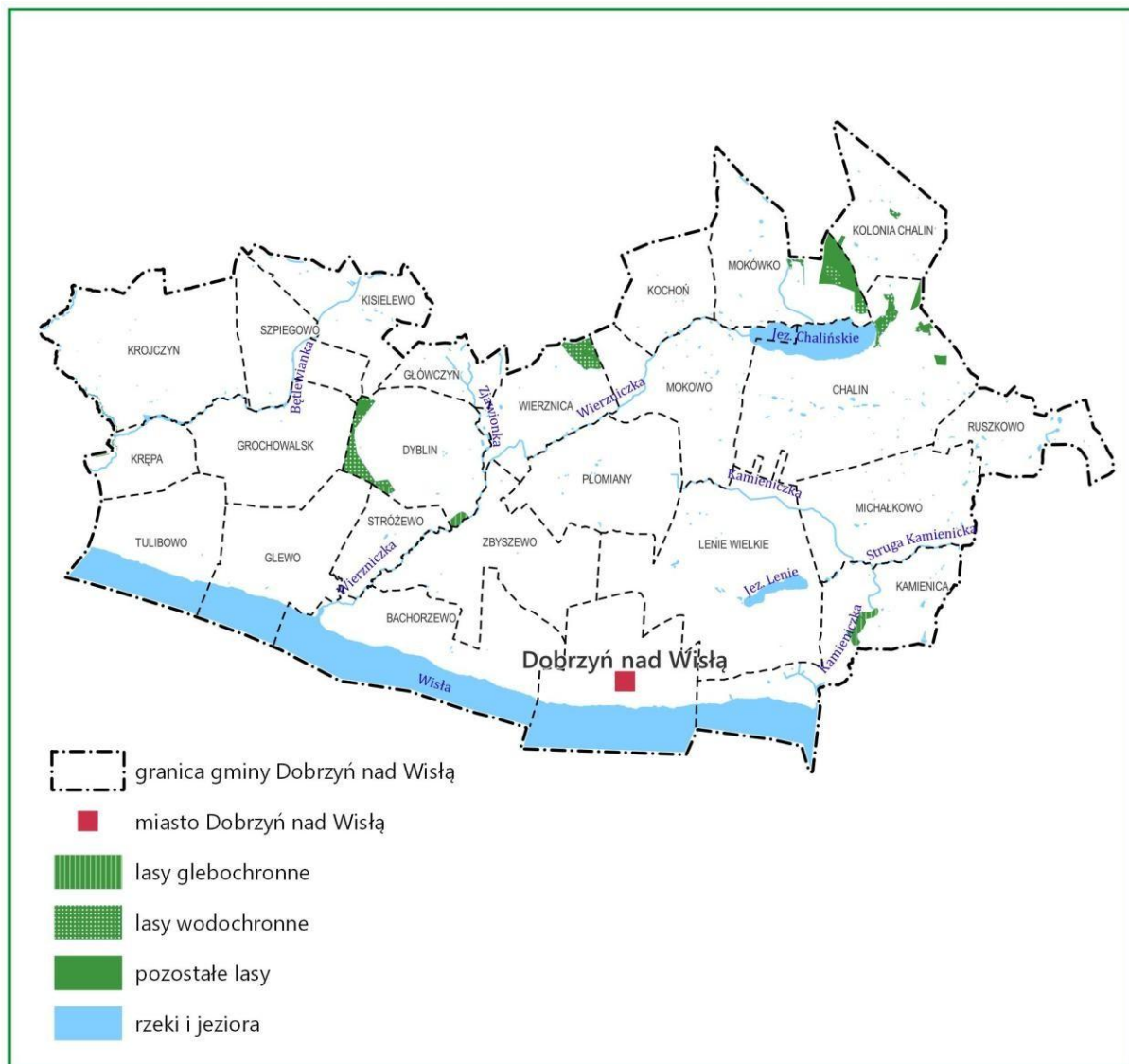
Ich rozmieszczenie w obszarze gminy jest bardzo nierównomierne i są to niewielkie izolowane kompleksy. Położone są one w rejonie Chalina, Ruszkowa, Leni Małych, Wierznicy i Dyblina. Są to drzewostany sosnowe w wieku 40-60 lat, z licznymi gatunkami drzew liściastych głównie dębu, brzozy, olszy, buku, grabu, wykształcone na siedlisku boru mieszanego świeżego. Podszyt stanowią jarzębina, bez czarny, kruszyna, czeremcha i leszczyna.

Poza funkcją gospodarczą, ekologiczną i rekreacyjną lasy izolują zabudowę przed zanieczyszczeniami powietrza atmosferycznego i hałasem.

Lasy pełniące funkcje chroniące glebę przed zmywaniem lub wyjąłowieniem, powstrzymujące usuwanie się ziemi, chroniące zasoby wód powierzchniowych i podziemnych, regulujące stosunki

hydrologiczne w zlewni oraz na obszarach wododziałów uznawane są za lasy ochronne przez ministra właściwego ds. środowiska. W obszarze gminy występują lasy glebochronne i wodochronne.

Na przestrzeni ostatnich dwudziestu lat powierzchnia lasów w gminie zwiększyła się o 43 ha. Należy dążyć do zwiększania powierzchni leśnych, zwłaszcza w obszarach występowania gruntów nieprzydatnych rolniczo oraz do scalania niewielkich kompleksów leśnych w większe połacie lasu.

Ryc.9. Lasy

Źródło: Opracowanie ekofizjograficzne na potrzeby PO, Opracowanie na podstawie Banku Danych o Lasach

Urządzone tereny zieleni publicznej, wyposażone w obiekty małej architektury, zapewniające możliwość odpoczynku oraz wpływające na lokalne warunki klimatyczne występują w mieście Dobrzyń nad Wisłą:

- Park Miejski przy ul. Nawojki,
- Skwery przy Placu Wolności.

Dostępne dla mieszkańców kompleksy zieleni występują również w południowej części miasta Dobrzyń nad Wisłą przy skarpie wiślanej. Są to tereny porośnięte zielenią naturalną, nie wyposażone w miejsca odpoczynku.

W obszarze wiejskim gminy tereny zieleni publicznej towarzyszą obiektom pełniącym funkcje usług publicznych dla mieszkańców, m.in. szkołom, placom zabaw. Są to niewielkie obszary z zielenią urządzoną.

Podobną funkcję pełnią parki podworskie, tam gdzie są one dostępne dla mieszkańców gminy.

Obszar gminy Dobrzyń nad Wisłą należy do regionu klimatycznego wielkopolsko-mazowieckiego. Panujący tu **klimat** ma cechy przejściowe, związane z oddziaływaniem oceanicznych i kontynentalnych mas powietrza. Kotlinę Płocką cechuje specyficzny mikroklimat dolin wielkich rzek, który charakteryzuje się zwiększonym w stosunku do otaczających terenów parowaniem, niższą średnią minimalną temperaturą powietrza, dłuższym czasem zalegania pokrywy śnieżnej i dominującym kierunkiem wiatrów wzdłuż osi doliny, z sektora zachodniego i południowo-zachodniego. Wiatry modyfikowane są przez rzeźbę terenu, kierunek i nachylenie stoków oraz sąsiedztwo Zbiornika Włocławskiego. Średnia temperatura roczna wynosi 7–8°C. Najcieplejszym miesiącem jest lipiec ze średnią temperaturą 18,7°C, a najchłodniejszym styczeń ze średnią temperaturą -3,2°C. Okres wegetacji trwa około 220 dni, a wysokość opadów jest niska i wynosi średnio 500–550 mm²².

Wg Mapy osuwisk i terenów zagrożonych ruchami masowymi (SOPO), gmina jest zagrożona występowaniem osuwisk.

Wieloletnie obserwacje skarpy wiślanej w Dobrzyniu nad Wisłą dowodzą, że ulega ona stopniowej degradacji. Charakter i tempo degradacji zbrocza uzależnione są głównie od jego budowy geologicznej i warunków wodnych oraz od dynamiki rzeki. Zagrożeniem dla skarpy wiślanej są wysokie stany rzeki Wisły, przy których woda podmywa podstawę skarp.

Największe zagrożenie stanowią osuwiska zlokalizowane w mieście Dobrzyń nad Wisłą, w obrębie których są zlokalizowane odcinki dróg asfaltowych oraz budynki mieszkalne i gospodarcze; w tym zwłaszcza osuwisko aktywne ciągle - nr ewid. 04-08-044-030012. Zgodnie z rekomendacjami zawartymi w karcie opisu osuwiska, cały obszar osuwiska wraz ze strefą buforową (o szerokości co najmniej 10 m), powinien zostać wyłączony, w planach zagospodarowania przestrzennego z zabudowy, w szczególności mieszkaniowej.

Duże zagrożenie stanowią również osuwiska aktywne okresowo:

- nr ewid. 04-08-044-086593 – największe o powierzchni ok. 12,6 ha w obrębie którego istnieje duże prawdopodobieństwo wystąpienia dalszych ruchów masowych. Zaleca się wykluczyć możliwość nowej zabudowy na terenie osuwiska, jak i na obszarze w bezpośrednim sąsiedztwie skarpy głównej;
- nr ewid. 04-08-044-030013 - stroma skarpa morfologiczna, silne nawodnienie osuwiska, dociążenie skarpy głównej przez nasyp antropogeniczny oraz wahania poziomu wód gruntowych powoduje bardzo wysokie prawdopodobieństwo wystąpienia dalszych ruchów osuwiskowych. Cały obszar osuwiska wraz ze strefą buforową (o szerokości co najmniej 10 m), powinien zostać wyłączony, w planach zagospodarowania przestrzennego, z zabudowy, w szczególności mieszkaniowej.

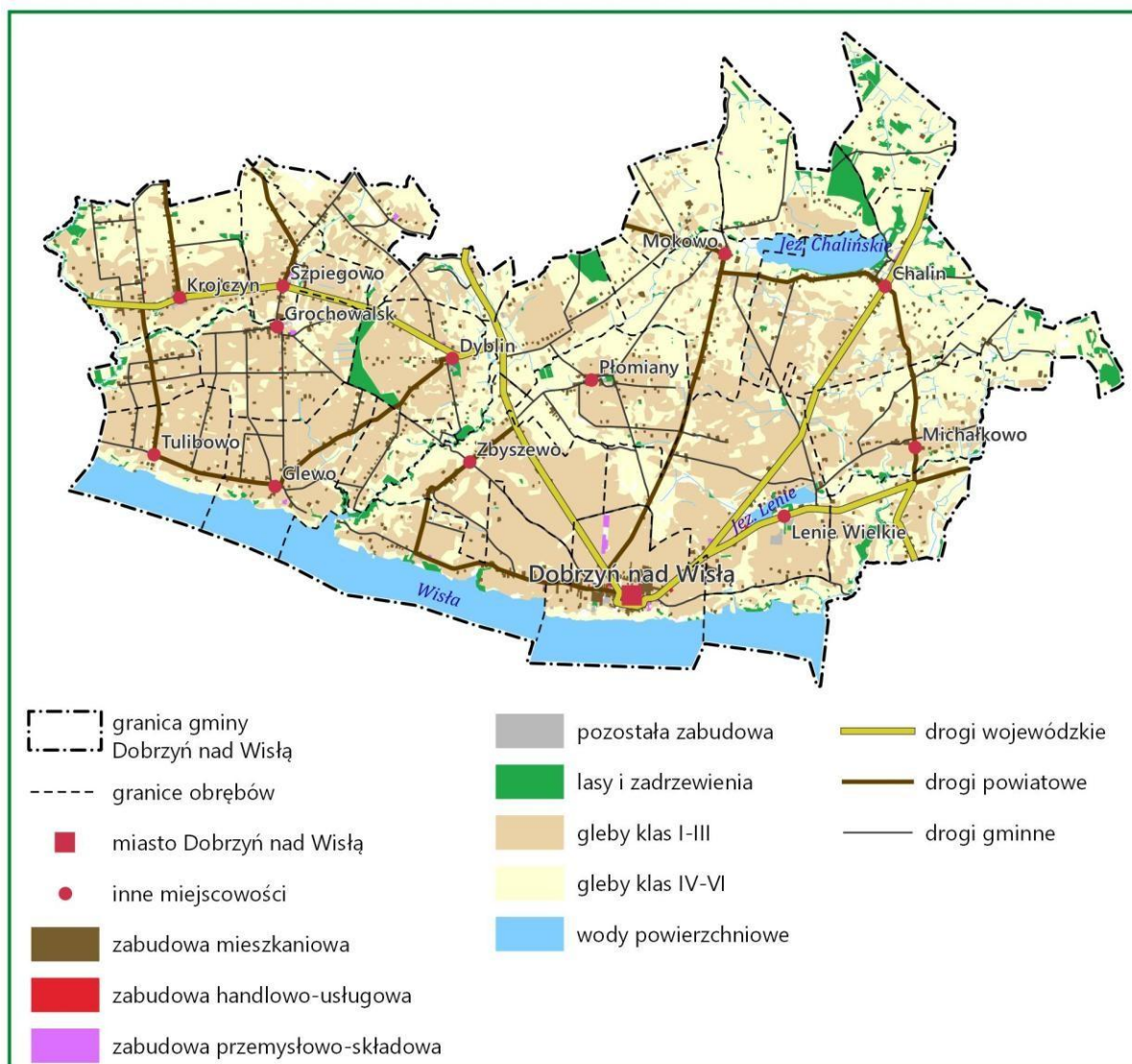
4.2. Elementy zagospodarowania przestrzennego ważne z punktu środowiskowego

Miasto i Gmina Dobrzyń nad Wisłą to gmina położona we wschodniej części województwa kujawsko-pomorskiego, w powiecie lipnowskim. Siedzibą gminy jest miasto Dobrzyń nad Wisłą, które pełni, szczególnie dla mieszkańców gminy funkcje ośrodka obsługi lokalnej w zakresie usług społecznych, kulturalnych, zdrowotnych, handlowych i mieszkaniowych.

To **gmina o charakterze rolniczym** z dobrymi warunkami do jego rozwoju, ale także z wysokimi walorami przyrodniczymi. W strukturze użytkowania gruntów dominują użytki rolne – 83,6 %

powierzchni gminy, gdzie grunty o wysokiej produktywności rolniczej stanowią znaczącą część. Gmina charakteryzuje się m.in. wysoką produkcją rolniczą w zakresie upraw owoców i warzyw i jednocześnie stosunkowo dużą liczbą małych gospodarstw rodzinnych.

Grunty zurbanizowane i zabudowane stanowią 2,6% powierzchni gminy, w tym największy udział mają tereny komunikacyjne oraz mieszkaniowe. Bardzo mały udział w powierzchni gminy mają lasy – ok. 3%, a wody powierzchniowe zajmują 9,2% – są to naturalne wody płynące, w tym przede wszystkim rzeka Wisła i uchodzące do niej małe ciek wodne.

Ryc. 10. Istniejące zagospodarowanie i użytkowanie terenów gminy Dobrzyń nad Wisłą

Źródło: Opracowanie ekofizjograficzne na potrzeby PO, na podstawie danych EGiB

Wśród elementów zagospodarowania przestrzennego ważne z punktu widzenia środowiskowego są;

- **Zabudowa mieszkaniowa**, która w gminie Dobrzyń nad Wisłą koncentruje się przede wszystkim w mieście Dobrzyń nad Wisłą (centrum gminy). W sieci osadniczej wyróżniają się ponadto ośrodki znacznie mniejsze pod względem liczby ludności oraz oferty usługowej, należą do nich Chalini, Krojeżyn, Grochowalsk, Lenie Wielkie i Płomiany. W tych i pozostałych mniejszych miejscowościach, obok zabudowy zagrodowej, skupia się zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna. Za wyjątkiem terenu położonego w północno-zachodniej części miasta Dobrzyń nad Wisłą oraz w Chalini, nie ma w gminie większych terenów z zabudową produkcyjną, przemysłową. Istniejąca zabudowa o takiej funkcji związana jest ściśle z

rolniczym charakterem gminy i wiąże się z przetwarzaniem lub przechowywaniem płodów rolnych.

Skrajne, w stosunku do granic gminy, położenie miasta Dobrzyń nad Wisłą, brak oferty usług specjalistycznych lub wyższego rzędu, a także niewielki rynek pracy w gminie powoduje, że mieszkańcy często dojeżdżają w tych celach głównie do Włocławka, Płocka lub będącego siedzibą powiatu Lipna. Pozostała zabudowa usytuowana jest wzdłuż dróg.

- **Systemy transportowe** – przez obszar gminy nie przebiegają drogi kategorii krajowej, przebiegają trzy drogi wojewódzkie klasy Z (zbiorcza), w relacjach:

- ✓ 541 Sierpc-Tłuchowo-Dobrzyń nad Wisłą,
- ✓ 558 Lipno-Dyblin,
- ✓ 562 Szpetal Górny-Płock.

łączą one teren gminy Dobrzyń z najbliższymi dużymi miastami: Włocławek i Płock oraz mniejszymi: Lipno i Sierpc.

Są to drogi o stosunkowo niewielkim średnim ruchu pojazdów na dobę. Wg Generalnego pomiaru ruchu 2020/2021 największy średniodobowy ruch pojazdów silnikowych (SDRR) wystąpił na drodze wojewódzkiej nr 558 (4488 pojazdów) a najniższy na drodze wojewódzkiej nr 541 (1165 pojazdów). W strukturze rodzaju pojazdów dominują samochody osobowe i mikrobusy. Udział pojazdów ciężarowych tylko na drodze nr 562 przekracza 5%, na pozostałych jest niższy.

Natężenie i rodzaj prowadzonego po tych drogach ruchu wskazuje, że nie stanowią one znaczącego źródła hałasu i innych uciążliwości typowych dla dróg z intensywnym ruchem pojazdów. Największy problem w tym zakresie obserwowany jest w mieście Dobrzyń nad Wisłą, gdzie droga nr 562 przebiega przez obszar zwartej, zlokalizowanej bardzo blisko tej drogi, zabudowy.

Uzupełnieniem ww dróg w bliższych relacjach są drogi powiatowe klasy Z –(zbiorcza).

- ✓ 2724C Kłokock – Złowody - Szpiegowo,
- ✓ 2727C Złowody-Krojczyn,
- ✓ 2731C Wylazłowo-Mokowo-Dobrzyń nad Wisłą,
- ✓ 2739C Mokowo – Chalin – Kamienica gr. woj.,
- ✓ 2740C Krojczyn-Dyblin,
- ✓ 2741C Zbyszewo – Dobrzyń nad Wisłą,

a w relacjach lokalnych publiczne drogi gminne (łącznie 57 dróg).

- **Gospodarka wodno-ściekowa** – Gmina Dobrzyń nad Wisłą zaopatrywana jest w wodę do picia z ujęć wody w Leniach Wielkich (położonego na terenie Rolniczej Spółdzielni Produkcyjnej AGROPOL), Chalinie, Grochowalsku oraz w mieście Dobrzyń nad Wisłą. Uzdatniona woda dostarczana jest do wodociągów gminnych i zaopatruje mieszkańców gminy Dobrzyń nad Wisłą oraz ok. 50 osób z terenu sąsiedniej gminy Fabianki. Około 150 mieszkańców miejscowości Lenie Wielkie zaopatrywanych jest w wodę z ujęcia położonego na terenie Rolniczej Spółdzielni Produkcyjnej AGROPOL.

Dla ww. ujęć wody ustanowione zostały strefy ochrony bezpośredniej.

Żadne z ujęć nie ma wyznaczonej strefy ochrony pośredniej.

Z wody dostarczanej wodociągami korzysta 97,5% mieszkańców gminy, w tym 99,9% mieszkańców miasta i 96,6% mieszkańców zamieszkujących obszar wiejski gminy. Wskaźnik dla gminy jest wyższy niż średni w powiecie lipnowskim (95,7%) i w województwie kujawsko-pomorskim (95,6%).

Podobnie, jak w innych gminach typowo rolniczych, tu również występuje, głównie w zachodniej części gminy, zjawisko pobierania wód podziemnych na potrzeby produkcji rolniczej, jednak ma ono niewielką skalę.

Gmina w całości położona jest w obszarze ekstremalnego zagrożenia suszą rolniczą¹, co biorąc pod uwagę jej rolniczy charakter, szczególnego znaczenia nabiera tu odpowiednie gospodarowanie wodą oraz tworzenie warunków do jej retencjonowania. Takie działania są już realizowane, utworzono zbiorniki retencyjne na rzece Bętlewiance, mają one zdolność retencjonowania ok. 116 tys. m³ wody.

W gminie jest słabo rozwinięta gospodarka ściekowa. Wyznaczona aglomeracja kanalizacyjna Dobrzyń nad Wisłą o równoważnej liczbie mieszkańców (RLM) 2220 obejmuje obszar w mieście Dobrzyń nad Wisłą. Długość sieci kanalizacyjnej w obszarze aglomeracji wynosi 9,7 km, w tym 8,5 km sieci grawitacyjnej i 1,2 km sieci tłocznej i obsługuje 2010 mieszkańców (93,5% mieszkańców miasta). Ścieki z indywidualnych systemów położonych w obszarze aglomeracji dowożone są do Grupowej Oczyszczalni Ścieków we Włocławku

Gminna oczyszczalnia ścieków zlokalizowana jest na działce nr ewid. 757/1 w mieście Dobrzyń nad Wisłą. Jest to nowa oczyszczalnia, oddana do użytku w sierpniu 2021 r., wybudowana w miejscu wcześniej istniejącej oczyszczalni. Jej średniodobowa wydajność, zgodnie z pozwoleniem wodnoprawnym wynosi 250 m³/dobę.

W obszarze wiejskim gminy z sieci kanalizacyjnej korzysta zaledwie 3,5% mieszkańców. Lokalne oczyszczalnie ścieków zlokalizowane są w:

- Dyblinie - obsługuje szkołę i niewielkie osiedle domów jednorodzinnych,
- dwie w Chalinie - jedna obsługuje szkołę i 14 lokalowy budynek mieszkalny, druga wspólnotę mieszkaniową po SKR,
- Krojczynie – obsługuje szkołę i przyszkolne zasoby mieszkaniowe,
- Zbyszewie – obsługuje świetlicę wiejską i lokal mieszkalny.

W obszarach pozbawionych sieci kanalizacji sanitarnej funkcjonują przydomowe oczyszczalnie ścieków (543 szt.) oraz wybieralne zbiorniki na ścieki, których stan techniczny wymaga często poprawy.

- **Gospodarka odpadami** – Na terenie gminy Dobrzyń nad Wisłą nie ma składowiska odpadów. Funkcjonujące w Płomianach gminne składowisko odpadów komunalnych zaprzestało przyjmowania odpadów w 2010 roku, zostało zrekultywowane i obecnie jest w trakcie monitorowania (przez okres 30 lat od zamknięcia składowiska).

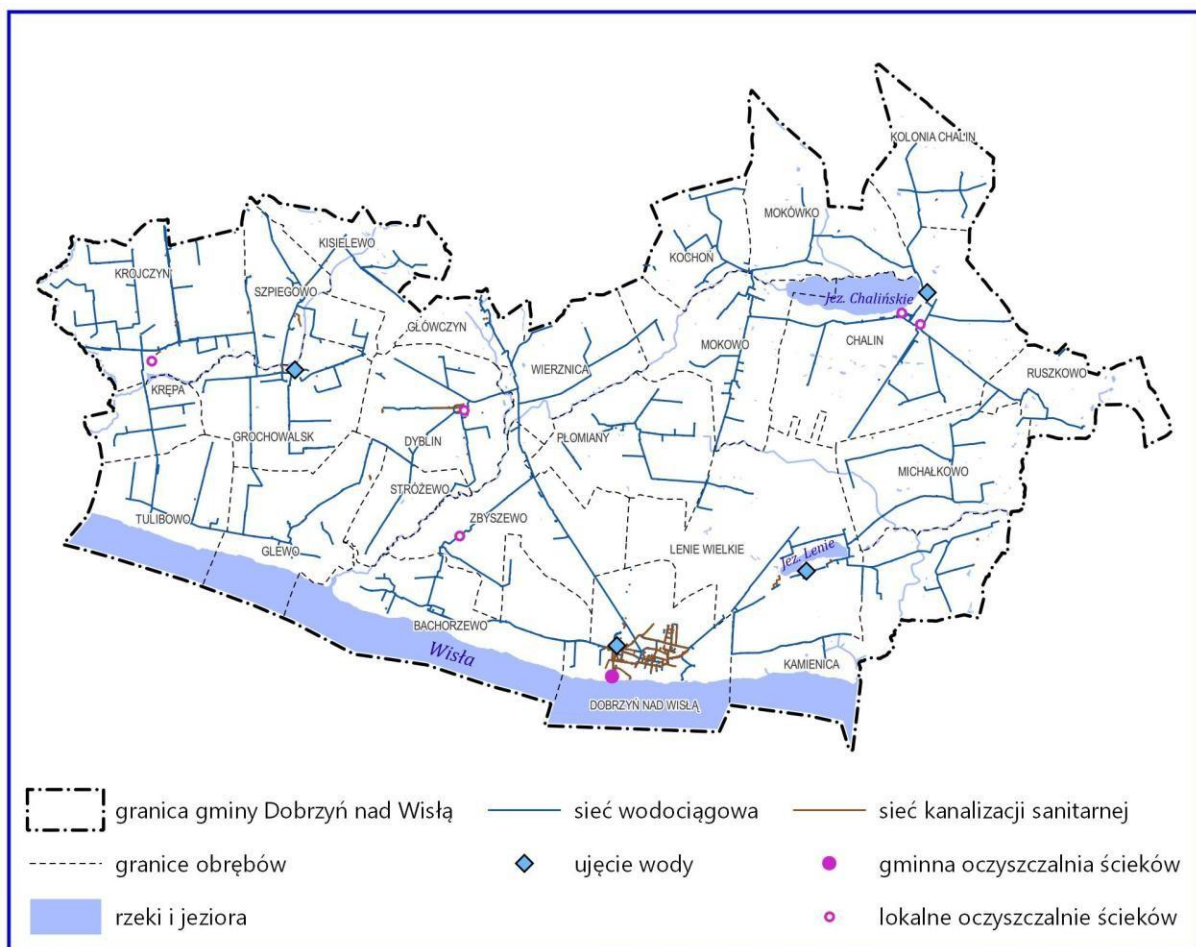
Gospodarka odpadami komunalnymi na terenie gminy prowadzona jest zgodnie z Planem gospodarki odpadami województwa kujawsko-pomorskiego na lata 2023-2028 z perspektywą na lata 2029-2035 oraz Regulaminem utrzymania czystości i porządku na terenie miasta i gminy Dobrzyń nad Wisłą regulującym m.in. kwestie gromadzenia odpadów na nieruchomościach oraz częstotliwość odbierania odpadów. Usługi odbioru odpadów komunalnych świadczy w gminie 13 podmiotów. Od 3 lutego 2024 r. w mieście Dobrzyń nad Wisłą, w sąsiedztwie gminnej oczyszczalni ścieków, funkcjonuje stacjonarny punkt selektywnej zbiórki odpadów komunalnych. Wcześniej funkcjonowały punkty mobilne, dokonujące okresowej zbiórki takich odpadów.

- **Systemy zaopatrzenia w energię elektryczną** – przez obszar gminy nie przebiegają sieci elektroenergetyczne najwyższych i wysokich napięć. Sieć elektroenergetyczna średniego napięcia to głównie napowietrzne linie elektroenergetyczne. W ich sąsiedztwie, w pasie o szerokości 7 m w obie strony od osi rzutu linii (strefie oddziaływania) obowiązuje zakaz sytuowania obiektów przeznaczonych na stały pobyt ludzi i nasadzenia zieleni wysokiej. Zasilanie gminy w energię elektryczną odbywa się poprzez sieć rozdzielczą SN-15 kV oraz nn 0,4 kV. Istniejąca infrastruktura energetyczna w pełni zaspokaja istniejące zapotrzebowanie, spełniając standardowe warunki w zakresie ciągłości dostaw. Natomiast niektóre linie ze względu na ich stan techniczny wymagają przebudowy. Linie takie podczas modernizacji zazwyczaj w rejonie występowania zabudowy przebudowywane są na podziemne.

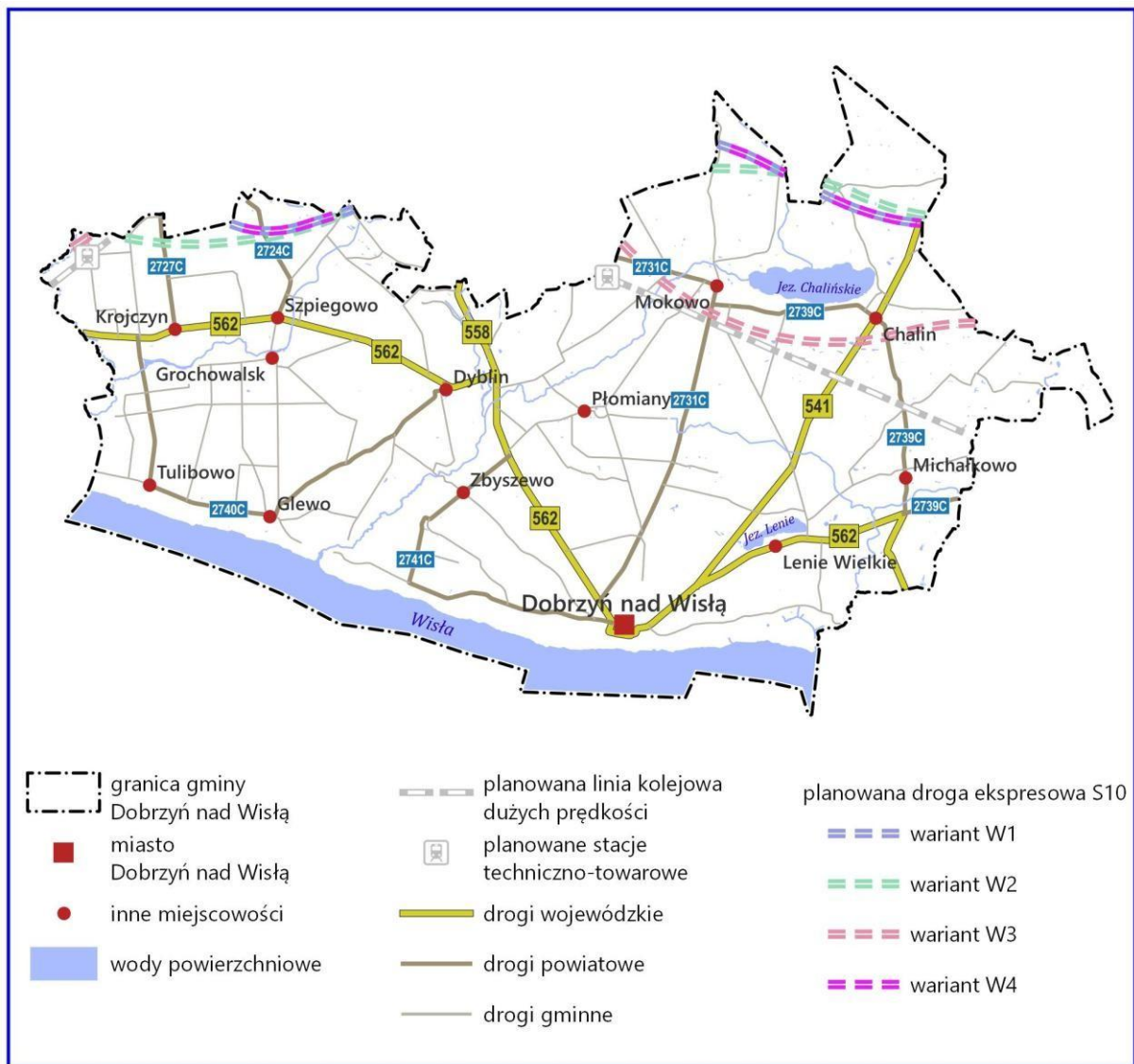
¹ Wg planu przeciwdziałania skutkom suszy

- **Zaopatrzenie gminy w ciepło** - oparte jest głównie na indywidualnych źródłach ciepła i kotłowniach osiedlowych i zakładowych. Urządzenia te emitują do atmosfery SO₂, NO₂, CO w ilościach, które dla pojedynczego pieca czy kuchni wydają się znikomo małe, ale bardzo uciążliwe ze względu na bezpośredniość oddziaływania.
- **Odnawialne źródła energii** - Gmina Dobrzyń nad Wisłą leży w pasie bardzo korzystnych warunków wietrznych sprzyjających rozwojowi energetyki wiatrowej. Pierwsze elektrownie wiatrowe rozpoczęły tu swoje funkcjonowanie już w 2010 roku i była to wówczas największa moc zainstalowana wśród wszystkich gmin w kujawsko-pomorskim. Obecnie na obszarze gminy zlokalizowanych jest łącznie 26 elektrowni wiatrowych o mocy od 0,15MW do 2MW i wysokości całkowitej sięgającej nawet ponad 100 m. Większość z nich (17 szt.) powstała na podstawie ustaleń miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego. Wszystkie elektrownie objęte były procedurą oceny oddziaływania na środowisko a także monitoringiem ornitologicznym i chiropterologicznym.
W gminie, powstały już farmy fotowoltaiczne: w rejonie Grochowalska oraz w obrębie Zbyszewo, obie o mocy do 1MW. Widoczne jest zainteresowanie inwestorów lokalizacją kolejnych, m.in. Chalinie, Mokówku i Leniach Wielkich.
- **Gazociągi i inne rurociągi przesyłowe** – Przez teren gminy na kierunku wschód-zachód, przebiegają trzy gazociągi wysokiego ciśnienia o znaczeniu ponadlokalnym:
 - ✓ DN 500 MOP 5,0 MPa relacji Głowina – Włocławek 1
 - ✓ DN 500 MOP 5,5 MPa relacji Głowina – Włocławek 2
 - ✓ DN 700 MOP 8,4 MPa relacji Głowina - Gustorzyn.
 Na znacznym odcinku bieżą one równolegle do siebie, wspólnym korytarzem, dopiero w rejonie Krojczyna, w kierunku Włocławka jeden z gazociągów relacji Głowina – Włocławek 1 prowadzony jest innym, odsuniętym na południe, korytarzem.
Wobec ww. gazociągów obowiązuje konieczność spełnienia wymagań Rozporządzenia Ministra Gospodarki z dnia 26 kwietnia 2013 r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać sieci gazowe i ich usytuowanie (Dz. U. z 2013 r., poz. 640, zał. nr 2) w zakresie zachowania stref kontrolowanych gazociągów względem projektowanych obiektów. W strefach kontrolowanych obowiązuje zakaz wznoszenia obiektów budowlanych, urządzania stałych składów i magazynów oraz podejmowania działań mogących spowodować uszkodzenie gazociągu podczas jego użytkowania. Szerokość strefy kontrolowanej dla gazociągu DN 700 wynosi 12,0 m (po 6,0 m na stronę od osi gazociągu). W przypadku gazociągu DN 500 szerokości stref kontrolowanych uzależnione są od rodzaju obiektów terenowych, wobec których są wyznaczone np. dla budynków mieszkalnych jednorodzinnych i wielorodzinnych szerokość strefy kontrolowanej wynosi 70,0 m (po 35,0 m na stronę od osi gazociągu), zaś w przypadku pozostałych obiektów – zgodnie z tabelą nr 1, stanowiąca część Załącznika nr 2 do ww. Rozporządzenia. Wskazane powyżej szerokość stref kontrolowanych od gazociągów są odległościami minimalnymi.
Na terenie gminy nie została zlokalizowana stacja redukcyjna gazu wysokiego ciśnienia oraz brak jest sieci gazowej średniego ciśnienia, która umożliwiłaby zgazyfikowanie gminy Dobrzyń nad Wisłą
Na kierunku wschód-zachód przebiega rurociąg naftowy DN300 wspólnym korytarzem z linią światłowodową oraz rurociągiem etylenu (w fazie gazowej). Dla rurociągu naftowego należy zachować strefę bezpieczeństwa minimum 12 m (po 6 m od osi rurociągu), dla linii światłowodowej 2 m (po 1 m od osi linii). Strefa bezpieczeństwa powinna być użytkowana według pierwotnego przeznaczenia tj. rolniczo, pas zieleni i być wolna od wszelkiego rodzaju budowli, ogrodzeń, parkingów, składów materiałów, itp. Nie należy sadzić pojedynczych drzew w odległości mniejszej niż 5 m od rurociągów naftowych. Dopuszcza się lokalizację budynków w odległości minimum 15 m od osi rurociągu naftowego oraz co najmniej 15 m od stacji zasuw (SW2 Płomiany - dz. 108/6 i SW3 Krępa - dz. 64/3, licząc od ogrodzenia tych stacji).

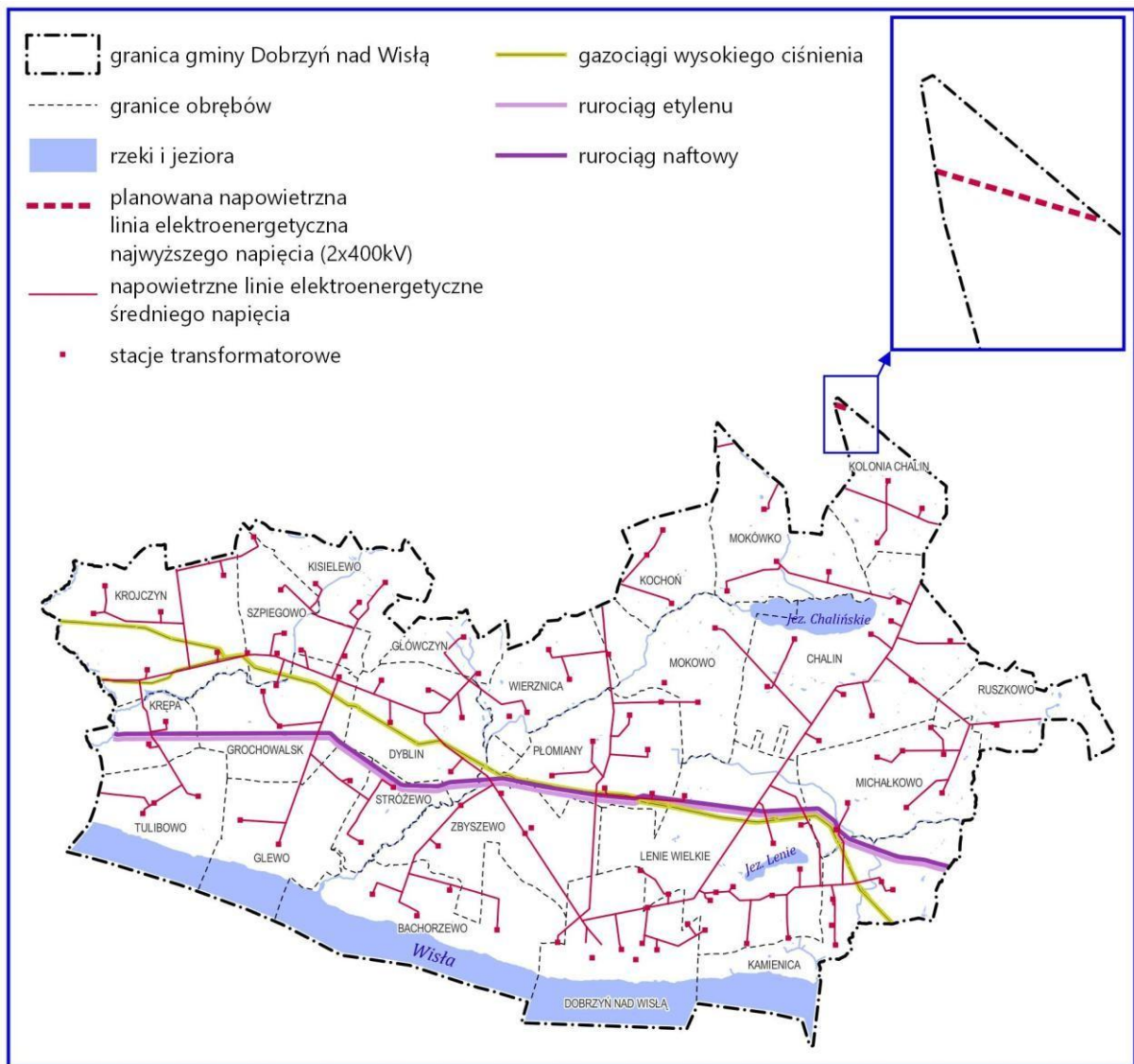
- **Telekomunikacja** – Na terenie gminy zasięg sieci telefonii komórkowej jest ogólnie dobry. Nie istnieją miejsca, w których występowałyby problemy z zasięgiem sieci telefonii komórkowej. Na części obszaru gminy funkcjonuje sieć światłowodowa.
- **Tereny przemysłowe i przemysłowo-usługowe** - Gmina Dobrzyń nad Wisłą posiada zainwestowane już tereny produkcyjne i produkcyjno-usługowe w mieście Dobrzyń nad Wisłą, Grochowalsku, Szpiegowie, Chalini i Bachorzewie.
- **Zabytki** – Gmina Dobrzyń nad Wisłą położona jest w obrębie historycznego regionu Ziemi Dobrzyńskiej zajmującej międzyrzecze Wisły, Drwęcy i Skrwy, pomiędzy Mazowszem i Ziemią Chełmińską od wschodu i Kujawami od zachodu. Stolicą był Dobrzyń n/Wisłą, od którego ziemia wzięła nazwę.
Ziemia Dobrzyńska na trwałe znalazła się w obrębie Państwa Polskiego prawdopodobnie w 2 poł. X w., wchodząc w skład prowincji mazowieckiej. W XI w. w jej obrębie występowało kilka grodów, w tym wymieniony w tzw. falsyfikacie mogileńskim z 1065 r. gród w Dobrzyniu. Bogata historia Gminy widoczna jest między innymi w czytelnym układzie przestrzennym miasta, w tym zachowanym prostokątnym rynku (Pl. Wolności) w części centralnej z wychodzącymi dwoma ulicami z każdego jego narożnika, a także w licznych zachowanych domach drewnianych i zabytkowych obiektach takich jak m.in.: kościół klasztorny franciszkanów w Dobrzyniu nad Wisłą, cmentarz z XIX w. z zabytkową kaplicą i nagrobkami w Dobrzyniu nad Wisłą, grodziska w Krępie, Mokowie i Dobrzyniu nad Wisłą (Góra Zamkowa), oraz kościółek drewniany w Grochowalsku.

Ryc.11. Istniejące sieci i infrastruktura wodno-kanalizacyjna
 Źródło: Uzasadnienie do POG, opracowanie na podstawie danych GESUT

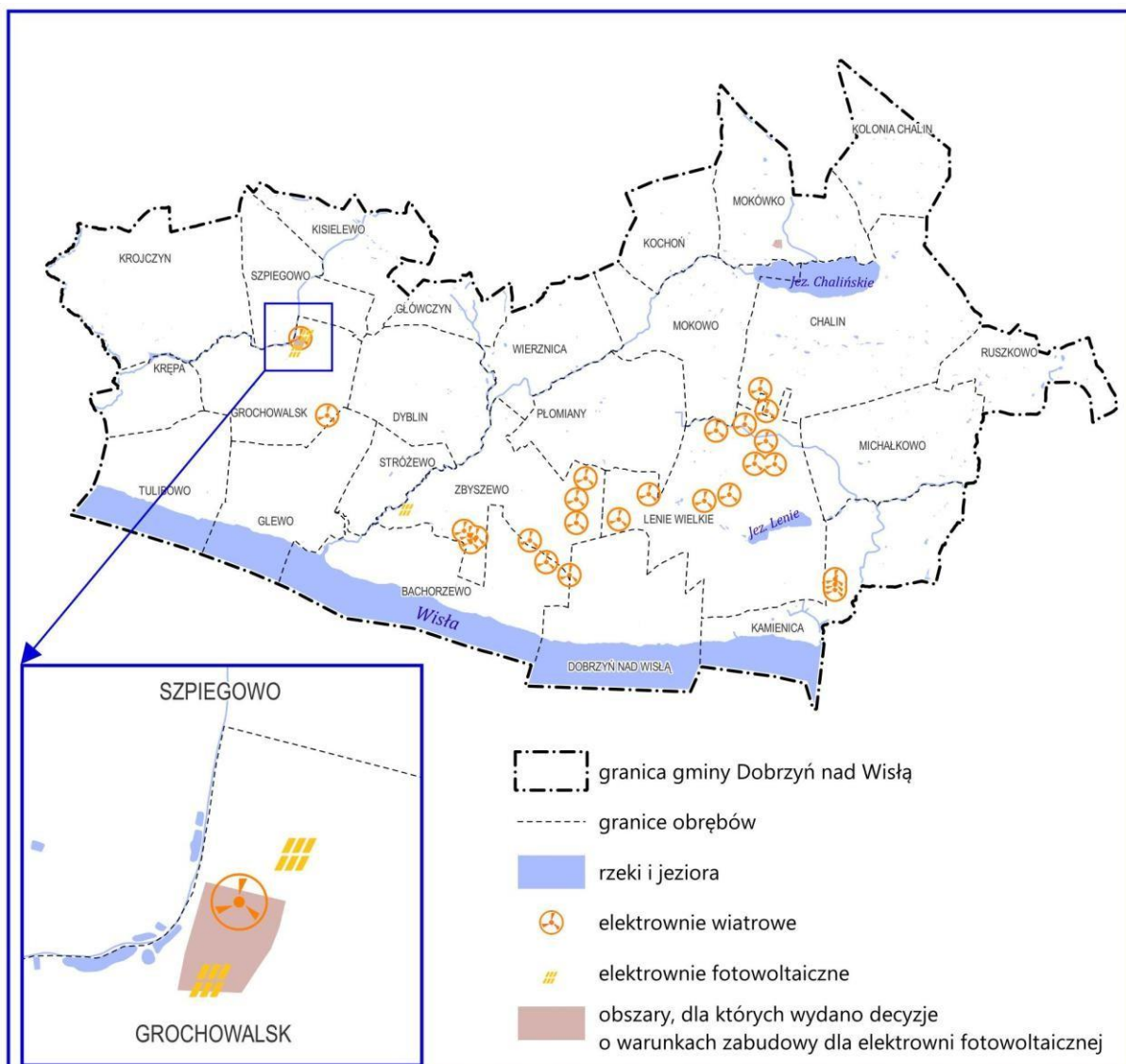

Ryc. 12. Elementy układu transportowego
 Źródło: Uzasadnienie do POG

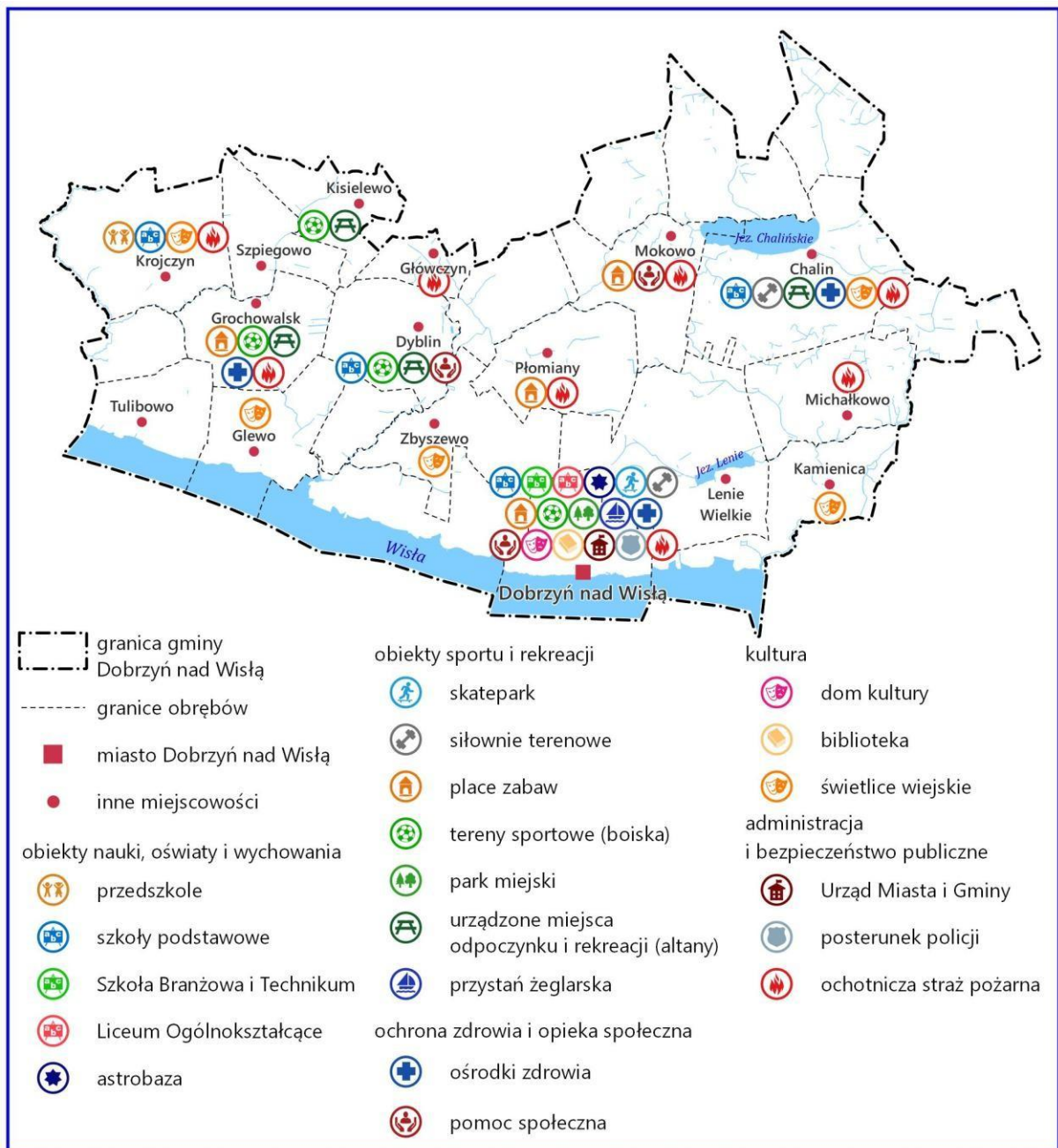

Ryc. 13 Liniowa infrastruktura techniczna

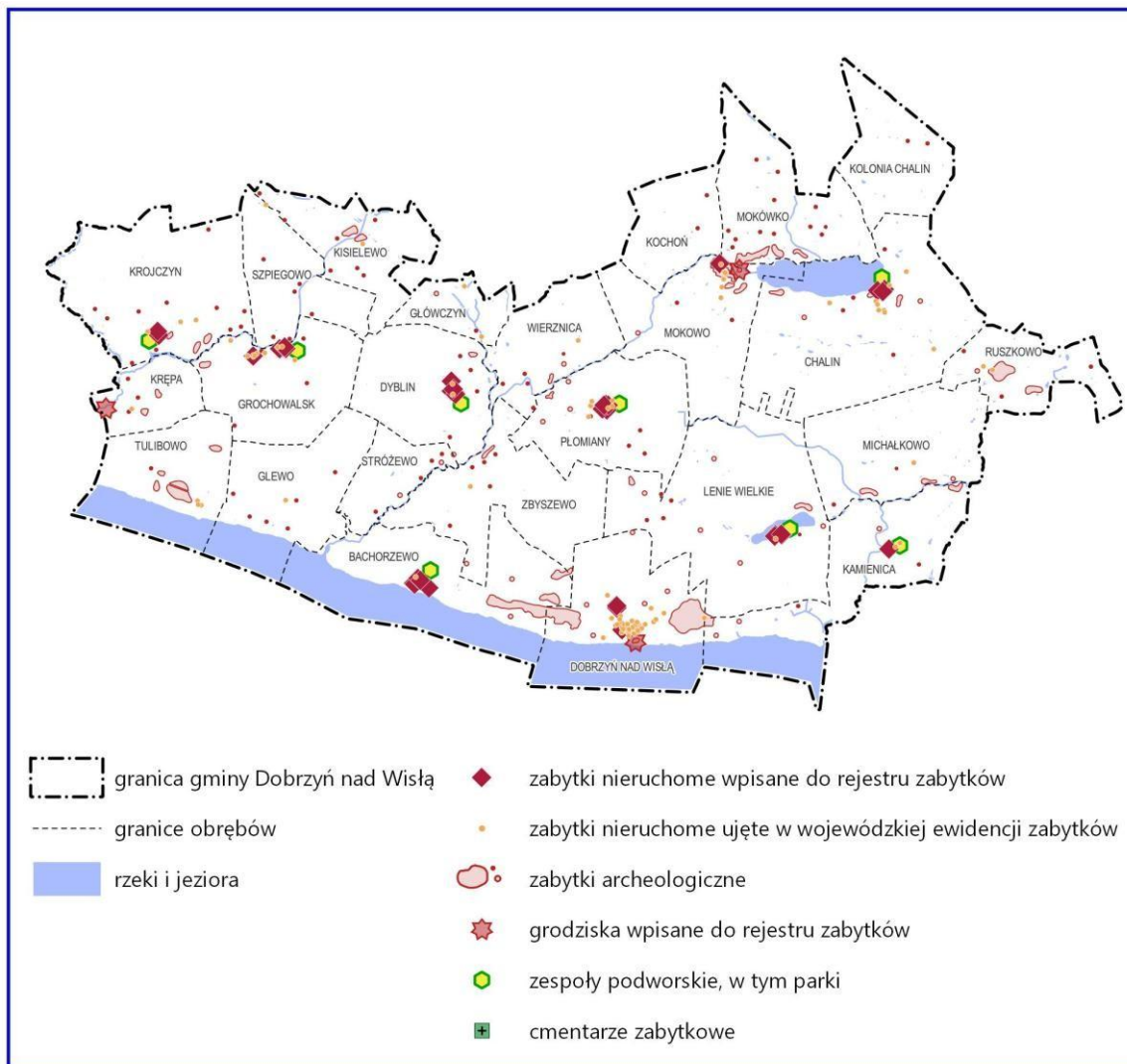
Źródło: Uzasadnienie do POG, opracowanie na podstawie danych operatorów sieci oraz BDOT10K

Ryc. 14. Odnawialne źródła energii – istniejące i planowane
 Źródło: Uzasadnienie do POG

Ryc. 15. Istniejąca infrastruktura społeczna
 Źródło: Uzasadnienie do POG

Ryc. 16. Obszary i obiekty zabytkowe

Źródło: Uzasadnienie do POG, opracowanie na podstawie danych Narodowego Instytutu Dziedzictwa oraz Kujawsko-Pomorskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków w Toruniu

Gmina Dobrzyń nad Wisłą jest gminą miejsko-wiejską o charakterze rolniczym z uzupełniającą funkcją przemysłową o kierunku głównie rolno-spożywczym oraz dużym potencjale turystycznym, z uwagi położenia na zbiornikiem Włocławski, oferującym korzystne warunki do uprawiania windsurfingu, żeglarstwa, kajakarstwa. Miasto Dobrzyń nad Wisłą spełnia rolę ośrodka administracji oraz rzemiosła i usług o charakterze lokalnym. Położenie gminy w bezpośrednim sąsiedztwie miasta Włocławka, w jego strefie żywicielskiej, stwarza potencjalne możliwości rozwoju kontaktów gospodarczych, a wraz z rozwojem miasta Włocławka, poszerzenie rynku zbytu dla produktów zarówno rolnych jak i również rzemiosła, drobnej wytwórczości i działalności produkcyjnej z terenu miasta i gminy.

4.3. Potencjalne zmiany środowiska w przypadku braku realizacji ustaleń planu ogólnego

Plan ogólny gminy, zgodnie z nowelizacją ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym z 7 lipca 2023 r. to nowy akt prawa miejscowego, który określa ogólne kierunki rozwoju gminy i jest **podstawowym narzędziem polityki przestrzennej gminy**. Plan ogólny jest aktem wiążącym zarówno

przy sporządzaniu miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, jak i przy wydawaniu decyzji o warunkach zabudowy w wyznaczonych obszarach uzupełnienia zabudowy.

Brak realizacji ustaleń projektu planu ogólnego może przyczynić się do zakłócenia ładu przestrzennego oraz nasilenia się konfliktów pomiędzy potrzebami ochrony środowiska, a potrzebami społecznymi oraz związanymi z rozwojem gospodarczym, turystycznym gminy.

Następstwem mogą być takie zjawiska jak:

- rozpraszanie się zabudowy na tereny rolnicze, leśne i przyrodniczo cenne,
- burzenie ładu przestrzennego,
- konflikty społeczne wynikające z nieoptymalnego zagospodarowania przestrzeni,
- wzrost kosztów realizacji infrastruktury technicznej, transportowej i społecznej,
- utrwalenie niekorzystnych warunków życia,
- ograniczenie możliwości dalszego rozwoju społeczno-gospodarczego gminy, w tym zahamowanie realizacji inwestycji.

Mając powyższe na uwadze dużą rolę pełnią tutaj władze gminy, do których należy prowadzenie przemyślanej polityki rozwoju i polityki przestrzennej, uwzględniającej cele i zasady zrównoważonego rozwoju.

4.4. Charakterystyka gminy Dobrzyń nad Wisłą w odniesieniu do jego położenia względem obszarów podlegających ochronie, w tym obszarów Natura 2000

Ochrona przyrody w Polsce realizowana jest głównie w oparciu o ustawę o ochronie przyrody z 16 kwietnia 2004 r. i w jej rozumieniu polega na zachowaniu, zrównoważonym użytkowaniu oraz odnawianiu zasobów, tworów i składników przyrody takich jak:

- dziko występujących roślin, zwierząt i grzybów,
- roślin, zwierząt i grzybów objętych ochroną gatunkową,
- zwierząt prowadzących wędrowny tryb życia,
- siedlisk przyrodniczych,
- siedlisk zagrożonych wyginięciem, rzadkich i chronionych gatunków roślin zwierząt i grzybów,
- tworów przyrody żywej i nieożywionej oraz kopalnych szczątków roślin i zwierząt,
- krajobrazu,
- zieleni w miastach i wsiach,
- zadrzewień.

Celem ochrony przyrody jest:

- utrzymanie procesów ekologicznych i stabilności ekosystemów,
- zachowanie różnorodności biologicznej,
- zachowanie dziedzictwa geologicznego i paleontologicznego,
- zapewnienie ciągłości istnienia gatunków roślin, zwierząt i grzybów wraz z ich siedliskami, przez ich utrzymanie lub przywracanie do właściwego stanu ochrony,
- ochrona walorów krajobrazowych, zieleni w miastach i wsiach oraz zadrzewień,
- utrzymanie lub przywracanie do właściwego stanu ochrony siedlisk przyrodniczych, a także zasobów, tworów i składników przyrody,
- kształtowanie właściwych postaw człowieka wobec przyrody poprzez edukację, informowanie i promocję w dziedzinie ochrony przyrody.

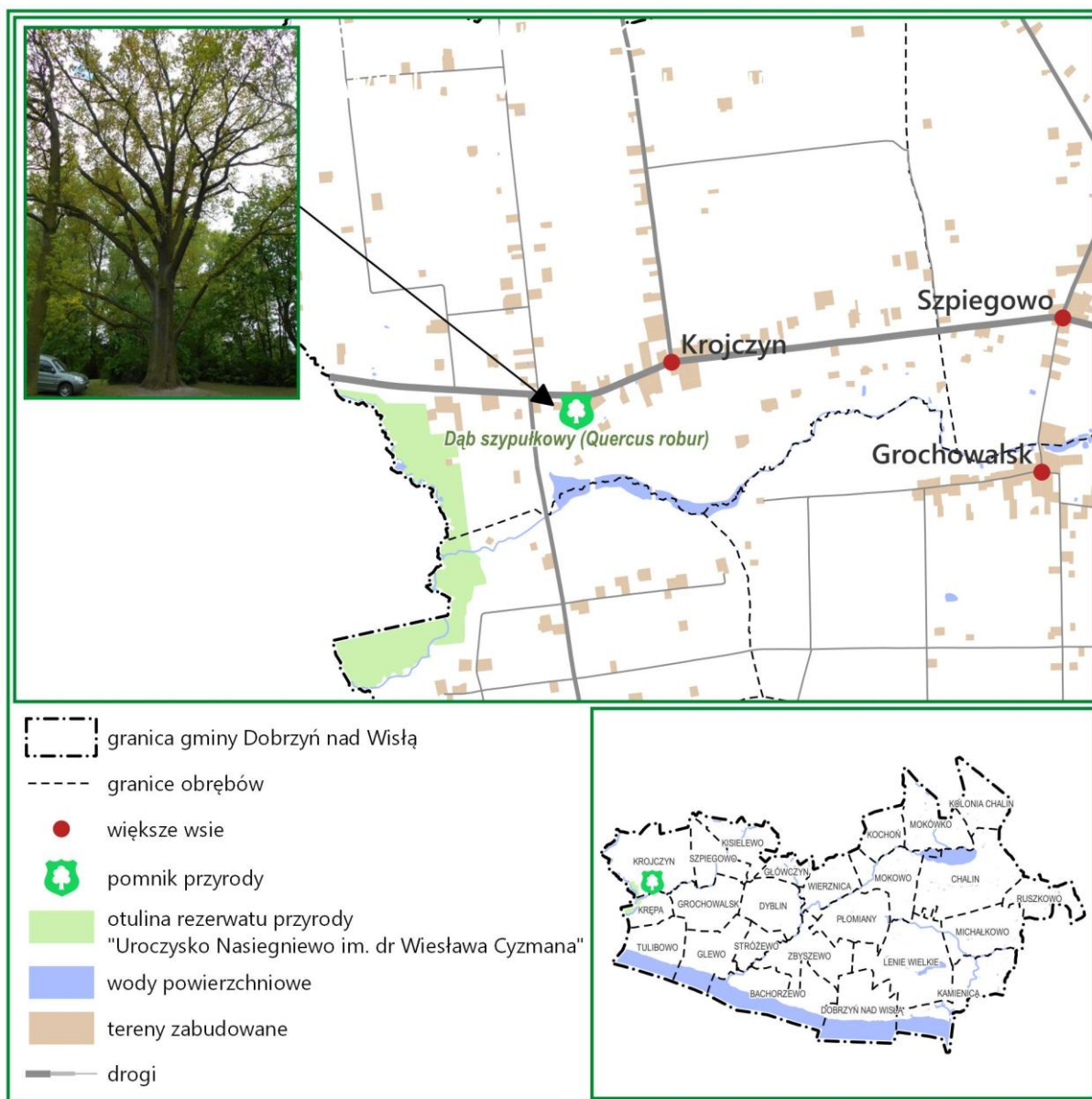
Formy ochrony przyrody w gminie

Na terenie gminy brak jest obszarów objętych formami ochrony przyrody, nie utworzono tu parku krajobrazowego, obszaru chronionego krajobrazu, rezerwatu przyrody, nie ma obszarów Natura 2000.

Jedynym obiektem objętym formą ochrony przyrody jest **pomnik przyrody** - dąb szypułkowy, znajdujący się w parku przy szkole w miejscowości Krojczyn, którego obwód wynosi 499 cm, a wysokość 28 m.

Cenne są również starodrzewia występujące na cmentarzu w Dobrzyniu nad Wisłą oraz przy zespole klasztornym OO. Franciszkanów w Dobrzyniu nad Wisłą, przy zespole kościoła parafialnego i na cmentarzu parafialnym w Grochowalsku, przy zespole kościoła parafialnego w Mokowie.

Część terenu gminy w sołectwie Krojczyn oraz Krępa, przy granicy z gminą Fabianki, położona jest w granicy otuliny rezerwatu przyrody „Uroczysko Nasiegniewo im. dr Wiesława Cyzmana”.

Ryc.17. Pomnik ochrony przyrody – dąb szypułkowy w miejscowości Krojczyn

Źródło: opracowanie ekofizjograficzne dla POG, na podstawie Centralnego rejestru form ochrony przyrody GDOŚ

Rezerwat przyrody „Uroczysko Nasiegniewo im. dr Wiesława Cyzmana” o powierzchni 38,91 ha zlokalizowany jest na terenie gminy Fabianki, w powiecie włocławskim, w województwie kujawsko-pomorskim. Przedmiotowy obszar należy do rzadkich na tym terenie kompleksów leśnych, w których zachowały się w miarę naturalne zespoły lasów łęgowych i grądów zboczowych z klasy Querco-Fagetea.

Na terenie rezerwatu przyrody stwierdzono występowanie 554 gatunków flory naczyniowej, a wśród nich kilka osobliwości regionalnych oraz kilkanaście rzadkich i chronionych w skali kraju, jak np. kukułka szerokolistna *Dactylorhiza latifolia*, kruszczyk szerokolistny *Epipactis helleborine*, kopytnik pospolity *Asarum europaeum*, wawrzynek wilcze łyczo *Daphnomezereum*

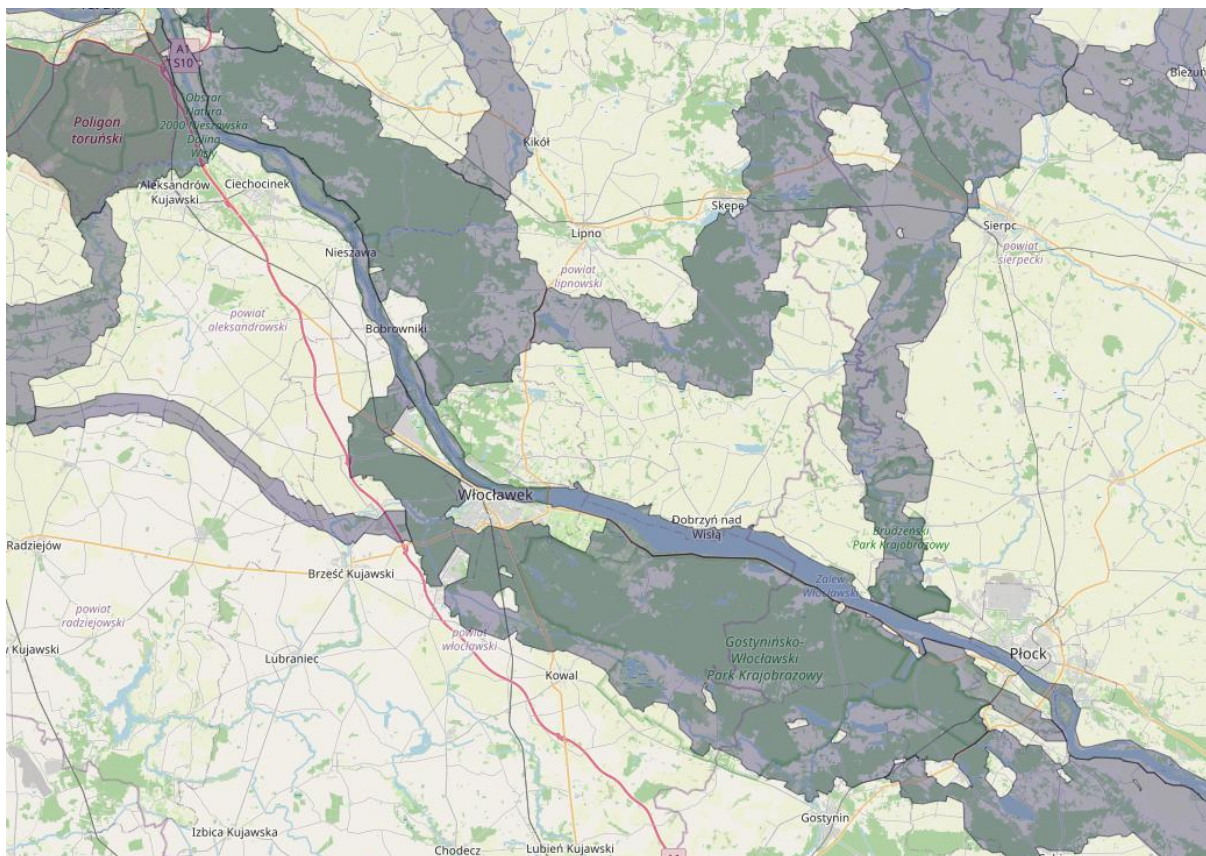
Rezerwat przyrody „Uroczysko Nasiegniewo im. dr Wiesława Cyzmana” położony jest na gruntach należących do Skarbu Państwa, zarządzanych przez Państwowe Gospodarstwo Leśne Lasy Państwowe Nadleśnictwo Włocławek.

Na obszarach graniczących z rezerwatem wyznaczono otulinę o powierzchni 63,03 ha. Obszar objęty ochroną stanowi kompleks leśny, położony na zróżnicowanym pod względem rzeźby terenie na wąskich terasach zalewowych występują łągi wiązowo-jesionowe *Ficario-Ulmetum*, natomiast w miejscach, gdzie terasy rozszerzają się rozwija się łąg olszowo-jesionowy *Circaeo-Alnetum*. W pozostałej części występują lasy grądowe ze związku *Carpinion betuli*, z czego największą powierzchnię zajmuje grąd subkontynentalny, który różnicuje się na trzy podzespoły - grąd niski czyścicowy *Tilio-Carpinetum stachyetosum*, grąd niski kokoryczowy *Tilio-Carpinetum corydaletosum* oraz grąd typowy *Tilio-Carpinetum typicum*. Wyjątkową cechą uroczyska jest również duża powierzchnia, na której występuje las klonowo-lipowy *Aceri-Tilietum*.

Ważnym elementem sieci Natura 2000 są **korytarze ekologiczne**, gdyż umożliwiają przemieszczanie się organizmów między siedliskami. W skutek działalności człowieka dawniej bardzo rozległe siedliska zwierząt i roślin zostały rozdrobnione i często izolowane. Z tego też względu w celu zapewnienia prawidłowego rozwoju gatunku (m.in. umożliwienia zdobycia pożywienia, ustanowienia terytorium, znalezienia partnera do rozrodu, a także umożliwienia ucieczki przed drapieżnikami, jak i zdarzeniami losowymi typu pożar) niezbędne jest połączenie siedlisk terenami umożliwiającymi bezpieczne przemieszczanie się zwierząt. Tworzy się liniowe pasy lasów, terenów porośniętych krzewami lub trawami, które dają możliwości przemieszczania się zwierzętom, a także niezbędne schronienie oraz dostęp do pożywienia. Szerokość korytarza musi być uzależniona od gatunku, dla którego został stworzony. Zazwyczaj większe potrzebują szerszych korytarzy niż gatunki mniejsze. Szerokość i typ korytarza uwzględniać musi także typ przemieszczeń, który ma umożliwić połączenie, stworzone w celu pokonywania krótkich dystansów przez zwierzęta. Natomiast korytarz umożliwiający rozproszenie gatunku w większej skali musi zapewniać również schronienie do odpoczynku oraz pokarm.

Obecnie doceniona została rola korytarzy ekologicznych oraz szeroko pojęta idea łączności ekologicznej w ochronie dzikich gatunków zwierząt. Właściwie zaprojektowana sieć obszarów chronionych powinna uwzględniać także korytarze ekologiczne łączące ze sobą obszary przyrodniczo cenne.

Przez obszar województwa kujawsko-pomorskiego prowadzą odnogi korytarzy ekologicznych migracji dużych ssaków wyznaczonych przez PAN w Białowieży: „Północnego” oraz „Północno-Centralnego”. W gminie Dobrzyń nad Wisłą ten korytarz ekologiczny, istotny dla populacji dużych ssaków leśnych oraz spójności siedlisk leśnych i wodno-błotnych, biegnie wzdłuż doliny Wisły.

Ryc. 18. Położenie gminy na tle sieci korytarzy ekologicznych dużych ssaków

Źródło: <https://korytarze.pl/mapa/mapa-korytarzy-ekologicznych-w-polsce>

Parki podworskie

W Gminie Dobrzyń nad Wisłą znajdują się obiekty wpisane do rejestru zabytków będące zespołami dworsko- parkowymi:

- ✓ zespół dworsko parkowy w m. Bachorzewo (1984. 08.14-A/1496)
- ✓ zespół dworsko parkowy w m. Chalini (1987.05.11-A/1249/1-5)
- ✓ zespół dworsko parkowy w m. Dyblini (1987.05.11-A/1489)
- ✓ zespół dworsko parkowy w m. Grochowalski (1987.05.11-A/1491)
- ✓ park dworski w m. Kamienica (1987.05.11-A/1305)
- ✓ zespół dworsko parkowy w m. Krojczyn (1987.05.11-A/1213/1-3)
- ✓ zespół dworsko parkowy w m. Lenie Wielkie (1987.05.11-A/1386)
- ✓ zespół dworsko parkowy w m. Płomiany (1987.05.11.-A/1490)
- ✓ zespół dworsko parkowy w m. Tulibowo.

Grunty rolne stanowiące użytki rolne klas I-III oraz grunty leśne

Na terenie gminy Dobrzyń nad Wisłą zidentyfikowano następujące obszary i obiekty chronione na podstawie ustawy o ochronie gruntów rolnych i leśnych:

- ✓ grunty rolne RII-RIIIb klasy bonitacyjnej oraz grunty pochodzenia organicznego,
- ✓ lasy i grunty leśne,

W powierzchni użytków rolnych gleby chronione klas I – IIIb zajmują nieco ponad 50 %. Lasy stanowią zaledwie 2,6% obszaru gminy.

Ochrona gatunkowa

Ochrona gatunkowa ma na celu zabezpieczenie dziko występujących roślin i zwierząt oraz ich siedlisk, a także zachowanie różnorodności gatunkowej i genetycznej. W zakresie ochrony gatunkowej roślin aktualnie w Polsce obowiązuje rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 5 stycznia 2012 roku (Dz. U. z 20 stycznia 2012r. Nr 14 poz. 81) w sprawie ochrony gatunkowej roślin.

Rozporządzenie określa gatunki dziko występujących roślin:

- ✓ objętych ochroną ścisłą, z wyszczególnieniem gatunków wymagających ochrony czynnej,
- ✓ objętych ochroną częściową,
- ✓ objętych ochroną częściową, które mogą być pozyskiwane, oraz sposoby ich pozyskiwania,
- ✓ wymagających ustalenia stref ochrony ostoi lub stanowisk oraz wielkość tych stref.

Rozporządzenie określa również zakazy właściwe dla poszczególnych gatunków lub grup gatunków roślin i odstępstwa od zakazów oraz sposoby ochrony gatunków roślin.

W stosunku do dziko występujących zwierząt objętych ochroną gatunkową wprowadzone są następujące zakazy: zabijania, okaleczania, chwytania, transportu, pozyskiwania, przetrzymywania, posiadania żywych zwierząt, posiadania zwierząt martwych lub ich części, niszczenia siedlisk i ostoi, wybierania, posiadania oraz przechowywania jaj i inne.

Rozporządzenie określa gatunki dziko występujących zwierząt, tj.:

- ✓ zwierząt objętych ochroną ścisłą, z wyszczególnieniem gatunków wymagających ochrony czynnej,
- ✓ zwierząt objętych ochroną częściową,
- ✓ zwierząt objętych ochroną częściową, które mogą być pozyskiwane, oraz sposoby ich pozyskiwania,
- ✓ ptaków, które mogą być sprzedawane, transportowane i przetrzymywane w celach handlowych, jeżeli zostały legalnie upolowane,
- ✓ zwierząt wymagających ustalenia stref ochrony ostoi, miejsc rozrodu lub regularnego przebywania.

Rozporządzenie określa również zakazy właściwe dla poszczególnych gatunków lub grup gatunków zwierząt i odstępstwa od zakazów oraz sposoby ochrony gatunków, w tym wielkość stref ostoi.

Niektóre gatunki chronione znalazły się także w rejestrze gatunków rzadkich i zagrożonych (Polska Czerwona Księga Zwierząt, Czerwona Lista Zwierząt Ginących i Zagrożonych w Polsce).

Gatunki zwierząt wymienione w ww. rozporządzeniu, występujące na terenie gminy Dobrzyń nad Wisłą podlegają ochronie.

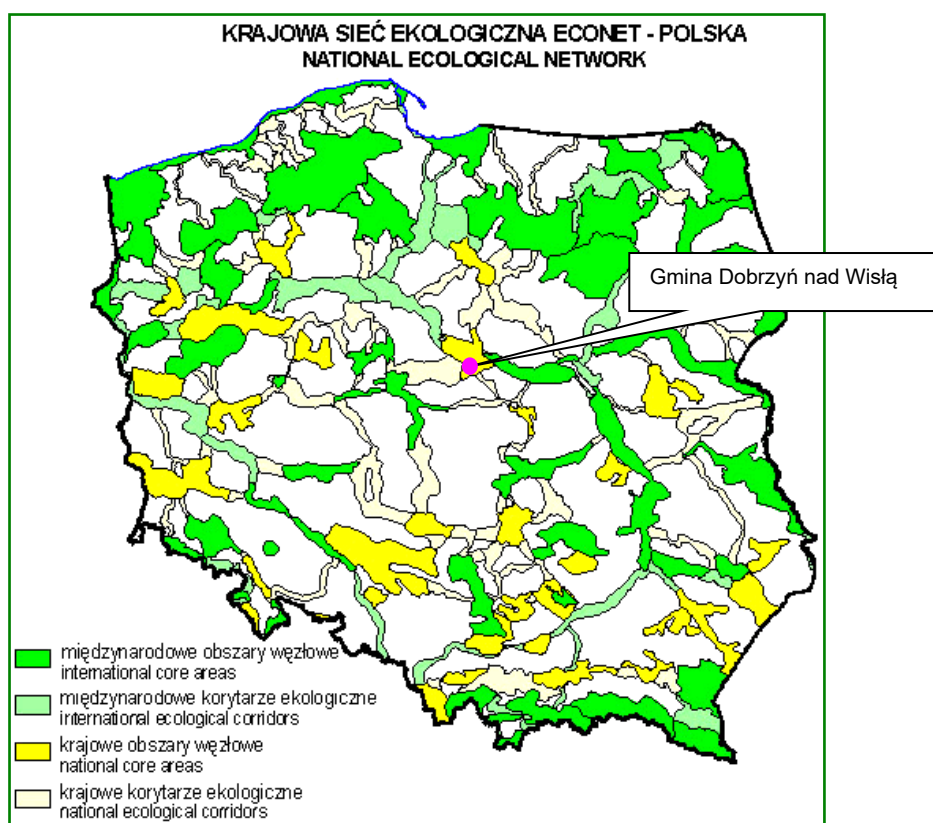
Spośród innych form ochrony, w gminie obowiązuje powszechna w kraju ochrona gatunkowa roślin, zwierząt i grzybów prowadzona na podstawie odpowiednich rozporządzeń Ministra Środowiska.² Ponadto niektóre gatunki chronione znalazły się w rejestrze gatunków rzadkich i zagrożonych (Polska Czerwona Księga Zwierząt, Czerwona Lista Zwierząt Ginących i Zagrożonych w Polsce). Wymienione w ww. rozporządzeniach gatunki roślin i zwierząt występujące na terenie gminy podlegają ochronie.

Sieć ekologiczna ECONET

Krajowa sieć ekologiczna ECONET-POLSKA jest wielkoprzestrzennym systemem obszarów węzłowych najlepiej zachowanych pod względem przyrodniczym i reprezentatywnych dla różnych regionów przyrodniczych kraju, wzajemnie ze sobą powiązanych korytarzami ekologicznymi, które zapewniają

² Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 9 października 2014 roku w sprawie ochrony gatunkowej roślin (Dz. U. z 2014 poz. 1409); rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 9 października 2014 r. w sprawie ochrony gatunkowej grzybów (Dz. U. z 2014 r. poz. 1408); rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 16 grudnia 2016 r. w sprawie ochrony gatunkowej zwierząt (Dz. U. z 2016 r., poz. 2183).

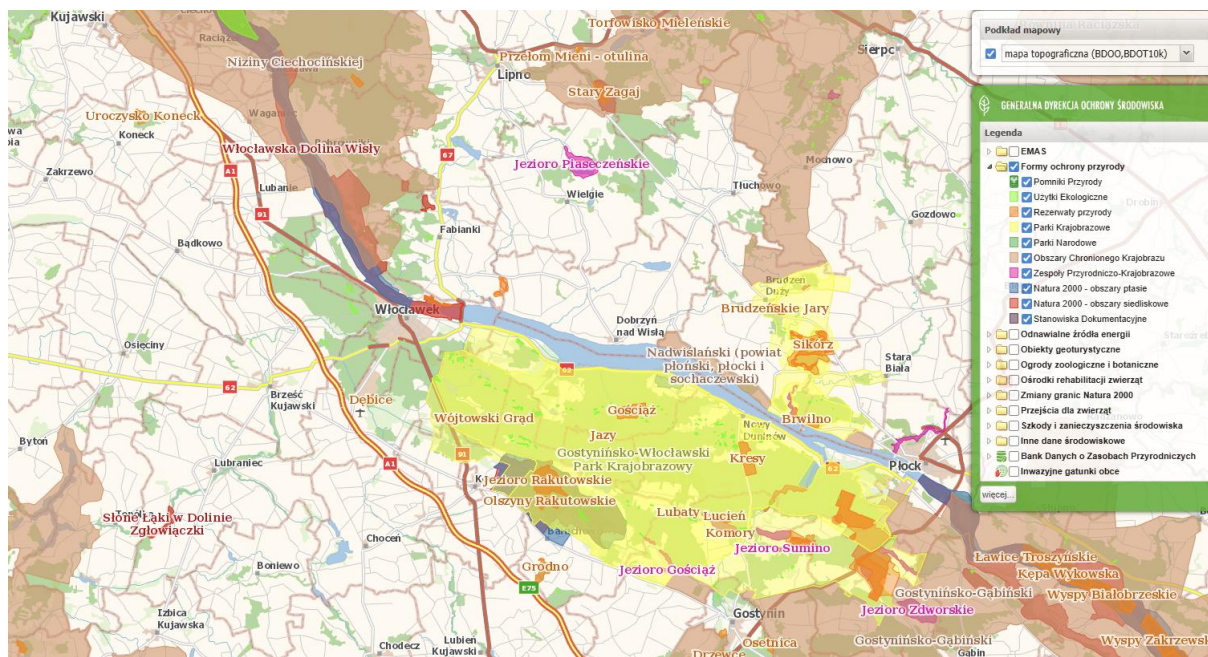
ciągłość więzi przyrodniczych w obrębie tego systemu. Sieć ECONET-POLSKA pokrywa 46% kraju. Składa się ona z obszarów węzłowych i łączących je korytarzy ekologicznych, wyznaczonych na podstawie takich kryteriów, jak naturalność, różnorodność, reprezentatywność, rzadkość i wielkość. Koncepcja krajowej sieci ekologicznej ECONET-POLSKA została opracowana w 1995 i 1996 roku przez zespół Autorów pod kierownictwem dr Anny Liro jako projekt badawczy National Nature Plan (NNP) w ramach Programu Europejskiego Międzynarodowej Unii Ochrony Przyrody (IUCN). Wyznaczono ogółem 78 obszarów węzłowych (46 międzynarodowych i 32 krajowe, które razem obejmują 31% powierzchni kraju) oraz 110 korytarzy ekologicznych (38 międzynarodowych i 72 krajowe, które razem obejmują 15% powierzchni kraju). Sieć ECONET-POLSKA zawiera w sobie również obszary prawnie chronione (parki narodowe i krajobrazowe oraz rezerwy), ostoje przyrody CORINE lub ważne ostoje ptaków, które najczęściej są "wbudowane" w najcenniejsze fragmenty obszarów węzłowych jako tzw. biocentra (regionalne i lokalne).

Ryc.19. Gmina Dobrzyń nad Wisłą na tle krajowej sieci ekologicznej ECONET

Źródło: Instytut Ochrony Środowiska (www.ios.edu.pl)

Na terenie gminy Dobrzyń nad Wisłą nie występują obszary Natura 2000.

Ryc. 20. Położenie gminy Dobrzyń nad Wisłą w otoczeniu obszarów Natura 2000

Źródło: <https://geoserwis.gdos.gov.pl/mapy/>

4.5. Stan środowiska na obszarach objętych przewidywanym znaczącym oddziaływaniem

Na stan środowiska wpływa obecny stan zagospodarowania gminy Dobrzyń nad Wisłą, w tym głównie infrastruktura techniczna, a także funkcja wykorzystywanego terenu (rolnicza, przemysłowa, usługowa, mieszkaniowa).

Przedsięwzięcia mogące znacząco oddziaływać na środowisko reguluje rozporządzenie Rady Ministrów³ w niniejszej sprawie i określa:

- ✓ rodzaje przedsięwzięć mogących zawsze znacząco oddziaływać na środowisko;
- ✓ rodzaje przedsięwzięć mogących potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko oraz
- ✓ przypadki, w których zmiany dokonywane w obiektach są kwalifikowane jako przedsięwzięcia, o których mowa w pkt 1 i 2 powyżej.

Ponadto do zidentyfikowanych na analizowanym obszarze zagrożeń, które mogą w pewnym stopniu oddziaływać na środowisko należą jedynie:

- hałas komunikacyjny, wynikający głównie z przebiegu dróg wojewódzkich,
- emisja zanieczyszczeń pochodzących z palenisk zabudowy zagrodowej.

Dla wymienionych wyżej przypadków należy wskazać sposoby i możliwości ograniczania zidentyfikowanych zagrożeń:

- wymagane jest dokonywanie oględzin, przeglądów, oceny stanu technicznego oraz konserwacji i remontów urządzeń, instalacji oraz sieci dystrybucyjnych sieci energetycznych zgodnie z wytycznymi dystrybutora sieci,

³ Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 26 września 2019 r. w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko (Dz. U. z 2019 r. poz. 1839 z późn. zm.)

- ograniczanie hałasu komunikacyjnego poprzez nasadzenia zieleni wysokiej, stosowanie odpowiedniej nawierzchni,
- emisje pochodzące z kotłowni lokalnych można ograniczyć poprzez, zmianę czynnika grzewczego na paliwa ekologiczne.

Jeżeli tego typu przedsięwzięcia byłyby realizowane na terenie gminy wówczas wymagają one przeprowadzenia na etapie planowania oceny ich oddziaływania na środowisko.

Uwarunkowania przyrodnicze gminy Dobrzyń nad Wisłą oraz sieć osadnicza, komunikacyjna i infrastrukturalna pozwalają, biorąc pod uwagę planowane inwestycje, na wskazanie obszarów, w których potencjalnie najwięcej wystąpi negatywnych oddziaływań na środowisko. Są to w szczególności przedsięwzięcia dotyczące realizacji liniowych systemów infrastruktury technicznej, intensywnego budownictwa, terenów przemysłowych czy też rolnictwa:

- w transporcie drogowym – zakres negatywnych oddziaływań uzależniony jest w dużym stopniu od sposobu realizacji inwestycji. Zastosowanie w trakcie budowy i eksploatacji proekologicznych metod może w znakomity sposób zmniejszyć niekorzystne skutki. Efektem pozytywnym realizacji dróg będzie zmniejszenie szkodliwych emisji i poprawa klimatu akustycznego oraz bezpieczeństwa (w przypadku budowy chodników, tras pieszo-rowerowych) w obrębie terenów intensywnie zabudowanych,
- budowa sieci kanalizacyjnych systemu rozdzielczego: kanalizacja sanitarna i deszczowa,
- budowa sieci elektroenergetycznych związanych z rozwojem gminy,
- tereny budowy zakładów przemysłowych, ingerujące w środowisko (m.in. zmiana krajobrazu, zachwianie stosunków wodnych, a także flory i fauny na danym obszarze),
- rozwój gospodarstw wysokospecjalistycznych – zmiana w krajobrazie, zanieczyszczenia powietrza, powstawanie ścieków.

5. Problemy ochrony środowiska istotne z punktu widzenia realizacji planu ogólnego, w szczególności dotyczące obszarów podlegających ochronie na podstawie ustawy o ochronie przyrody

W rozdziale 4.4. niniejszego opracowania dokonano analizy form ochrony przyrody w gminie. W rozdziale 5. przedstawione zostaną główne problemy ochrony środowiska dla istniejących obszarów (form) biorąc pod uwagę ustalenia planu ogólnego.

Z uwagi na to, że na obszarze gminy występują obszarowe formy ochrony przyrody oraz ukształtowane korytarze ekologiczne należy dołożyć szczególnych starań dla maksymalnej ochrony środowiska istniejących zasobów w celu **zachowania równowagi przyrodniczej** oraz trwałości podstawowych procesów przyrodniczych, jednego z aspektów realizacji zrównoważonego rozwoju.

Istotną kwestią jest również **wzbogacenie obszaru gminy w powierzchnie biologicznie czynne**. Niezbędne jest w tym zakresie pełne respektowanie ustaleń planu określających minimalny udział powierzchni biologicznie czynnych.

Kolejnym ważnym problemem jest **zabezpieczenie czystości wód podziemnych**. Ustalenia planu ogólnego nie określają zasad ochrony wód podziemnych i powierzchniowych, jednak poprzez wyznaczenie odpowiednich stref – adekwatnych do istniejących uwarunkowań hydrograficznych w sposób racjonalny powinny chronić zarówno powierzchniowy jak i podziemny zasób wodny. Nie można dopuścić do sytuacji aby duże zainwestowane obszary pozbawione były sieci kanalizacyjnej. Rozwiązania obejmujące budowę tymczasowych szczelnych zbiorników na nieczystości płynne powinny być stosowane tylko w wyjątkowych wypadkach i na czas ściśle określony. Na terenach

o rozproszonej zabudowie, gdzie wskazuje na to czynnik ekonomiczny stosować należy rozwiązania alternatywne tj. indywidualne przydomowe oczyszczalnie ścieków. W odniesieniu do stosunków wodnych należy również zwrócić uwagę na konieczność maksymalnego zachowania elementów powierzchniowej sieci hydrograficznej. Rozwiązania techniczne z zakresu podziemnej infrastruktury technicznej oraz fundamentowania budynków i budowlu powinny ograniczać do maksimum ochronę istniejących zbiorników wód powierzchniowych.

Ogółem 97,5% mieszkańców korzysta z wodociągu gminnego (miasto 99,9%, wieś 96,6%). Natomiast stopień skanalizowania (korzystający z kanalizacji w ogóle ludności) gminy Dobrzyń nad Wisłą wynosi 28,5% (miasto 93,7%), wieś 3,6%).

Należy prowadzić sukcesywne inwestycje w zakresie gospodarki wodno-ściekowej, aby maksymalnie ograniczyć szkodliwe oddziaływanie dla środowiska, a jednocześnie podnieść standard życia i zdrowia mieszkańców gminy.

Kolejnym elementem środowiska, który wymaga szczególnego potraktowania są **grunty rolne wysokich klas bonitacyjnych oraz obszary cenne przyrodniczo**, takie jak pomniki przyrody czy użytki ekologiczne.

Grunty rolne chronione są na podstawie wspomnianej już ustawy o ochronie gruntów rolnych i leśnych z 1995 r. Ochrona ta polega zwłaszcza na ograniczaniu zmiany przeznaczenia gruntów o najwyższej wartości bonitacyjnej (grunty klas I-III) na cele nierolnicze. Zgodnie z przepisami ww. ustawy zmiana przeznaczenia gruntów (poza terenem miejskim) stanowiących użytki rolne klas I-III na cele nierolnicze i nieleśne wymaga zgody ministra właściwego do spraw rolnictwa i rozwoju wsi i uzyskiwana jest na etapie sporządzania planu miejscowego. Ochrona gleby zmierza nie tylko do zmniejszania uciążliwości działań człowieka na środowisko, ale także do renaturalizacji terenów już zniszczonych i przywracania ponownie ich funkcji przyrodzie. W celu ochrony ziemi i gleby podejmowanie mogą być następujące działania:

- **ograniczenie emisji zanieczyszczeń przemysłowych i komunikacyjnych.** Działania takie mogą obejmować zarówno inwestycje w nowe technologie (lub modernizację już istniejących), jak i propagowanie określonych środków transportu. Zagadnienia te ściśle łączą się zarówno z ochroną powietrza jak i wody, bo ich stan bezpośrednio wpływa na skażenie gleb,
- **ograniczenie uciążliwości rolnictwa dla środowiska.** Działania takie mogą obejmować zarówno ograniczenie intensywności produkcji (farmy wielkoprzemysłowe, monokulturowe gospodarstwa, mniejsze nawożenie itp.) jak i też biologiczną ochronę upraw, stosowanie płodozmianu czy ograniczenie zmian krajobrazu poprzez m.in. zachowanie zadrzewień śródpolnych,
- **przywracanie prawidłowych stosunków wodnych co zapobiega m in. stepowieniu.** Możliwe jest tutaj zarówno stosowanie ochrony biernej (np. obszary chronionego krajobrazu, rezerwaty itp.), jak i czynnej (np. mała retencja, prawidłowa melioracja, nasadzenia drzew),
- **odpowiednia edukacja ekologiczna** (uświadomienie społeczeństwa odnośnie szkodliwości wypalania traw, czy zaśmiecania lasów),
- **budowanie bezpiecznych składowisk odpadów** (lub modernizacja już istniejących). Chodzi tutaj nie tylko o odizolowanie od środowiska takich terenów, ale także o ich rekultywację po okresie użytkowania. Z zagadnieniem tym wiąże się także recykling i segregacja śmieci.

Realizacja przewidywanych ustaleń planu ogólnego nie będzie miała znaczącego wpływu na obszary podlegające ochronie, pod warunkiem przestrzegania wszelkich nakazów i zakazów związanych użytkowaniem obszarów i obiektów.

6. Cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym a ich odniesienie w planie ogólnym

Znaczna ilość dokumentów międzynarodowych, wspólnotowych i krajowych wiąże się z problematyką ochrony środowiska. Poniżej znajduje się przegląd zapisów w zakresie celów założonych w najważniejszych dokumentach strategicznych i operacyjnych.

Warto nadmienić, że cele ochrony środowiska przyjmowane na szczeblu międzynarodowym i wspólnotowym realizowane są w Polsce poprzez egzekwowanie odpowiednich aktów prawnych⁴, w tym bezpośrednio wdrożenie dyrektyw Wspólnot Europejskich, czy też opracowane są zgodnie z zaleceniami międzynarodowych konwencji.

Cele ustanowione na szczeblu międzynarodowym i wspólnotowym

Konferencja Narodów Zjednoczonych w Rio de Janeiro w 1992 r.

Polska podpisując w czerwcu 1992 roku w Rio de Janeiro **Konwencję o różnorodności biologicznej**, a w roku 1996 ją ratyfikując, stała się jej pełnoprawną stroną i przyjęła na siebie wszystkie zobowiązania wynikające z tego ważnego dokumentu. Zdefiniowano tu założenia zrównoważonego rozwoju. Istotą zrównoważonego rozwoju jest równorzędne traktowanie racji społecznych, ekonomicznych i ekologicznych, co oznacza konieczność integrowania zagadnień ochrony środowiska z polityką w poszczególnych dziedzinach gospodarki. Przyjęto trzy cele konwencji: ochrona różnorodności biologicznej, zrównoważone użytkowanie jej elementów oraz uczciwy i sprawiedliwy podział korzyści wynikających z wykorzystania zasobów genetycznych.

Konwencja wprowadziła m.in. obowiązek przeprowadzania ocen oddziaływania na środowisko planowanych przedsięwzięć, informowania o szkodach powstałych w środowisku przyrodniczym danego kraju i szybkiego reagowania na nie.

Najważniejszym organem konwencji jest Konferencja Stron, dokonująca przeglądu wdrażania konwencji oraz podejmująca decyzje określające zadania dla stron i sekretariatu konwencji. Trzynaste spotkanie Konferencji Stron odbyło się w grudniu 2016 r. w Cancun (Meksyk).

Projekt POG maksymalnie jak to możliwe, równorzędnie traktuje racje społeczne, ekonomiczne i ekologiczne, z naciskiem na środowisko.

Agenda XXI - Globalny Program Działania na XXI wiek

W części II „Ochrona i zarządzanie zasobami przyrody”, znajduje się odniesienie do problematyki ochrony środowiska: potrzeba badań środowiska, zapobieganie zagrożeniom, zwalczanie negatywnych zjawisk w środowisku, ochrona zasobów środowiska, bezpieczna gospodarka itd.

⁴ Ustawa z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko, na podstawie której sporządzona została niniejsza prognoza. Zatem już samo przeprowadzenie strategicznej oceny oddziaływania na środowisko jest realizacją celów określonych w Dyrektywie Parlamentu Europejskiego i Rady 2003/35/WE z dnia 26 maja 2003 r. i Dyrektywie Parlamentu Europejskiego i Rady 2001/42/WE z dnia 27 czerwca 2001 r.

Wszystkie akty prawne dotyczące ochrony środowiska, w tym m.in.: ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska; ustawa z dnia 20 lipca 2017 r. prawo wodne; ustawa z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody; ustawa z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach, których wymogi są uwzględniane przy opracowaniach planistycznych, wdrażają dyrektywy Wspólnoty Europejskiej w zakresie swoich regulacji.

Przyjmuje się, że projekt POG wpisuje się w ten program – ustalenia ściśle wiążą się z ochroną zasobów środowiska i bezpieczną gospodarką.

Cele Zrównoważonego Rozwoju (Sustainable Development Goals - SDGs)

Spółeczność międzynarodowa uzgodniła podczas konferencji nt. Zrównoważonego Rozwoju - Rio+20 „The Future We Want” (w czerwcu 2012 r.) wypracowanie nowych Celów Zrównoważonego Rozwoju (Sustainable Development Goals - SDGs), które będą zasadniczym elementem nowej agendy rozwojowej po 2015 r. Dotychczasowa agenda rozwojowa oparta była na tzw. Milenijnych Celach Rozwoju (MDGs) przyjętych w 2000 r., które miały zostać wypełnione do 2015 r. Przyjęto wówczas osiem MDGs, przy czym cele te nie były negocjowane w procesie międzynarodowym, a opracowane przez komitet ekspertów. Nie zostały one w całości zrealizowane, zatem działania na rzecz ich realizacji po roku 2015 zostały włączone do SDGs.

Propozycja SDGs zawiera 17 celów głównych i 169 powiązanych z nimi zadań. Dużym osiągnięciem dotychczasowych międzynarodowych i unijnych działań na rzecz zrównoważonego rozwoju jest uznanie znaczenia wymiaru środowiskowego dla zapewnienia wzrostu potencjału na świecie i tworzenia odpowiednich warunków życia dla obecnych i przyszłych pokoleń. Efektywne gospodarowanie zasobami naturalnymi, efektywność energetyczna, zapewnienie powszechnego dostępu do wody, usług sanitarnych, przeciwdziałanie utracie różnorodności biologicznej i zapewnienie rozwoju usług ekosystemowych, zrównoważone leśnictwo, wprowadzanie zrównoważonych wzorców produkcji i konsumpcji (SCP) oraz adaptacja do zmian klimatu to główne działania środowiskowe na rzecz walki z ubóstwem oraz zapewnienia zrównoważonego rozwoju. Wymienione obszary znalazły satysfakcjonujące odzwierciedlenie w postaci propozycji konkretnych SDGs.

Dokument „Transforming Our World: The 2030 Agenda for Global Action” został przyjęty podczas Szczytu ONZ w Nowym Jorku, 25 września 2015 r.⁵ Zgodnie z jej założeniami uzgodnione na poziomie globalnym cele znajdują swoje przełożenie w działaniach krajowych i na poziomie regionalnym, uwzględniających lokalne uwarunkowania.

Cele ustanowione na szczeblu krajowym

Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej

⁵ Polska wersja językowa dokumentu: "Przekształcamy nasz świat: Agenda na rzecz zrównoważonego rozwoju 2030" znajduje się na stronie internetowej poświęconej działalności ONZ pod adresem: <http://www.un.org.pl/agenda-2030-rezolucja>

Przyjęta w 1997 r. Konstytucja stwierdza, że Rzeczpospolita Polska zapewnia ochronę środowiska kierując się zasadą zrównoważonego rozwoju (Art. 5). Ustala, że ochrona środowiska jest obowiązkiem m.in. władz publicznych, które poprzez swą politykę powinny zapewnić bezpieczeństwo ekologiczne współczesnemu i przyszłym pokoleniom (Art. 74). Do jej zapisów jako podstawowego prawa w Polsce odnoszone są wszystkie pozostałe dokumenty prawne.

Polityka ekologiczna państwa 2030 – strategia rozwoju w obszarze środowiska i gospodarki wodnej

Podstawowym dokumentem krajowym z zakresu ochrony środowiska jest Polityka ekologicznej państwa 2030, przyjęta uchwałą nr 67 Rady Ministrów z dnia 16 lipca 2019r. (opublikowana w M.P. z 6.09.2019r., poz. 794).

Rolą Polityki jest zapewnienie bezpieczeństwa ekologicznego Polski oraz wysokiej jakości życia dla wszystkich mieszkańców. Wzmacnia działania rządu polegające na budowie innowacyjnej gospodarki z zachowaniem zasad zrównoważonego rozwoju.

Cel główny Polityki, tj. Rozwój potencjału środowiska na rzecz obywateli i przedsiębiorców, przeniesiono wprost z SOR. Cele szczegółowe określono w odpowiedzi na najważniejsze trendy w obszarze środowiska, w sposób umożliwiający połączenie kwestii związanych z ochroną środowiska z potrzebami gospodarczymi i społecznymi. Cele szczegółowe dotyczą zdrowia, gospodarki i klimatu. Realizacja celów środowiskowych ma być wspierana przez cele horyzontalne dotyczące edukacji ekologicznej oraz efektywności funkcjonowania instrumentów ochrony środowiska. Chodzi o rozwijanie kompetencji, umiejętności i postaw ekologicznych społeczeństwa oraz o poprawę zarządzania ochroną środowiska w Polsce.

Cele szczegółowe będą realizowane przez projekty strategiczne oraz wiele zadań, które konkretyzują działania wskazane w SOR i inne działania wskazane w trakcie prac nad Polityką ekologiczną państwa 2030 (np. wynikające z międzynarodowych zobowiązań dla Polski w perspektywie do 2030 r.).

Cele szczegółowe będą realizowane przez kierunki interwencji takie jak:

- zrównoważone gospodarowanie wodami, w tym zapewnienie dostępu do czystej wody dla społeczeństwa i gospodarki oraz osiągnięcie dobrego stanu wód,
- likwidacja źródeł emisji zanieczyszczeń do powietrza lub istotne zmniejszenie ich oddziaływania,
- ochrona powierzchni ziemi, w tym gleb,
- przeciwdziałanie zagrożeniom środowiska oraz zapewnienie bezpieczeństwa biologicznego, jądrowego i ochrony radiologicznej,
- zarządzanie zasobami dziedzictwa przyrodniczego i kulturowego, w tym ochrona i poprawa stanu różnorodności biologicznej i krajobrazu,
- wspieranie wielofunkcyjnej i trwale zrównoważonej gospodarki leśnej,
- gospodarka odpadami w kierunku gospodarki o obiegu zamkniętym,
- zarządzanie zasobami geologicznymi przez opracowanie i wdrożenie polityki surowcowej państwa,
- wspieranie wdrażania ekoinnowacji oraz upowszechnianie najlepszych dostępnych technik BAT (polegają określaniu granicznych wielkości emisji dla większych zakładów przemysłowych),
- przeciwdziałanie zmianom klimatu,
- adaptacja do zmian klimatu oraz zarządzanie ryzykiem klęsk żywiołowych,
- edukacja ekologiczna, w tym kształtowanie wzorców zrównoważonej konsumpcji,
- usprawnienie systemu kontroli i zarządzania ochroną środowiska oraz doskonalenie systemu finansowania.

Ze szczególną intensywnością realizowane będą działania mające na celu poprawę jakości powietrza przez ograniczenie niskiej emisji, która jest główną przyczyną powstawania smogu.

Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2030

Przyjęta przez rząd 17 września 2019 r., jest najważniejszym dokumentem strategicznym dotyczącym polityki regionalnej państwa.

Strategia ta jest zbiorem wspólnych wartości, zasad współpracy rządu i samorządów oraz partnerów społeczno-gospodarczych na rzecz rozwoju kraju i województw. Dokument określa systemowe ramy prowadzenia polityki regionalnej zarówno przez rząd wobec regionów, jak i wewnątrzregionalne. Odegra on w nadchodzących latach ważną rolę w procesie programowania środków publicznych, w tym funduszy UE.

KSRR 2030 r. kładzie nacisk na zrównoważony rozwój całego kraju, czyli zmniejszanie dysproporcji w poziomie rozwoju społeczno-gospodarczego różnych obszarów, głównie miejskich i wiejskich.

W strategii przewidziano skuteczniejszą identyfikację potrzeb rozwojowych wszystkich obszarów kraju, a także efektywniejsze rozpoznanie zasobów jakimi dysponują, wskazanie wyzwań i barier rozwojowych. Takie podejście przełoży się na lepsze dopasowanie narzędzi interwencji (np. programów) do możliwości i potencjałów rozwojowych poszczególnych obszarów kraju.

Jednym z celów KSRR jest zapewnienie większej spójności rozwojowej Polski przez wsparcie obszarów słabszych gospodarczo. Dlatego w dokumencie wskazano obszary strategicznej interwencji (OSI), które otrzymają szczególne wsparcie (będą to obszary zagrożone trwałą marginalizacją, miasta średnie tracące funkcje społeczno-gospodarcze, Śląsk i tereny Polski wschodniej).

Ponadto Strategia wspiera konkurencyjność regionów i zakłada kontynuację działań zmierzających do podniesienia jakości kapitału ludzkiego i społecznego oraz rozwoju przedsiębiorczości i innowacyjności. W związku z tym wspierane będą lokalne przedsiębiorstwa.

W strategii istotny nacisk położono na rozwijanie kompetencji administracji publicznej. Chodzi o umiejętności niezbędne do prowadzenia skutecznej polityki rozwoju, w szczególności na terenach o niskim potencjale rozwojowym, a zwłaszcza wspieranie powiązań między lokalnym i regionalnym sektorem publicznym a światem biznesu i nauki.

W dokumencie przewidziano zwiększenie roli i odpowiedzialności samorządów lokalnych jako podmiotów decydujących o polityce rozwoju w skali lokalnej. Strategia tworzy warunki do większego angażowania się samorządów gminnych i powiatowych w realizację wspólnych projektów i we współpracę ponad granicami administracyjnymi.

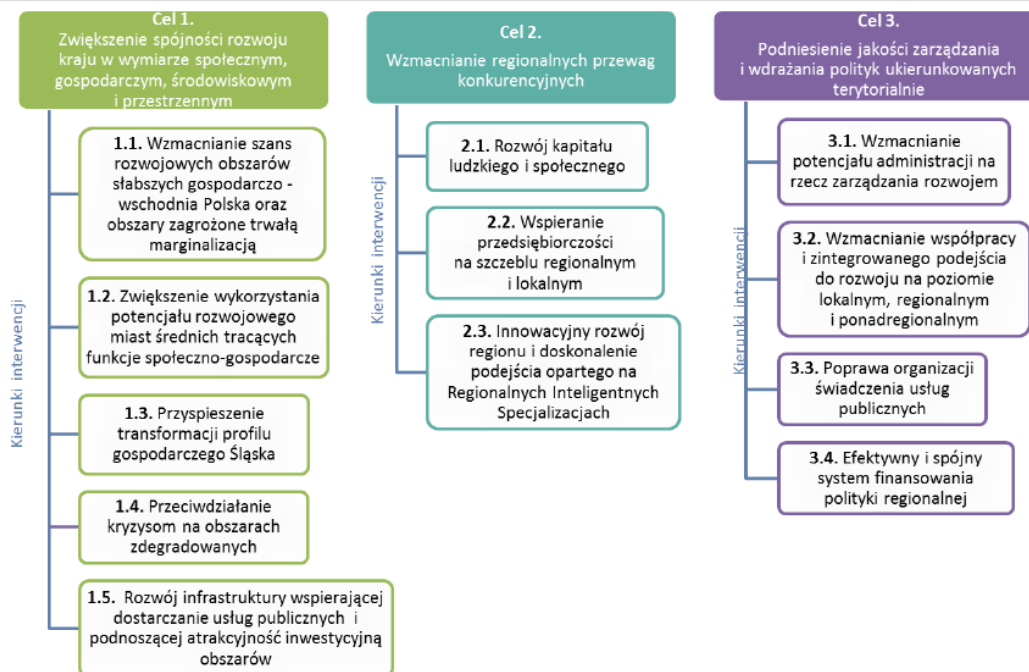
Ponadto KSRR 2030 prezentuje:

- jak dostosować się do zmian, które dzieją się wokół nas, by Polska była świadomym, odnoszącym korzyści uczestnikiem procesu globalizacji;
- jak wykorzystać atuty regionu – w tym zasoby ludzkie i naturalne, zalety lokalizacyjne i instytucjonalne - do jego rozwoju;
- mechanizmy współpracy pomiędzy: rządem, samorządem regionalnym, lokalnym, które umożliwiają ukierunkowanie krajowych i regionalnych strumieni finansowych na realizację powstających oddolnie wizji i planów rozwoju.

Cel główny i cele szczegółowe polityki regionalnej

Cel główny KSRR:

Głównym celem polityki regionalnej jest efektywne wykorzystanie endogenicznych potencjałów terytoriów i ich specjalizacji dla osiągnięcia zrównoważonego rozwoju kraju, co tworzyć będzie warunki do wzrostu dochodów mieszkańców Polski przy jednoczesnym osiągnięciu spójności w wymiarze społecznym, gospodarczym, środowiskowym i przestrzennym

Strategia na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do 2030 r.)

Strategia (SOR) została przyjęta przez Radę Ministrów 14 lutego 2017 r. SOR jest aktualizacją średniookresowej strategii rozwoju kraju, tj. *Strategii Rozwoju Kraju 2020*. Jest obowiązującym, kluczowym dokumentem państwa polskiego w obszarze średnio- i długofalowej polityki gospodarczej. Dokument ten stanowi rozwinięcie i operacjonalizację tzw. Planu Morawieckiego, w którym została sformułowana nowa wizja i model rozwoju kraju będące odpowiedzią na wyzwania stojące przed polską gospodarką. Wyzwania te określono formułą **pięciu pułapek rozwojowych**: średniego dochodu, braku równowagi, przeciętnego produktu, demograficznej oraz słabości instytucjonalnej. Niezależnie od nich za bariery dla rozwoju Państwa uznano rozwarstwienie społeczne i utrzymujące się zróżnicowania przestrzenne w poziomie rozwoju społeczno-gospodarczego.

W *Strategii* zawarte są rekomendacje dla polityk publicznych. Stanowi ona też **podstawę dla zmian w systemie zarządzania rozwojem**, w tym obowiązujących dokumentów strategicznych (strategii, polityk, programów). Aktualnie trwają prace nad przygotowaniem nowych, zintegrowanych strategii rozwoju, które posłużą do realizacji założonych celów i uszczegółowienia zapisów SOR.

Strategia określa podstawowe uwarunkowania, cele i kierunki rozwoju kraju w wymiarze społecznym, gospodarczym, regionalnym i przestrzennym w perspektywie roku 2020 i 2030. SOR przedstawia **nowy model rozwoju – rozwój odpowiedzialny oraz społecznie i terytorialnie zrównoważony**. Jest on oparty o indywidualny potencjał terytorialny, inwestycje, innowacje, rozwój, eksport oraz wysoko przetworzone produkty. Nowy model rozwoju zakłada odchodzenie od dotychczasowego wspierania wszystkich sektorów/branż na rzecz wspierania sektorów strategicznych, mogących stać się motorami polskiej gospodarki. Jego fundamentalnym wyzwaniem jest przebudowanie modelu gospodarczego tak, żeby służył on całemu społeczeństwu.

Polityka regionalna doprowadzić ma do zwiększenia efektywności interwencji publicznej, w szczególności w odniesieniu do słabszych regionów, podregionów, miast i obszarów wiejskich, nie rezygnując jednak z wykorzystania potencjałów terytoriów wysoko rozwiniętych.

Głównym celem SOR jest „Tworzenie warunków dla wzrostu dochodów mieszkańców Polski przy jednoczesnym wzroście spójności w wymiarze społecznym, ekonomicznym, środowiskowym i terytorialnym”.

W *Strategii* wyszczególniono także **cele szczegółowe**:

I. Trwały wzrost gospodarczy oparty coraz silniej o wiedzę, dane i doskonałość organizacyjną (obszary: Reindustrializacja, Rozwój innowacyjnych firm, Małe i średnie przedsiębiorstwa, Kapitał dla rozwoju, Ekspansja zagraniczna);

II. Rozwój społecznie wrażliwy i terytorialnie zrównoważony (obszary: Spójność społeczna, Rozwój zrównoważony terytorialnie);

III. Skuteczne państwo i instytucje służące wzrostowi oraz włączeniu społecznemu i gospodarczemu (obszary: Prawo w służbie obywatelom i gospodarce, Instytucje prorozwojowe i strategiczne zarządzanie rozwojem, E-państwo, Finanse publiczne, Efektywność wykorzystania środków UE)

oraz **obszary wpływające na osiągnięcie celów *Strategii***: Kapitał ludzki i społeczny, Cyfryzacja, Transport, Energia, Środowisko, Bezpieczeństwo Narodowe.

SOR zastąpi przygotowywana średniookresowa strategia rozwoju kraju pn. „Strategia Rozwoju Polski do 2035 r.”, która będzie kluczowym dokumentem strategicznym Polski, określającym cele i kierunki rozwoju kraju zarówno w wymiarze społecznym, gospodarczym, jak i przestrzennym.

Krajowy program oczyszczania ścieków komunalnych

Polska przystępując do Unii Europejskiej zobowiązała się do wypełnienia wymogów dyrektywy Rady 91/271/EWG z dnia 21 maja 1991 roku dotyczącej oczyszczania ścieków komunalnych (Dz. Urz. WE L 135 z 30.05.1991 r., str. 40-52, z późn. zm.; Dz. Urz. WE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 15, t. 002, str. 26) zgodnie z określonymi w negocjacjach i zapisanymi w Traktacie Akcesyjnym terminami i okresami przejściowymi. W rozmowach przedakcesyjnych wynegocjowane zostały bowiem dostosowawcze okresy przejściowe na wprowadzenie przepisów ww. dyrektywy do końca 2015 r. Dlatego też, aby zidentyfikować faktyczne potrzeby w zakresie uporządkowania gospodarki ściekowej oraz uszeregować ich realizację w taki sposób aby wywiązać się ze zobowiązań traktatowych, utworzono Krajowy program oczyszczania ścieków komunalnych (KPOŚK).

Program ten został przyjęty przez Radę Ministrów w dniu 16 grudnia 2003 r. KPOŚK stanowi wykaz aglomeracji, które muszą zostać wyposażone w systemy kanalizacji zbiorczej i oczyszczalnie ścieków w terminach określonych w Programie. Do chwili obecnej przeprowadzono pięć jego aktualizacji w latach: 2005, 2009, 2010, 2015, 2017 i 2022.

VI aktualizacja KPOŚK (AKPOŚK 2022)

W dokumencie ujęte zostały 1 524 aglomeracje oraz wykaz planowanych przez nie inwestycji, które mają przyczynić się do ograniczenia zrzutów niedostatecznie oczyszczanych ścieków i ich niekorzystnego wpływu na stan środowiska wodnego.

W VI aktualizacji AKPOŚK oszacowano potrzeby i określono działania na rzecz wyposażenia aglomeracji w systemy kanalizacyjne i oczyszczalnie ścieków komunalnych. Jednostki samorządu terytorialnego powinny zrealizować zaplanowane inwestycje oraz osiągnąć efekt ekologiczny do końca 2027 r.

Aglomeracja kanalizacyjna Dobrzyń nad Wisłą wyznaczona Uchwałą Nr LXIV/307/2023 Rady Miejskiej Dobrzyń nad Wisłą z dnia 11 lipca 2023 r w sprawie wyznaczenia obszaru i granic aglomeracji Dobrzyń nad Wisłą i ujęta jest w VI aktualizacji AKPOŚK.

MASTER PLAN

Następstwem zatwierdzenia piątej aktualizacji KPOŚK było stworzenie nowej wersji Master Planu dla dyrektywy ściekowej. Master Plan zawiera zestawienie najważniejszych informacji planistycznych z zakresu gospodarki ściekowej wykazanych w aktualizacji. Dokument został zatwierdzony przez Kierownictwo Resortu Środowiska w dniu 8 września 2017 r.

Cele ustanowione na szczeblu wojewódzkim

Strategia rozwoju województwa kujawsko-pomorskiego do roku 2030 – Strategia przyspieszenia 2030+, przyjęta uchwałą XXVIII/399/20 Sejmiku Województwa Kujawsko-Pomorskiego z dnia 21 grudnia 2020 r.

Misję rozwoju województwa kujawsko-pomorskiego na lata 2021-2030, wywodzącą się z analizy stanu i uwarunkowań rozwoju oraz aspiracji wyrażanych przez społeczeństwo, jak też woli politycznej wyrażanej przez Samorząd Województwa co do charakteru tego rozwoju, w największym stopniu oddaje hasło **„Człowiek w centrum uwagi”**.

Zakłada się, że finalnym efektem kształtowania jakości życia mieszkańców w wyniku realizacji zawartych w niniejszej strategii działań, będzie przede wszystkim wzrost zamożności społeczeństwa, ale także znacznie większa satysfakcja z możliwości realizacji aspiracji życiowych na terenie województwa oraz **komfort zamieszkiwania w regionie o dobrym stanie środowiska i wysokiej jakości oferowanych usług**.

Idea przyspieszenia rozwoju będzie się opierać na czterech filarach, z których wywodzą się cele główne i cele operacyjne:

1. rozwoju społecznym – którego celem będzie wyposażenie społeczeństwa w wiedzę, umiejętności oraz postawy sprzyjające długiemu życiu w zdrowiu i dobrej sytuacji materialnej, a jednocześnie stymulujące rozwój nowoczesnej, efektywnej gospodarki, opartej o silne więzi społeczne,
2. zrównoważonym rozwoju gospodarczym – którego celem będzie zapewnienie podstaw wysokiej jakości życia, kształtowanej warunkami materialnymi i środowiskowymi, a jednocześnie lokować będzie region wśród twórców postępu, a nie tylko konsumentów jego efektów,
3. kształtowaniu przestrzeni – którego celem będzie zapewnienie atrakcyjnych warunków dla życia i prowadzenia działalności gospodarczej w sposób zapewniający utrzymanie we właściwym stanie zasobów i walorów środowiska przyrodniczego regionu, w tym zachowanie funkcjonalnej ciągłości sieci korytarzy ekologicznych,
4. sprawnym funkcjonowaniu systemów – którego celem będzie zapewnienie spójności, dostępności, bezpieczeństwa, czyli uwarunkowań kluczowych dla jakości życia, środowiska i rozwoju gospodarki.

W modelu funkcjonalno-przestrzennym rozwoju województwa kujawsko-pomorskiego identyfikuje się miejsca, obiekty i dziedziny rozwoju specyficzne dla województwa, a przez to szczególnie istotne dla jego rozwoju. Gmina Dobrzyń nad Wisłą określona została jako „gmina wymagająca wsparcia w tworzeniu przestrzeni inwestycyjnych o znaczeniu lokalnym” (rys. 43, s.123). W strategii przyjęto założenie, że na terenie każdej z gmin powinny być zapewnione warunki rozwoju przedsiębiorczości poprzez udostępnienie terenów inwestycyjnych.

Za jedno z wyzwań rozwojowych województwa kujawsko-pomorskiego w III dekadzie XXI wieku uznano przyspieszenie tempa jego rozwoju gospodarczego. Ważnym zadaniem polityki regionalnej jest

wspieranie działań, służących zintensyfikowaniu rozwoju przedsiębiorczości. Odpowiedzią na wyzwanie jest między innymi wykorzystanie potencjału, związanego z obecnością na terenie województwa wielkoobszarowych terenów inwestycyjnych.

Zgodnie z opracowaną w ramach strategii polityką terytorialną analizowana gmina wchodzi w skład 8 Obszaru Prowadzenia Polityki Terytorialnej tj. OPPT Lipna.

Ryc.21. Poziomy polityki terytorialnej oraz obszary prowadzenia polityki terytorialnej

Źródło: Strategia rozwoju województwa kujawsko-pomorskiego do roku 2030 – Strategia przyspieszenia 2030+,

Celem nadrzędnym „Strategii Przyspieszenia 2030+” ustanowiono „Jakość życia typowa dla wysokorozwiniętych regionów europejskich.

Struktura celów w dokumencie jest bardzo rozbudowana, w ramach Celu głównego: 4. Dostępna przestrzeń i czyste środowisko, wyróżniono Cele operacyjne, które odnoszą się do kwestii środowiskowych tj.:

41. Infrastruktura rozwoju społecznego
42. Środowisko przyrodnicze
43. Przestrzeń kulturowa
44. Przestrzeń dla gospodarki
45. Infrastruktura transportu
46. Infrastruktura techniczna
47. Czysta energia i bezpieczeństwo energetyczne
48. Potencjały endogeniczne

W ramach celu głównego „4. Dostępna przestrzeń i czyste środowisko” zawarto ustalenia związane z jakością przestrzeni województwa, dotyczące stanu środowiska oraz charakteru jego zagospodarowania. Podkreślić należy, że cel ten jest równorzędny wobec pozostałych celów – odpowiadając za przestrzeń istotną dla procesów rozwoju społecznego, gospodarczego i spójność regionu, programowanych w ramach pozostałych celów.

Obszary Strategicznej Interwencji wskazane w polityce regionalnej województwa kujawsko-pomorskiego do realizacji w okresie do roku 2030 to:

- miasta średnie tracące funkcje społeczno-gospodarcze
- obszary zagrożone trwałą marginalizacją, do których należy miasto i gmina Dobrzyń nad Wisłą.

Gmina Dobrzyń nad Wisłą położona jest w OSI cechującym się obszarami zasobu gleb najwyższych klas oraz częściowo w OSI obszarów peryferyjności transportowej (s.103).

Program Ochrony Środowiska Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2022-2030 przyjęty uchwałą Nr XLVIII/646/22 Sejmiku Województwa Kujawsko-Pomorskiego z dnia 29 sierpnia 2022 r.

Cele i kierunki interwencji Programu oraz działania zmierzające do poprawy stanu środowiska zostały wskazane w ramach poszczególnych obszarów interwencji:

- ochrona klimatu i jakości powietrza;
- zagrożenie hałasem;
- pola elektromagnetyczne;
- gospodarowanie wodami;
- gospodarka wodno-ściekowa;
- zasoby geologiczne;
- gleby;
- gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów;
- zasoby przyrodnicze;
- zagrożenie poważnymi awariami.

Poza głównymi obszarami interwencji w strategii ochrony środowiska uwzględniono również zagadnienia horyzontalne takie, jak adaptacja do zmian klimatu, nadzwyczajne zagrożenia środowiska, działania edukacyjne czy monitoring środowiska.

Program zawiera harmonogram rzeczowo-finansowy działań planowanych do realizacji w latach 2022-2030 tj.: zadań własnych samorządu województwa kujawsko-pomorskiego oraz zadań monitorowanych realizowanych przez jednostki samorządu terytorialnego czy instytucje odpowiedzialne za realizację polityki w zakresie ochrony środowiska i zasobów przyrodniczych z terenu województwa kujawsko-pomorskiego.

Audyt krajobrazowy dla województwa kujawsko-pomorskiego został przyjęty Uchwałą Nr LXI/851/23 Sejmiku Województwa Kujawsko-Pomorskiego z dnia 25 września 2023 r.

Zgodnie z przeprowadzonym audytem krajobrazowym teren gminy Dobrzyń nad Wisłą położony jest poza granicami krajobrazów priorytetowych oraz poza obszarami lub obiektami, o których mowa w art. 38a ust. 3 pkt 2 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (*pismo znak: ZKPPT.7630.17.1.2024 z dnia 21 maja 2024 r. KPBPPiR we Włocławku dot. aktu planowania przestrzennego opisujące wyniki audytu krajobrazowego dla województwa kujawsko-pomorskiego dla obszaru objętego przystąpieniem do sporządzenia planu ogólnego*).

Plan gospodarki odpadami województwa kujawsko-pomorskiego na lata 2023-2028 z perspektywą na lata 2029-2034 uchwalony przez Sejmik Województwa Kujawsko-Pomorskiego uchwałą Nr XVI/253/25 z dnia 29 września 2025 r.

PGO opracowany został zgodnie z wytycznymi Krajowego planu gospodarki odpadami 2028 (Kpgo 2028), i określa on dojście do systemu gospodarki odpadami zgodnego z zasadą zrównoważonego rozwoju, w którym w pełni realizowane są zasady gospodarki odpadami, a szczególnie zasada postępowania z odpadami zgodnie z hierarchią sposobów postępowania z odpadami.

Celem nadrzędnym polityki ekologicznej w zakresie gospodarowania odpadami na obszarze województwa kujawsko-pomorskiego jest:

- zapobieganie powstawaniu odpadów, przy rozwiązywaniu problemu odpadów „u źródła”;
 - minimalizacja wytwarzanych odpadów oraz ograniczenie ich właściwości niebezpiecznych;
 - odzyskiwanie surowców i ponowne wykorzystanie odpadów (w tym ich recykling), wykorzystanie właściwości materiałowych i energetycznych odpadów;
 - bezpieczne dla środowiska końcowe unieszkodliwianie odpadów nie wykorzystanych w inny sposób.
- Załącznikiem do niniejszego Planu jest Plan inwestycyjny, który określa dla województwa kujawsko-pomorskiego, potrzebną infrastrukturę dotyczącą odpadów komunalnych.

Plan zagospodarowania przestrzennego województwa kujawsko-pomorskiego uchwalony przez Sejmik Województwa Kujawsko-Pomorskiego Uchwałą Nr XI/135/2003 Sejmiku Województwa Kujawsko-Pomorskiego z dnia 26.06.2003 r.

Jako podstawowy cel ekologiczny na obszarze województwa kujawsko-pomorskiego przyjmuje się zachowanie wysokich walorów środowiska przyrodniczego regionu w celu poprawy jakości życia jego mieszkańców oraz zwiększenia atrakcyjności i konkurencyjności województwa. Cele zagospodarowania województwa kujawsko - pomorskiego odnoszące się do dokumentów planistycznych, w tym:

W zakresie ochrony środowiska

- ✓ poprawa jakości wód,
- ✓ ustalenie i przestrzeganie standardów zagospodarowania oraz reżimów ochronnych terenów ponad zbiornikami wód podziemnych,
- ✓ zalesianie gruntów o niskiej przydatności rolniczej, wyłączanych z produkcji rolnej,

W zakresie infrastruktury komunalnej

- ✓ rozbudowa sieci wodociągowej,
- ✓ uporządkowanie gospodarki ściekowej.

Projektanci jako naczelną zasadę ochrony środowiska przy wyznaczaniu stref planistycznych i ustalaniu wskaźników w projekcie planu ogólnego, przyjęli sformułowaną w Konstytucji RP zasadę zrównoważonego rozwoju. Definicję zrównoważonego rozwoju należy rozumieć (za ustawą z dnia 27 kwietnia 2001 r. – Prawo ochrony środowiska) jako rozwój społeczno-gospodarczy, w którym następuje proces integrowania działań politycznych, gospodarczych i społecznych, z zachowaniem równowagi

przyrodniczej oraz trwałości podstawowych procesów przyrodniczych, w celu zagwarantowania możliwości zaspokojenia podstawowych potrzeb poszczególnych społeczności lub obywateli zarówno współczesnego pokolenia jak i przyszłych pokoleń.

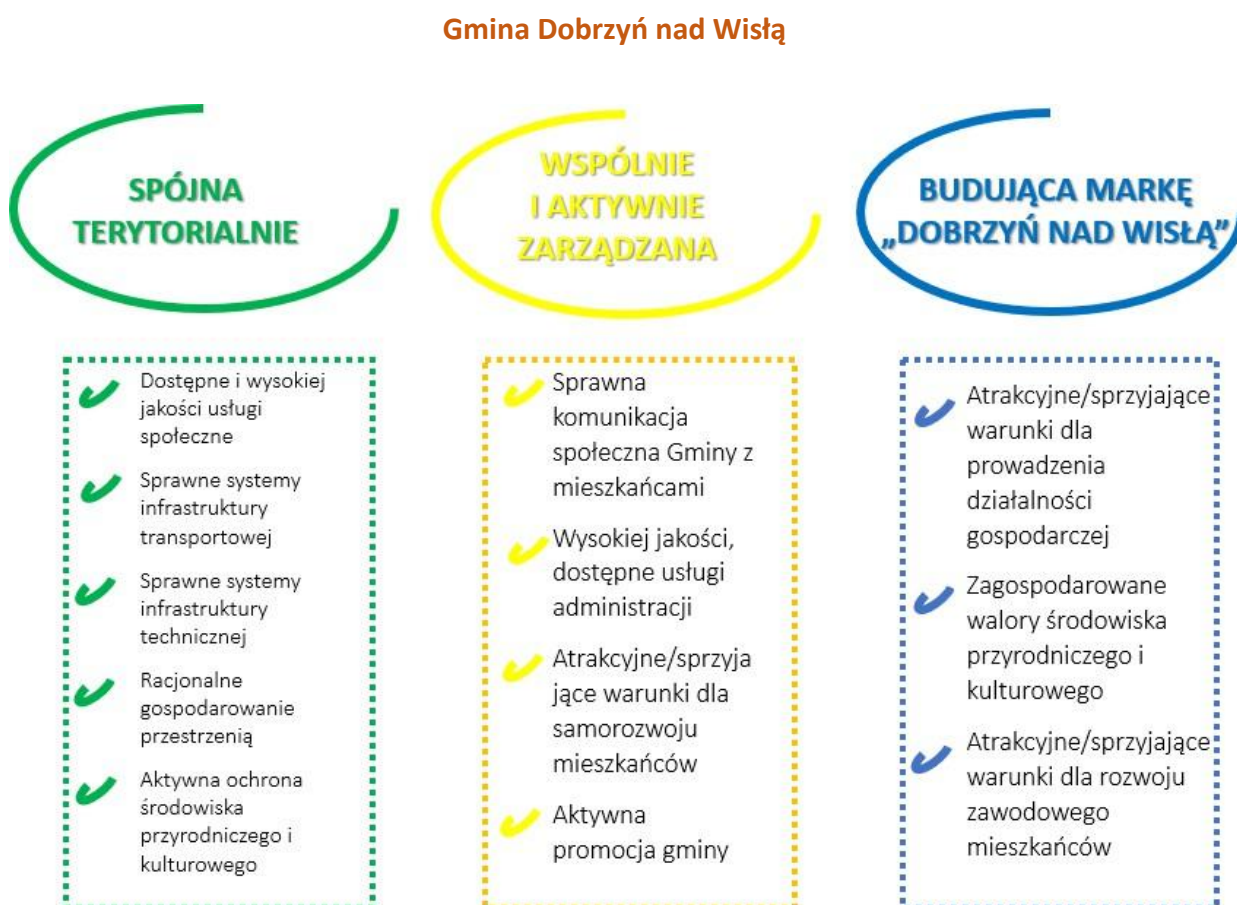
Prawidłowa gospodarka przestrzenna realizowana na obszarze miasta i gminy musi w pełni uwzględniać ochronę istniejącego systemu ekologicznego, a także eliminować wszystkie zagrożenia mogące zakłócać jego funkcjonowanie. Konieczna jest również poprawa jakości środowiska oraz wzbogacenie jego zasobów i walorów. Przestrzeganie zasad ochrony i kształtowania struktur środowiska jest istotnym warunkiem dla osiągnięcia rozwoju zrównoważonego, będącego przecież jednym z głównych celów polityki ekologicznej państwa.

Obowiązującym dokumentem strategicznym jest **Strategia Rozwoju Miasta i Gminy Dobrzyń nad Wisłą do roku 2030, przyjęta Uchwałą Nr XVII/83/2025 Rady Miejskiej Dobrzyń nad Wisłą z dnia 13 maja 2025 r.** Jest to podstawowy instrument długofalowy do zarządzania Gminą. Określa ona cele strategiczne oraz operacyjne wraz z przyporządkowanymi kierunkami rozwoju gminy.

Misją Gminy Dobrzyń nad Wisłą jest:

Dobrze żyj nad Wisłą

W dokumencie przyjęto 3 cele strategiczne i 12 celów operacyjnych.

Ryc. 22. Cele strategiczne i operacyjne ujęte w Strategii Rozwoju Miasta i Gminy Dobrzyń nad Wisłą do roku 2030

Źródło: Strategia Rozwoju Miasta i Gminy Dobrzyń nad Wisłą -do roku 2030

Wszystkie działania podejmowane na rzecz rozwoju gminy powinny być zgodne z założeniami strategii. Do roku 2030 zaplanowano szereg działań z przypisanymi rezultatami do osiągnięcia w Gminie Dobrzyń nad Wisłą.

Model struktury funkcjonalno-przestrzennej gminy Dobrzyń nad Wisłą przedstawia docelowe układy i wzajemne relacje między głównymi elementami zagospodarowania terenu, które pełnią przypisane im funkcje, wynikające z obecnego już zagospodarowania oraz realizacji zamierzeń władz Gminy i lokalnej społeczności. Te elementy, pod wpływem określonych działań (wzmacniania potencjałów i minimalizowania barier), będą miały stymulujący wpływ na rozwój Gminy.

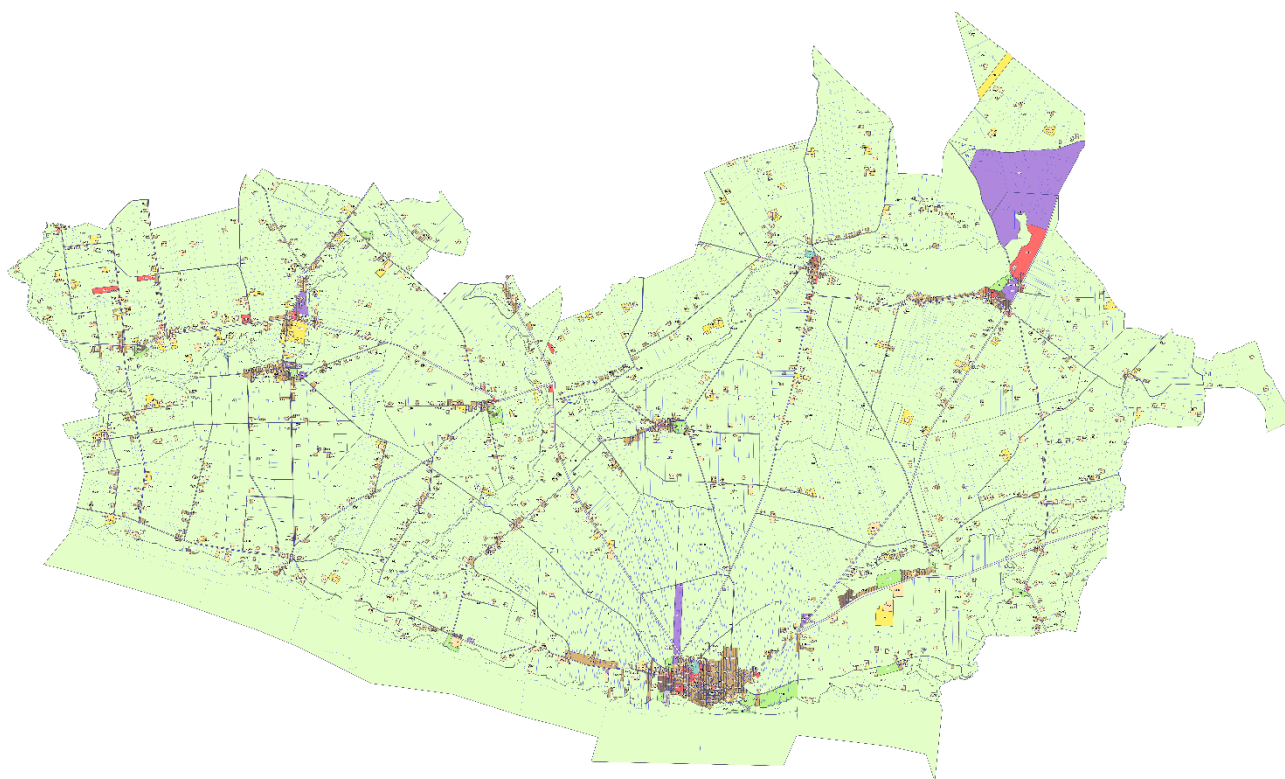
Struktura funkcjonalno-przestrzenna gminy jest ukształtowana i determinowana warunkami przyrodniczymi oraz zachodzącymi procesami inwestycyjnymi. Mimo realizowania zabudowy mieszkaniowej bez miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego lokalizowana jest ona zasadniczo w sposób zwarty, bez nadmiernego rozproszenia, nawiązuje do istniejącego sąsiedztwa i uwzględnia funkcjonowanie środowiska przyrodniczego.

Cele ochrony środowiska przyjęte przy wyznaczaniu stref planistycznych i ustalaniu wskaźników w projekcie planu ogólnego są zgodne z kierunkami ochrony środowiska zawartymi w wyżej wymienionych dokumentach.

7. Analiza ustaleń planu ogólnego

Zgodnie z ustawą o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym POG sporządza się dla obszaru gminy z wyłączeniem terenów zamkniętych innych niż ustalone przez ministra właściwego do spraw transportu. Ustaleniem planu ogólnego jest podział gminy na rozłączne strefy planistyczne wybrane z katalogu określonego w ww ustawie oraz określenie gminnych standardów urbanistycznych, tj. profili funkcjonalnych stref i wskazanych w ww ustawie parametrów zabudowy i zagospodarowania terenu. Fakultatywnie, plan może ustalać obszary uzupełnienia zabudowy, obszary zabudowy śródmiejskiej oraz standardy dostępności infrastruktury społecznej. Projekt planu ogólnego składa się z:

- Rysunku planu w formie elektronicznej
- Gminnych standardów urbanistycznych zawierających gminny katalog stref planistycznych

Ryc.23. Uzasadnienie do projektu POG Dobrzyń nad Wisłą

W niniejszym rozdziale, zgodnie z uzasadnieniem do POG, dokonano analizy ustaleń projektu planu ogólnego gminy.

W obszarze gminy Dobrzyń nad Wisłą z katalogu 13 stref możliwych do ustalenia, zgodnie z art. 13c ust. 2 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, wyznaczono 11 (patrz tabela). Nie zaistniała potrzeba wyznaczenia strefy górnictwa oraz strefy handlu wielkopowierzchniowego.

Wyznaczając strefy kierowano się głównie istniejącymi uwarunkowaniami, planami rozwoju gminy wynikającymi ze Strategii rozwoju miasta i gminy Dobrzyń nad Wisłą do roku 2030, ale również dotychczasową polityką przestrzenną gminy określoną w Studium uwarunkowań i kierunków

zagospodarowania przestrzennego, które jak wykazała „Ocena aktualności...” tego dokumentu – w zakresie nakreślonych kierunków zagospodarowania przestrzennego zachowuje aktualność.

Tabela 1. Profile funkcjonalne stref planistycznych

Rodzaj strefy	Charakterystyka, uzasadnienie
<p>SW – strefa wielofunkcyjna z zabudową mieszkaniową wielorodzinną</p>	<p>Nie notuje się szczególnego zainteresowania i zapotrzebowania na tereny umożliwiające rozwój zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej w obszarze gminy Dobrzyń nad Wisłą.</p> <p>Strefy takie zostały wyznaczone w obszarach, w których występuje już zabudowa mieszkaniowa wielorodzinną, tj. w mieście Dobrzyń nad Wisłą oraz w miejscowościach Krojczyn, Grochowalsk, Chalin, Lenie Wielkie, Mokowo, Bachorzewo i Tulibowo. Strefy te są już zagospodarowane, nie przewiduje się zwiększenia ich chłonności.</p> <p>Strefa wielofunkcyjna z zabudową mieszkaniową wielorodzinną wyznaczona została również w obszarze, w którym taka zabudowa jest planowana – rejon ulicy Robotniczej w mieście Dobrzyń nad Wisłą.</p> <p>Ze względu na niejednoznaczność funkcji, przemieszanie zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej z zabudową mieszkaniową jednorodziną, zwłaszcza w mieście Dobrzyń nad Wisłą, we wszystkich strefach dodano profil dodatkowy: teren zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, a w wybranych także teren wód i teren zieleni naturalnej.</p> <p>Nie przewiduje się realizacji nowej zabudowy wielorodzinnej w obszarze wiejskim gminy Dobrzyń nad Wisłą ale strefą SW objęte zostały obszary z istniejącą zabudową w zespołach dworsko-parkowych w Krojczynie, Płomianach z uwagi na potrzebę zapewnienia kontynuacji ich dotychczasowego zagospodarowania (m.in. usługi, zabudowa mieszkaniowa wielorodzinną) oraz umożliwienie wprowadzenia nowych funkcji użytkowych w obiektach zabytkowych zlokalizowanych na ich terenie. Jednocześnie, w przypadku stref obejmujących zespoły dworsko-parkowe określono zbliżone do obecnych maksymalne parametry zabudowy. Zapewni to ochronę parków przed niepożądanym zagospodarowaniem.</p>
<p>SJ – strefa wielofunkcyjna z zabudową mieszkaniową jednorodziną</p>	<p>Strefy takie zostały wyznaczone w obszarach, w których występuje już zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna, zarówno w skoncentrowanej zabudowie miasta Dobrzyń nad Wisłą jak i poszczególnych miejscowości oraz w rozproszonej zabudowie w obszarze całej gminy. Strefy te są już w znacznym stopniu zagospodarowane.</p> <p>Wyznaczone strefy dla rozwoju nowej zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej objęły obszary, w których widoczne jest zainteresowanie realizacją tego typu zabudowy, ujęto w nich tereny z dokonanymi podziałami na działki budowlane, z wydanymi pozwoleniami na budowę lub decyzjami o warunkach zabudowy oraz nie posiadających ograniczeń wynikających z obowiązującego miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego przewidującego możliwość realizacji elektrowni wiatrowych.</p> <p>Strefy takie wyznaczono głównie w Dobrzyniu nad Wisłą, w Mokowie, w rejonie miejscowości Grochowalsk-Szpiegowo (zapewniając rozwój założonego w Strategii rozwoju gminy ośrodka wspomagającego ośrodek gminny), w Chalini wzdłuż drogi powiatowej 2739C, w Leniach Wielkich, wzdłuż drogi wojewódzkiej nr 562.</p>

Rodzaj strefy	Charakterystyka, uzasadnienie
	<p>W terenach położonych w sąsiedztwie jezior, w rejonie miejscowości Chalin, i Lenie Wielkie, a także w Dobrzyniu nad Wisłą w wybranych strefach SJ określono dodatkowe profile funkcjonalne: teren zabudowy letniskowej lub rekreacji indywidualnej, teren zieleni naturalnej, teren lasu, teren wód. Tereny te, zgodnie ze Strategią rozwoju gminy są predysponowane do rozwoju usług z zakresu turystyki i rekreacji.</p>
<p>SZ - strefa wielofunkcyjna z zabudową zagrodową</p>	<p>Strefy takie zostały wyznaczone głównie w obszarze rozporoszonej zabudowy. W skoncentrowanej zabudowie miasta Dobrzyń nad Wisłą, zabudowę zagrodową w części włączono w strefę SJ, uznając że jest do pożądane, docelowe przeznaczenie tych terenów. Rozwiązanie to nie wyklucza dalszego prowadzenia istniejącej działalności rolniczej. W sporządzanych miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego należy wprowadzić zapisy zabezpieczające taką możliwość wraz z rozbudową, przebudową istniejących budynków i obiektów ale bez możliwości realizacji nowych budynków inwentarskich.</p> <p>W obszarze wiejskim, w miejscowościach o dość zwartej zabudowie, zabudowa zagrodowa przeplata się z zabudową mieszkaniową jednorodzinną. Aby nie blokować możliwości prowadzenia działalności rolniczej przez rolników w gminie, w której podstawową funkcją jest właśnie funkcja rolnicza, każda istniejąca zabudowa zagrodowa (budynek mieszkalnym wraz z budynkami gospodarczymi) została ujęta w strefę SZ.</p> <p>Podobnie, w rozproszony zabudowie, strefę wielofunkcyjną z zabudową zagrodową wyznaczono w każdym miejscu występowania takiej zabudowy.</p> <p>We wszystkich wybranych strefach określono profil dodatkowy: teren usług, co umożliwi kontynuowanie i rozwój prowadzonej, oprócz działalności rolniczej, działalności usługowej, a także realizację innych drobnych obiektów usługowych, m.in. z zakresu handlu, usług dla rolnictwa.</p> <p>Świadomie w strefach tych nie wprowadzono profili dodatkowych umożliwiających realizację wielkotowarowej produkcji rolnej oraz terenu biogazowni.</p>
<p>SU - strefa usługowa</p>	<p>Strefy usługowe wyznaczono wszędzie tam, gdzie istniejąca już zabudowa usługowa stanowi odrębne kompleksy bądź też planowana jest w takiej jednorodnej, nie przemieszanej z zabudową mieszkaniową formie.</p> <p>Zabudowa usługowa mieści się ponadto w profilu podstawowym innych stref: SW – wielofunkcyjna z zabudową mieszkaniową wielorodzinną i SJ – wielofunkcyjna z zabudową mieszkaniową jednorodzinną, a także może wystąpić w innych strefach w profilu dodatkowym. W obszarach objętych takimi strefami nie była wyodrębniana jako odrębna strefa usługowa, chyba że wymagała określenia innych parametrów niż pozostała zabudowa, możliwa do realizacji w danej strefie (np. zabudowa mieszkaniowa).</p>
<p>SP - strefa gospodarcza</p>	<p>Strefy wyznaczono w obszarach występującej już zabudowy o takim</p>

Rodzaj strefy	Charakterystyka, uzasadnienie
	<p>charakterze – tj. w mieście Dobrzyń nad Wisłą, Grochowalsku, Szpiegowie, Chalinie i Bachorzewie, w niektórych przypadkach nieznacznie je poszerzając dla zapewnienia możliwości rozwoju występującej już tam oraz nowej zabudowy produkcyjnej. W strefie dodano profil dodatkowy: teren usług, teren wód i teren zieleni naturalnej.</p> <p>Kierując się ustaleniami strategii rozwoju (model struktury funkcjonalno-przestrzennej) wyznaczono strefę gospodarczą dla rozwoju nowych działalności gospodarczych w północnej części gminy w rejonie miejscowości Kolonia Chalin. Ma ona szansę zagospodarowania w przyszłości zabudową produkcyjną i usługową, w przypadku budowy drogi ekspresowej S10 i węzła w Turzy Wielkiej. W przeciwnym przypadku pozostanie w użytkowaniu rolniczym.</p>
<p>SR - strefa produkcji rolniczej</p>	<p>Strefy SR wprowadzono w sąsiedztwie istniejącej zabudowy zagrodowej, zwłaszcza większych gospodarstw rolnych. Ich celem, co do zasady, nie jest umożliwienie realizacji obiektów służących wielkotowarowej produkcji rolnej (zawarta w profilu podstawowym strefy) lecz stworzenie warunków rozwoju tych gospodarstw poprzez zapewnienie możliwości lokalizowania budynków i obiektów związanych z prowadzoną produkcją rolną (silosy, budynki gospodarcze, szklarnie itp.).</p> <p>Świadomie w strefach tych prowadzono profil dodatkowy: teren rolnictwa z zakazem zabudowy, który pozwoli Gminie, przy sporządzaniu miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, uniemożliwić realizację wielkotowarowej produkcji rolnej w przypadku presji inwestycyjnej na tego typu przedsięwzięcia. Ponadto, w strefach tych dodano profile dodatkowe: teren elektrowni słonecznej, teren zieleni naturalnej, teren lasu, teren wód.</p>
<p>SI - strefa infrastrukturalna</p>	<p>Strefy infrastrukturalne wyznaczono dla terenów z obiektami infrastruktury technicznej o powierzchni >5000m² (m.in. oczyszczalnia ścieków, rozproszone w obszarze gminy stacje gazowe, dawne składowisko odpadów). Pozostałe, mniejsze tereny zabudowane obiektami infrastruktury technicznej włączone zostały w pozostałe strefy (wchodzą w skład profilu podstawowego każdej ze stref).</p> <p>Nie ustalono odrębnych stref dla obiektów infrastruktury podziemnej i nadziemnej ponieważ strefy planistyczne w planie ogólnym dotyczą powierzchni ziemi.</p>
<p>SN - strefa zieleni i rekreacji</p>	<p>Strefy wyznaczone zostały w obszarach zagospodarowanych w sposób służący rekreacji i wypoczynkowy oraz posiadających predyspozycje do rozwoju takich funkcji – głównie są to tereny parków podworskich (Płomiany, Grochowalsk, Lenie Wielkie, Chalin, Bachorzewo, tereny przy Wiśle w Kamienicy, w Dobrzyniu nad Wisłą a także tereny sportu i rekreacji (boiska, place zabaw, wiaty rekreacyjne itp.) rozproszone w obszarze gminy.</p> <p>W strefach tych dodano profil dodatkowy: teren usług sportu i rekreacji, teren usług kultury i rozrywki, teren usług handlu detalicznego, teren usług gastronomii, teren usług turystyki, teren usług nauki, teren usług edukacji, teren zieleni naturalnej, teren lasu, które pozwolą prowadzić w tych terenach różnorodne działania i wyposażyć je w usługi typowe dla tego typu terenów.</p>

Rodzaj strefy	Charakterystyka, uzasadnienie
SC - strefa cmentarzy	<p>Strefy te obejmują wszystkie istniejące w obszarze gminy czynne cmentarze, w niektórych przypadkach, wraz z bezpośrednio przylegającymi do cmentarza parkingami lub, jak w mieście Dobrzyń nad Wisłą, wolnymi działkami umożliwiającymi w przyszłości poszerzenie cmentarza.</p> <p>W strefach dodano profil dodatkowy: teren usług kultu religijnego, teren usług handlu detalicznego (typowe dla cmentarza i jego sąsiedztwa) oraz teren zieleni naturalnej i teren lasu.</p>
SO - strefa otwarta	<p>Charakterystyka profilu podstawowego strefy otwartej wskazuje, że są to strefy rolnictwa z zakazem zabudowy, predysponowane do obejmowania nimi obszarów w których lokalizacja zabudowy jest niepożądana.</p> <p>Strefy otwarte wyznaczono obejmując nimi:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. tereny korytarzy ekologicznych 2. rozległe obszary użytkowane rolniczo 3. lasy 4. tereny osuwisk i zagrożone osuwaniem się mas ziemi 5. obszary szczególnego zagrożenia powodzią 6. inne niezabudowane obszary, nie ujęte w pozostałe strefy <p>Zróżnicowanie tych stref było zasadne z uwagi na odmienne ustalenia w zakresie dodatkowych profili funkcjonalnych.</p> <p>W strefach obejmujących korytarze ekologiczne i lasy nie umożliwia się realizacji instalacji odnawialnych źródeł energii. Jedynym profilem dodatkowym w strefach obejmujących korytarze ekologiczne jest teren zieleni urządzonej.</p> <p>W wybranych strefach obejmujących obszary użytkowane rolniczo wprowadzono profil dodatkowy: teren elektrowni słonecznej, teren zieleni urządzonej. Miało to miejsce głównie w strefach, w których już istnieją takie elektrownie, bądź są one planowane (wydane decyzje o warunkach zabudowy lub wnioski do planu ogólnego). Zasadą jednak powinno być ograniczanie lokalizacji tego typu inwestycji na gruntach rolnych klas I-III. Biorąc pod uwagę, że po wejściu w życie przedmiotowego planu ogólnego elektrownie słoneczne niezależnie od mocy na gruntach klas I-III lokalizowane będą wyłącznie na podstawie ustaleń planu miejscowego, ograniczenie to będzie miało miejsce, bowiem konieczne będzie uzyskanie zgody ministra właściwego do spraw rozwoju wsi i rolnictwa na zmianę przeznaczenia gruntów rolnych na nierolnicze</p> <p>Profil dodatkowy: teren elektrowni wiatrowej dodany został wyłącznie w tych strefach, w których elektrownie wiatrowe już występują. Umożliwi to ew. modernizację tych elektrowni o ile inne uwarunkowania, jak np. odległość istniejącej zabudowy mieszkaniowej, nie będą stanowiły ograniczenia.</p>

Rodzaj strefy	Charakterystyka, uzasadnienie
SK - strefa komunikacyjna	<p>Przebiegające przez teren gminy Dobrzyń nad Wisłą drogi wojewódzkie posiadają klasę Z – zbiorcza. Ujęte one zostały, w granicach własności ZDW, Marszałka Województwa Kujawsko-Pomorskiego lub Skarbu Państwa, w strefę SK –komunikacyjna wraz z profilem dodatkowym – teren drogi zbiorczej. W wyznaczonych strefach dodano profile dodatkowe: teren zieleni urządzonej, .</p> <p>Drogi powiatowe w obszarze gminy posiadają klasę Z i ujęte zostały w strefy SK – strefy komunikacji wraz z profilem dodatkowym teren drogi zbiorczej, teren zieleni naturalnej, teren lasu i teren wód.</p> <p>Drogi gminne ujęte zostały w strefy SI, w każdej z nich tereny komunikacji są możliwe do utrzymania lub realizacji, występują w profilu podstawowym strefy. Nie wyznaczono stref komunikacyjnych dla planowanych kolei dużych prędkości oraz drogi ekspresowej S10 ponieważ ich lokalizacja nie została potwierdzona liniami rozgraniczającymi teren inwestycji. Przebieg wymienionych, planowanych inwestycji jest nieustalony, rozpatrywane są różne warianty ich lokalizacji.</p> <p>Nie wyznaczono także nowych terenów rozwoju zabudowy mieszkaniowej ani też produkcyjnej czy usługowej, które wchodziłyby w kolizję z ww inwestycjami.</p>

Źródło: uzasadnienie do POG

8. Skutki dla środowiska wynikające z projektowanego przeznaczenia terenu

Podstawą określenia potencjalnych zagrożeń i konfliktów, jakie może spowodować realizacja ustaleń projektu planu ogólnego, była wnikliwa analiza ustaleń dokumentu, ocena dokonana podczas wizji terenowej oraz analiza wniosków wynikających z opracowania ekofizjograficznego wykonanego dla przedmiotowego terenu. Przedmiotem oceny były następujące elementy środowiska: powierzchnia ziemi i gleby, powietrze atmosferyczne i klimat akustyczny (hałas), wody powierzchniowe i podziemne, świat roślin i zwierząt oraz walory krajobrazowe i kulturowe (w tym również ład przestrzenny).

Na zmiany zdefiniowanej w dotychczasowych opracowaniach planistycznych struktury miały i mają duży wpływ uwarunkowania gospodarczo-ekonomiczne. Zasadą podziału terenu gminy na strefy planistyczne było wyodrębnienie terenów spójnych pod względem istniejącego zagospodarowania oraz możliwości dalszego ich rozwoju; przeznaczonych pod różne funkcje według lokalnego zapotrzebowania oraz predysponowanych do zróżnicowanych form zagospodarowania.

W ocenie zastosowano trzy stopnie zmian: pozytywne, negatywne oraz bez zmian, jakie mogą wyrzucić proponowane zmiany przeznaczenia terenów na poszczególne komponenty środowiska.

Zmiany pozytywne (poprawa) warunków środowiska wiązać się będą z sytuacjami, gdzie wprowadzone ustalenia planu ogólnego sprzyjają bądź poprawiają dotychczasowe uwarunkowania i zapewniają ochronę jego walorów w stopniu małym, średnim i dużym.

Pod pojęciem zmiany negatywne (zagrożenia) rozumieć należy typowe zmiany i przekształcenia poszczególnych komponentów środowiska przyrodniczego o niewielkich walorach, a także jakie spowoduje realizacja planu ogólnego w terenie już zainwestowanym lub przewidzianym do zainwestowania. Zmiany te wiązać się będą z budową obiektów kubaturowych i infrastruktury, bądź z funkcjonowaniem inwestycji mogących w odczuwalny sposób negatywnie wpływać na środowisko i życie ludzi. Zmiany duże wiązać się będą z radykalnymi zmianami i przekształceniami poszczególnych komponentów środowiska o dużych walorach, a związanych z budową obiektów i infrastruktury, bądź z funkcjonowaniem inwestycji mogących w znaczący sposób negatywnie wpływać na środowisko i życie ludzi.

Warunki pozostają bez zmian w sytuacjach, gdy ustalenia planu ogólnego nie mają wpływu na elementy środowiska lub gdy są zgodne z dotychczasowymi zasadami i sposobami zagospodarowania terenu.

Zróżnicowanie skutków można usystematyzować również ze względu na przewidywane znaczące oddziaływanie, w tym:

- (B) bezpośrednie – będą one powstawać bezpośrednio w związku z realizacją oraz funkcjonowaniem inwestycji,
- (PO) pośrednie – mogą one występować jako wpływ innego bezpośredniego oddziaływania (wpływ drugiego, trzeciego stopnia w zależności od tego jak powstają),
- (W) wtórne – mogą one występować po zakończeniu realizacji inwestycji, są jej następstwem,
- (Sk) skumulowane – wzmożone, łączne oddziaływanie dwóch lub więcej przedsięwzięć różnych inwestorów;
- (K) krótkoterminowe i chwilowe (CH) – najczęściej oddziaływania te powstają w związku z momentem realizacji przedsięwzięcia, niekiedy także w krótkim okresie jego późniejszego funkcjonowania,

- (Ś) średnioterminowe – wiążą się zarówno z okresem realizacji inwestycji, jej rozruchem jak również z chwilą jej całkowitego wdrożenia,
- (D) długoterminowe i (S) stałe – których konsekwencje są widoczne lub odczuwalne bezpośrednio lub pośrednio, trwale i nieprzerwanie, bezustannie po wystąpieniu oddziaływania

z uwzględnieniem wszystkich komponentów środowiska przyrodniczego oraz mając na uwadze zależności między tymi elementami i między oddziaływaniami na te elementy.

W konsekwencji oddziaływanie może być **(P) pozytywne, (N) negatywne lub oddziaływanie nie będzie występowało - brak oddziaływania (BO)**.

Tabela 2. Ocena wpływu realizacji ustaleń projektu planu ogólnego gminy na poszczególne komponenty środowiska w układzie stref planistycznych

Strefy planistyczne	Elementy środowiska								
	Różnorodność biologiczna, rośliny i zwierzęta	Ludzie	Wody powierzchniowe i podziemne	Powierzchnia ziemi i gleby	Krajobraz	Klimat, powietrze, hałas	Zasoby naturalne	Zabytki	Dobra materialne
SW – strefa wielofunkcyjna z zabudową mieszkaniową wielorodzinną	Zwiększenie powierzchni biologicznie czynnych. Poprawa warunków bytowania dla niektórych gatunków fauny (P) (B) (D)	Ograniczenie niekontrolowanego rozprzestrzeniania się zabudowy w tym mieszanie funkcji z mieszkaniową (P)	Możliwość obniżenia zwierciadła wód gruntowych (B) (D)	Zmniejszenie powierzchni glebowej (B) (S)	Zmiany krajobrazu na części obszaru (B) (D)	Pogorszenie klimatu akustycznego i higieny atmosfery, (N) (Po) (D)	Wzrost uporządkowanych powierzchni biologicznie czynnych (P) (Po) (D)	Umożliwienie wprowadzenia nowych funkcji użytkowych w obiektach zabytkowych (P) (Po) (D)	Możliwość poprawy stanu technicznego infrastruktury technicznej (P) (Po) (S)
SJ – strefa wielofunkcyjna z zabudową jednorodzinną	Zwiększenie powierzchni biologicznie czynnych. Poprawa warunków bytowania dla niektórych gatunków fauny (P) (B) (D)	Ograniczenie niekontrolowanego rozprzestrzeniania się zabudowy w tym mieszanie funkcji z mieszkaniową (P)	Możliwość obniżenia zwierciadła wód gruntowych (B) (D)	Zmniejszenie powierzchni glebowej (B) (S)	Zmiany krajobrazu na części obszaru, zwłaszcza w terenach o dodatkowych profilach funkcjonalnych, tj. turystyki i rekreacji (B) (D)	Pogorszenie klimatu akustycznego i higieny atmosfery, (N) (Po) (D)	Wzrost uporządkowanych powierzchni biologicznie czynnych (P) (Po) (D)	Bez zmian (BO)	Możliwość poprawy stanu technicznego infrastruktury technicznej (P) (Po) (S)
SZ - strefa wielofunkcyjna z zabudową zagrodową	Zwiększenie powierzchni biologicznie czynnych. Poprawa warunków bytowania dla niektórych gatunków fauny (P) (B) (D)	Ograniczenie niekontrolowanego rozprzestrzeniania się zabudowy w tym mieszanie funkcji z mieszkaniową (P)	Możliwość obniżenia zwierciadła wód gruntowych (B) (D)	Zmniejszenie powierzchni glebowej (B) (S)	Zmiany krajobrazu na części obszaru (B) (D)	Pogorszenie klimatu akustycznego i higieny atmosfery, zwłaszcza z realizacją wielkotowarowej produkcji rolnej oraz terenu biogazowni (N) (Po) (D)	Wzrost uporządkowanych powierzchni biologicznie czynnych (P) (Po) (D)	Bez zmian (BO)	Możliwość poprawy stanu technicznego infrastruktury technicznej (P) (Po) (S)
SU - strefa usługowa	Zwiększenie powierzchni biologicznie czynnych. Poprawa warunków	Zwiększenie zagrożenia wypadkami drogowymi	Możliwość obniżenia zwierciadła wód gruntowych	Zmniejszenie powierzchni glebowej (B) (S)	Zmiany krajobrazu na części obszaru (B) (D)	Pogorszenie klimatu akustycznego i higieny atmosfery, (N) (Po) (D)	Wzrost powierzchni biologicznie czynnych (P) (Po) (D)	Bez zmian (BO)	Możliwość poprawy stanu technicznego infrastruktury technicznej

Strefy planistyczne	Elementy środowiska								
	Różnorodność biologiczna, rośliny i zwierzęta	Ludzie	Wody powierzchniowe i podziemne	Powierzchnia ziemi i gleby	Krajobraz	Klimat, powietrze, hałas	Zasoby naturalne	Zabytki	Dobra materialne
	bytownia dla niektórych gatunków fauny (P) (B) (D)	(Po)	(B) (D)						(P) (Po) (S)
SP - strefa gospodarcza	Likwidacja agrocenozy pól z charakterystyczną fauną i florą na rzecz zieleni izolacyjnej (B) (D)	Pogorszenie ogólnych warunków środowiskowych (W) (D)	Możliwość obniżenia zwierciadła wód gruntowych (B) (D)	Zmniejszenie powierzchni glebowej (B) (S)	Zmiana cech krajobrazu – wprowadzenie dominant krajobrazowych itp. (B) (D)	Pogorszenie klimatu akustycznego oraz higieny atmosfery, zwłaszcza podczas budowy drogi ekspresowej S10 (N) (Po) (K) (D)	Bez zmian (BO)	Bez zmian (BO)	Możliwość poprawy stanu technicznego i wyglądu wielu obiektów (P) (Po) (S)
SR - strefa produkcji rolniczej	Likwidacja agrocenozy pól z charakterystyczną fauną i florą na rzecz zieleni izolacyjnej (B) (D)	Pogorszenie ogólnych warunków środowiskowych, jeśli zwiększy się presja inwestycyjna, nastąpi rozwój wielkotowarowej produkcji rolnej (W) (D)	Możliwość obniżenia zwierciadła wód gruntowych (B) (D)	Zmniejszenie powierzchni glebowej (B) (S)	Zmiana cech krajobrazu – wprowadzenie dominant krajobrazowych itp. (B) (D)	Pogorszenie klimatu akustycznego oraz higieny atmosfery (N) (Po) (D)	Bez zmian (BO)	Bez zmian (BO)	Możliwość poprawy stanu technicznego i wyglądu wielu obiektów (P) (Po) (S)
SI - strefa infrastrukturalna	wzrost powierzchni terenów zielonych w postaci zieleni towarzyszącej (P) (B) (D)	Poprawa warunków życia ludności (P) (B) (D)	Możliwość obniżenia zwierciadła wód gruntowych (B) (D)	Zmniejszenie powierzchni glebowej (B) (S)	W przypadku infrastruktury naziemnej zmiana cech krajobrazu (B) (D)	Niewielkie zmiany klimatu akustycznego (Po) (D)	Likwidacja agrocenozy pól w przypadku infrastruktury naziemnej (B) (D)	Nie dotyczy	Możliwość poprawy stanu technicznego infrastruktury technicznej (P) (Po) (S)
SN - strefa zieleni i rekreacji	Wzrost powierzchni terenów zielonych, zwłaszcza w obszarach służących rekreacji i wypoczynkowi oraz posiadających odpowiednie predyspozycje – tereny parków podworskich (P) (B) (D)	Poprawa warunków środowiskowych dla życia mieszkańców (P) (D) Stworzenie korzystnych warunków dla regeneracji i odnowy sił biologicznych (P) (Po) (D)	Zwiększone możliwości ochrony zasobów (Po) (D)	Niewielkie zmiany powierzchni glebowej (B) (D)	Wzbogacenie krajobrazu o tereny zielone (P) (B) (D)	Poprawa klimatu akustycznego oraz higieny atmosfery (P) (B) (D)	Bez większych zmian (BO)	Możliwość ochrony i zachowania dziedzictwa kulturowego, zwłaszcza terenów parków podworskich (P) (D)	Wzrost wartości terenów zagospodarowanych o zieleni (P) (D)

Strefy planistyczne	Elementy środowiska								
	Różnorodność biologiczna, rośliny i zwierzęta	Ludzie	Wody powierzchniowe i podziemne	Powierzchnia ziemi i gleby	Krajobraz	Klimat, powietrze, hałas	Zasoby naturalne	Zabytki	Dobra materialne
SC - strefa cmentarzy	Wzrost powierzchni terenów zielonych (P) (B) (D)	Bez większych zmian (BO)	Bez większych zmian (BO)	Bez zmian (BO)	Zachowanie walorów krajobrazowych (Po) (D)	Bez większych zmian (BO)	Niewielkie wzbogacenie zasobów środowiska (Po) (D)	Zachowanie walorów kulturowych (Po) (D)	Nie dotyczy
SO - strefa otwarta	Wzrost powierzchni zieleni, typu zadrzewienia przydomowe oraz tzw. zieleni towarzyszącej Zachowanie różnorodności dzięki korytarzom ekologicznym (P) (B) (D)	Zagrożenie stanowią osuwiska oraz tereny zagrożone ruchami masowymi ziemi (B) (K)	Bez większych zmian (BO)	Bez zmian (BO)	Bez zmian (BO)	Niewielkie zmiany klimatu akustycznego, zwłaszcza w obszarach użytkowanych rolniczo (Po) (D)	Możliwość zwiększenia zasobów środowiska, (B) (D)	Nie dotyczy	Nie dotyczy
SK - strefa komunikacyjna	Likwidacja agrocenozy pól z charakterystyczną fauną i florą na rzecz zieleni izolacyjnej, zwłaszcza przy budowie drogi S10 (N) (B) (D)	Zwiększenie zagrożenia wypadkami pogorszenie ogólnych warunków środowiskowych (Po)	Możliwość obniżenia poziomu wód gruntowych (B) (D)	Zmniejszenie powierzchni glebowej (B) (S)	Zmiany w krajobrazie, likwidacja krajobrazu rolniczego (B) (D)	Pogorszenie klimatu akustycznego oraz higieny atmosfery (N) (Po) (D)	Likwidacja agrocenozy pól. Wzbogacenie zasobów florystycznych jednak głównie antropogenicznych (B) (D)	Nie dotyczy	Wprowadzenie dodatkowych profili w strefie w celu osiągnięcia zysku ekonomicznego (P) (Po) (S)

Źródło: analizy własne

Tabela 3. Podsumowanie - Przewidywane oddziaływania na środowisko będące skutkiem realizacji ustaleń projektu planu ogólnego

Element środowiska	Potencjalny wpływ	Czas trwania	Kierunek wpływu	Charakter wpływu
Różnorodność biologiczna oraz fauna i flora	Zmniejszenie dostępnych siedlisk oraz ograniczenie tras migracji zwierząt	D	N	S, P
	Redukcja powierzchni siedlisk dla wybranych gatunków roślin	D	N	S, P
	Utrzymanie terenów otwartych oraz lokalnych powiązań przyrodniczych	D	P	B, P
	Zachowanie ciągłości funkcjonowania korytarzy ekologicznych	D	P	B, P
Warunki życia ludności	Ograniczenie zabudowy na terenach stwarzających zagrożenie dla bezpieczeństwa mieszkańców	D	P	B
	Zwiększenie areału terenów przeznaczonych pod nowe inwestycje, w tym związane z turystyką i rekreacją	D	P	P, S
	Powstawanie inwestycji powodujących lokalne uciążliwości akustyczne oraz wzrost zanieczyszczeń powietrza	S, D	N	P, S
	Wyznaczenie rezerw terenowych umożliwiających dalszy rozwój zagospodarowania	S, D	P	P, S
	Zachowanie istniejących terenów rekreacyjno-wypoczynkowych i zaplanowanie nowych	D	P	P
	Stworzenie warunków dla rozwoju odnawialnych źródeł energii	D, S	P	B, S
Wody powierzchniowe	Zwiększenie zapotrzebowania na wodę oraz wzrost ilości wytwarzanych ścieków	D, S	N	B
	Ochrona i zachowanie jakości wód powierzchniowych	D	P	P
	Ograniczenie infiltracji wód opadowych i wzrost spływu powierzchniowego na terenach niezabudowanych	D	N	P
	Utrzymanie stref wolnych od zabudowy, zainwestowania w sąsiedztwie cieków wodnych	D	P	B
Wody podziemne	Zwiększenie stopnia uszczelnienia terenu i ograniczenie infiltracji do warstw wodonośnych	Ś	N	P, S
	Zachowanie zdolności retencyjnych terenów przewidzianych pod inwestycje	D	P	P
	Wzrost poboru wód podziemnych	D	N	P, S
Powietrze atmosferyczne	Zwiększenie wykorzystania odnawialnych źródeł energii	D	P	S
	Możliwy wzrost zanieczyszczeń komunikacyjnych związany z intensyfikacją zagospodarowania	D	N	P, S
	Pogorszenie klimatu akustycznego oraz higieny atmosfery związane z rozwojem wielkotowarowej produkcji rolnej	D	N	P
Klimat akustyczny	Pogorszenie warunków akustycznych w wyniku wzrostu zabudowy i natężenia ruchu	D	N	W, S
	Wpływ na klimat akustyczny wielkotowarowej produkcji rolnej oraz działalności biogazowni	D	N	P
Powierzchnia ziemi	Degradacja gleb i pokrywy roślinnej na etapie realizacji inwestycji	K, S	N	W
	Powstawanie lokalnych utwardzeń i trwałych przekształceń powierzchni terenu	D, S	N	P

	Zwiększenie ilości wytwarzanych odpadów	D	N	S
	Ochrona gleb o najwyższych klasach bonitacyjnych przed nadmiernym zainwestowaniem	D	P	B
Klimat	Lokalne zmiany mikroklimatyczne wynikające z nowej zabudowy	Ś	N	P, W
	Brak ingerencji w obszary cenne pod względem bioklimatycznym	D	P	P
	Rozwój OZE sprzyjający ograniczeniu emisji gazów cieplarnianych	D	P	P
Krajobraz	Częściowe przekształcenie krajobrazu na obszarach inwestycyjnych	D	N	P
	Zachowanie terenów o istotnych walorach krajobrazowych, w tym parków podworskich	D	P	S
Zabytki	Wyznaczenie stref funkcjonalnych sprzyjających ochronie obiektów i obszarów zabytkowych	D	P	S
	Możliwość ochrony i zachowania dziedzictwa kulturowego, zwłaszcza terenów parków podworskich	D	P	S
Dobra materialne	Rozwój zasobów materialnych związany z realizacją nowej zabudowy	D	P	S
	Wzrost wartości terenów zagospodarowanych o zieleni	D	P	S

Źródło: Opracowanie własne

Oznaczenia:

Czas trwania: K - krótkoterminowe; Ś - średnioterminowe; D - długoterminowe; S - stałe;
C - chwilowe

Kierunek wpływu: P - pozytywny; N - negatywny

Charakter wpływu: B - bezpośredni; P - pośredni; W - wtórny; S – skumulowany

Realizacja ustaleń projektu POG wpłynie, w zróżnicowany sposób, na poszczególne komponenty środowiska (powietrze, powierzchnię ziemi, glebę, kopaliny, wody powierzchniowe i podziemne, klimat, zwierzęta, rośliny itd.) i na ich wzajemne powiązania oraz na ekosystemy i krajobraz.

Analizując zanotowane w tabeli wyniki przeprowadzonej oceny wpływu realizacji projektu POG na poszczególne komponenty środowiska przyrodniczego należy stwierdzić, że planowane zmiany funkcji i zagospodarowania terenu spowodują niekiedy istotną ingerencję w środowisko przyrodnicze.

Zmiany powierzchni ziemi, w tym trwałe zmiany (D, N) naturalnego ukształtowania terenu złagodzić można w części poprzez właściwe zagospodarowanie obszaru zielenią w możliwie szerokim zakresie. Pożądane jest maksymalne utrzymanie i wzbogacenie istniejącej zieleni oraz wprowadzenie zieleni urządzonej na wszelkie wolne od zabudowy powierzchnie, a w szczególności zieleni wysokiej (drzewa i krzewy). Wprowadzenie nowej zieleni pozwoli również na ograniczenie erozji wietrznej gleb (P). Na szczególną uwagę zasługują obszary skarpy wiślanej w Dobrzyniu nad Wisłą – osuwiska aktywne ciągle oraz okresowo. Cały obszar osuwiska wraz ze strefą buforową (o szerokości co najmniej 10 m), powinien zostać wyłączony, w planach zagospodarowania przestrzennego z zabudowy, w szczególności mieszkaniowej.

Wprowadzone nowe funkcje oraz zmiana sposobu użytkowania i zagospodarowania terenów spowoduje wzrost emisji zanieczyszczeń powietrza i hałasu (K).

Zmiana warunków akustycznych na obszarach dotąd niezabudowanych wynikać będzie przede wszystkim z rodzaju zlokalizowanych na danym obszarze zakładów produkcyjno-usługowych oraz z ruchu pojazdów (K, N). Utrzymanie istniejącej i wprowadzenie nowej zieleni jest niezbędne ze względu na funkcje jakie pełni ona w środowisku. Zieleń będzie zmniejszać m.in. zjawisko hałasu drogowego i łagodzić mikroklimat (P). Bardzo ważne są również aspekty estetyczne i krajobrazowe. Właściwe zagospodarowanie zielenią i maksymalne jej zachowanie podniesie atrakcyjność terenu (P).

Realizacja ustaleń POG może spowodować zmiany warunków wodnych w obszarach planowanych do różnego rodzaju inwestycji - obniżenie poziomu wód podziemnych, ale również powstanie nowych potencjalnych zagrożeń jakości wód. W celu zminimalizowania niekorzystnych zmian projektanci wprowadzili obowiązek pozostawienia powierzchni biologicznej czynnej zgodnie z ww parametrami (P).

Realizacja ustaleń projektu POG będzie miała również wpływ na świat roślin i zwierząt. Pod uzbrojenie terenów produkcyjnych i mieszkaniowych, a następnie inwestycje budowlane przeznaczone zostały tereny do tej pory niezabudowane, częściowo użytkowane rolniczo, a więc stanowiące agrocenozę pól. Zmiana funkcji spowoduje punktową ingerencję w dotychczasowy system ekologiczny tych terenów (D, N). Zagospodarowanie terenów rolniczych zwiększy również antropopresję na dalsze otoczenie.

Realizacja ustaleń POG i planowane przeznaczenia terenów mogą wprowadzić istotne zmiany w krajobrazie gminy. Na obszarze dotychczas niezabudowanym mogą powstać obiekty kubaturowe, które spowodują powstanie dominant krajobrazowych (D).

W celu zminimalizowania negatywnego wpływu nowej zabudowy na krajobraz projektanci wprowadzili szereg ustaleń. Określone zostały wskaźniki mające wpływ na zagospodarowanie, ład przestrzenny i użytkowanie terenu: maksymalna nadziemna intensywność zabudowy, maksymalny udział powierzchni zabudowy, maksymalna wysokość zabudowy, minimalny udział powierzchni biologicznie czynnej. Są to ustalenia, które pozwolą na właściwe kształtowanie ład przestrzennego obszaru objętego POG (P).

Powstawanie konfliktów i kolizji pomiędzy zagospodarowaniem przestrzeni a środowiskiem przyrodniczym może wystąpić nie tylko w odniesieniu do poszczególnych rodzajów zabudowy. W wyniku nakładających się zagrożeń dla jakości komponentów środowiska, ciągłości powiązań przyrodniczych czy walorów krajobrazowych powstają obszary o szczególnej koncentracji kolizji, obszary znaczącego oddziaływania na środowisko (N), do takich potencjalnych obszarów należą w szczególności:

- teren istniejącej intensywnej zabudowy mieszkaniowo – usługowej,
- tereny lokalizacji zakładów produkcyjno-usługowych,
- tereny związane z funkcją turystyczno-rekreacyjną,
- trasa istniejących odcinków dróg: wojewódzkich, powiatowych i gminnych, o nasilającym się natężeniu ruchu, szczególnie ciężarowego - wzrost zespołu zanieczyszczeń typu komunikacyjnego, pogorszenie warunków zamieszkania i funkcjonowania systemów przyrodniczych,
- tereny lokalizacji elektrowni wiatrowych, elektrowni słonecznych,
- tereny przez które przebiegają napowietrzne linie elektroenergetyczne,
- tereny przez które przebiegają gazociągi wysokiego ciśnienia, rurociągi naftowe, stacja zasuw,
- rejon istniejących oczyszczalni ścieków oraz składowisk odpadów z zagrożeniem infiltracji zanieczyszczeń do gleb i wód podziemnych i powierzchniowych,
- tereny obecnie użytkowane rolniczo, a nie wyposażone w infrastrukturę techniczną i komunikacyjną, będące pod presją budownictwa mieszkaniowego i mieszkaniowo – usługowego,
- tereny intensywnej gospodarki rolnej, wielkotowarowej.

Jak widać przedstawione powyżej obszary znaczącego oddziaływania na środowisko to zarówno obszary już zainwestowane jak również obszary projektowane dla których POG wprowadza odpowiednie wskaźniki (P) w celu zminimalizowania ich negatywnego oddziaływania. Zagospodarowanie wyznaczonych stref planistycznych zgodnie z ustaleniami dokumentu w przedmiotowym dokumencie nie powinna spowodować znaczących negatywnych oddziaływań na poszczególne komponenty środowiska.

9. Ocena ustaleń zawartych w planie ogólnym w zakresie stanu i funkcjonowania środowiska, jego zasobów, odporności na degradację i zdolności do regeneracji

Analiza uwarunkowań przyrodniczych, a także określonych kierunków ochrony środowiska wobec prowadzonej i projektowanej polityki przestrzennej gminy, pozwala na sformułowanie następujących wniosków:

- gmina Dobrzyń nad Wisłą pod względem użytkowania terenu zalicza się do obszarów rolniczych (z bardzo dużym udziałem gleb wysokich klas bonitacyjnych), położona z dala od głównych ciągów komunikacyjnych, nie występuje tu zagrożenie hałasem, wibracjami, polami elektromagnetycznymi. Nie wprowadzono ograniczeń w wyznaczaniu stref z zabudową chronioną akustycznie.
- gleby o wysokiej przydatności dla rolnictwa są największym zasobem gminy, w oparciu o niego wykształciła się główna funkcja gminy – rolnicza. Gmina Dobrzyń nad Wisłą posiada najlepsze gleby spośród gmin powiatu lipnowskiego, udział gleb w klasach bonitacyjnych I-IIIb to 50,2 % użytków rolnych. Gleby bardzo dobrych klas bonitacyjnych I – III występują pasem wzdłuż Wisły od Szpiegowa poprzez Krojczyn, Krępę, Grochowalsk, Tulibowo, Glewo, Zbyszewo, Bachorzewo, Płomiany, Dobrzyń, Kamienicę i Lenie Wielkie.
- wskaźnik jakości rolniczej przestrzeni produkcyjnej wynosi w gminie Dobrzyń nad Wisłą 78,6 pkt i jest wyższy niż średnia w województwie kujawsko-pomorskim (69,1 pkt).
- gmina charakteryzuje się bardzo niską lesistością – 2,6 % i należy do gmin o najniższym stopniu lesistości wśród gmin powiatu lipnowskiego (średnia 23,3%) i województwa kujawsko-pomorskiego (średnia 23,5%). Powierzchnia gruntów leśnych ogółem wynosi 305,06 ha i biorąc pod uwagę ich własność mniej więcej w połowie są to lasy państwowe (150,76 ha) i w połowie prywatne (154,3 ha). Lasy państwowe zarządzane są przez Nadleśnictwo Skrwilno.
- stan zachowania i ekspozycji walorów krajobrazowych uznaje się za dobry, choć działalność człowieka w pewnych szczególnych sytuacjach burzy ten harmonijny układ.
- występowanie na całym obszarze gminy obiektów infrastruktury technicznej: napowietrznych linii elektroenergetycznych, masztów telefonii komórkowej, elektrowni wiatrowych powoduje, że stają się one negatywnymi dominantami w krajobrazie,
- brak kanalizacji sanitarnej na części wiejskiej terytorium gminy, alternatywą dla rozwiązań gospodarki ściekowej jest budowa przydomowych oczyszczalni, z zaznaczeniem, że jedynie w miejscach gdzie brak jest możliwości podłączenia do kanalizacji,
- występujące procesy chemizacji rolnictwa stanowią w pewnym stopniu zagrożenie dla stanu czystości wód podziemnych,
- konieczne jest utrzymywanie w dobrej sprawności sieci i urządzeń melioracji,
- na jakość powietrza w gminie wpływają zwłaszcza lokalne źródła emisji zanieczyszczeń, są to zwykle zanieczyszczenia punktowe. Gorszy stan powietrza powiązany jest z sezonem grzewczym.
- większej ochrony wymagają obszary lokalnych podmokłości i oczek wodnych,
- zagrożenia związane są z emisjami hałasu, wynikają głównie z ruchu komunikacyjnego
- zagrożenia związane z intensywną gospodarką rolną, w tym występowanie zjawiska erozji wietrznej i wodnej, prowadzące do degradacji gleb,
- system ekologiczny gminy nie został jeszcze optymalnie ukształtowany. Należy dążyć do objęcia ochroną ciekawych przyrodniczo tworów przyrody i atrakcyjnych krajobrazowo terenów.

Podział terenu gminy na rozłączne strefy planistyczne oraz odpowiednio dobrane wskaźniki w projekcie POG mają na celu zapewnienie właściwego funkcjonowania środowiska, możliwości jego regeneracji oraz wzbogacenia zasobów. Do najważniejszych zagadnień w tym zakresie, ujętych w POG można zaliczyć:

- stworzenie podstaw systemu przyrodniczego gminy, opartego o istniejące zasoby,
- zachowanie podstawowych elementów sieci hydrograficznej, ,
- wzbogacenie obszaru gminy o nowe powierzchnie biologicznie czynne, związane z obowiązkowym wprowadzeniem trwałej szaty roślinnej na działkach budowlanych,
- ograniczenie zagrożeń związanych ze zjawiskiem erozji wietrznej i wodnej na terenach użytkowanych rolniczo, po zmianie ich funkcji na tereny budowlane,
- poprawę klimatu akustycznego oraz higieny powietrza, zwłaszcza na terenach o silniejszej zabudowie i eksploatacji,
- regeneracja i ogólna poprawa walorów krajobrazowych.

Obszary, które pełnią ważne funkcje przyrodnicze, są istotne dla utrzymania i rozwoju bioróżnorodności i rekomendowane zostały do zachowania tych funkcji. Przy wyznaczaniu stref planistycznych zostały one uwzględnione w następujący sposób:

- a) tereny położone wzdłuż cieków - mokradła, tereny podmokłe, łąki, pastwiska i nieużytki zostały uznane za lokalne korytarze ekologiczne i ujęte w strefy SO – strefy otwarte, bez określania profilu dodatkowego. Strefy te wykluczono z obszarów uzupełnienia zabudowy.
- b) lasy – ujęte zostały w strefy otwarte SO, bez określania profilu dodatkowego.
- c) strefa krawędziowa doliny Wisły ujęta została głównie w strefę otwartą SO, na fragmencie w mieście Dobrzyń nad Wisłą ujęta została w strefę zieleni i rekreacji SN, co pozwala na kontynuowanie wykorzystania walorów Zbiornika Włocławskiego do rozwoju infrastruktury służącej rekreacji i sportom wodnym.
- d) zieleni urządzona, skwery, zieleńce i parki zostały ujęte w strefy otwarte SO lub strefy zieleni i rekreacji SN. Jednocześnie wchodzi one w skład niemal każdej z pozostałych wyznaczonych stref, wyjątkiem są strefy infrastrukturalna – SI i komunikacyjna – SK bez ustalonych profili dodatkowych.
- e) parki wchodzące w skład zespołów dworsko-parkowych ujęte zostały w strefy zieleni i rekreacji SN lub strefę otwartą SO wraz z określeniem bardzo wysokiego minimalnego udziału powierzchni biologicznie czynnej (sięgającego 80%).

Jak wynika z powyższych rozważań pełna realizacja ustaleń POG daje szansę na poprawę funkcjonowania środowiska, wzbogacenie jego zasobów w przypadku walorów krajobrazowych i powierzchni biologicznie czynnych oraz likwidację niektórych, występujących dotychczas zagrożeń zwłaszcza zanieczyszczania wód podziemnych oraz erozji gleb.

10. Rozwiązania alternatywne do rozwiązań zawartych w planie ogólnym wraz z uzasadnieniem ich wyboru, w tym wskazanie napotkanych trudności wynikających z niedostatków techniki lub luk we współczesnej wiedzy

Metodologia opracowania Prognozy nakazuje wskazanie propozycji rozwiązań alternatywnych w stosunku do przewidywanych w projekcie dokumentu, rozwiązań, które pozwoliłyby osiągnąć zamierzone cele przy mniejszej skali uciążliwości i oddziaływań na różne aspekty środowiska. Zdaniem autora prognozy w opracowaniu o takim charakterze, jaki prezentuje POG, zagadnienie wariantowania rozwoju jest rozpatrywane w czasie prac koncepcyjnych, w każdej z dziedzin wybiera się rozwiązanie najkorzystniejsze z punktu widzenia uwarunkowań i potrzeb rozwoju, a efekt finalny przedstawia wyłącznie wariant optymalny. W projekcie POG, w zakresie większości rozwiązań wariantowanych, wybrano rozwiązania jednoznacznie korzystne dla środowiska. W świetle tych rozważań można jedynie brać pod uwagę modyfikację szczegółowych rozwiązań. Przede wszystkim jednak należy konsekwentnie realizować ustalenia jakie w ostatecznej formie zostaną przyjęte.

Reasumując, w przypadku sporządzania POG nie było potrzeby wykonania kilku wariantów zagospodarowania terenu, gdyż funkcje które wprowadza projekt dokumentu są zgodne z zaleceniami wynikającymi z uwarunkowań przestrzennych gminy. Dlatego też stwierdza się, że wybór takiego kierunku zagospodarowania przestrzeni jest w pełni uzasadniony.

Analiza wyznaczonych stref planistycznych oraz ustalonych dla poszczególnych stref wskaźników wskazuje na realizację zasady zrównoważonego rozwoju. Nie zdiagnozowano, że realizacja projektu Planu ogólnego będzie miała jakikolwiek negatywny wpływ na obszary i obiekty chronione, w tym przedmiot ochrony oraz integralność obszaru sieci Natura 2000.

Zespół autorski nie napotkał trudności wynikających z niedostatków techniki i luk w wiedzy potrzebnej do rzeczywistego i realnego określenia oddziaływania ustaleń Planu ogólnego na środowisko.

Plan ogólny wyznacza strefy planistyczne, których zakres funkcjonalny jest dość szeroki zarówno w ramach profilu podstawowego jak i dodatkowego (jeśli taki został w projekcie planu ustalony). W poszczególnych strefach istnieje możliwość zagospodarowania terenu pod różne funkcje. Przykładowo w strefie wielofunkcyjnej z zabudową mieszkaniową jednorodzinną profil podstawowy ustala: teren zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, teren usług, teren komunikacji, teren zieleni urządzonej, teren ogrodów działkowych, teren infrastruktury technicznej.

Rzeczywiste planowanie przestrzeni nastąpi dopiero na etapie opracowywania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, w ramach których, dla poszczególnych terenów, dokonany zostanie wybór konkretnej funkcji wybranej z profilu podstawowego i ewentualnie dodatkowego.

11. Propozycje dotyczące przewidywanych metod analizy skutków realizacji postanowień planu ogólnego

Zgodnie z art. 51 ust. 2 pkt. 1 lit. c ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnieniu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz ocenach oddziaływania na środowisko prognoza oddziaływania na środowisko powinna zawierać propozycje dotyczące przewidywanych metod analizy skutków realizacji postanowień projektowanego dokumentu oraz częstotliwości jej przeprowadzania.

Ustawa nie precyzuje zakresu monitoringu, potencjalnie jest on jednak bardzo szeroki i obejmuje nie tylko zagadnienia związane stricte z zagospodarowaniem przestrzennym, ale także szereg zjawisk, struktur i procesów bezpośrednio warunkujących możliwości rozwoju gminy. Szczegółowy zakres możliwego monitoringu oraz częstotliwość jego dokonywania, ściśle zależne są od specyfiki danego zagadnienia.

Obligatoryjny monitoring aktualności POG wynika z ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, która w art. 32 stwierdza iż „W celu oceny aktualności planu ogólnego i planów miejscowych wójt, burmistrz albo prezydent miasta dokonuje analizy zmian w zagospodarowaniu przestrzennym gminy, ocenia postępy w opracowywaniu planów miejscowych i opracowuje wieloletnie programy ich sporządzania, z uwzględnieniem decyzji o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu, oraz wniosków w sprawie sporządzenia lub zmiany planu miejscowego lub planu ogólnego. Powyższa ustawa precyzuje także, że ocena taka powinna się odbywać co najmniej raz w czasie kadencji rady gminy.

Biorąc pod uwagę podstawowe cele sporządzonego projektu POG i przedmiot regulacji planistycznych w nim zamieszczonych proponuje się objąć analizą skutków realizacji ustaleń POG, a później „monitoringiem” określonym w art. 55 ust. 3 pkt 5 ustawy z dnia 3 października 2008r. o udostępnieniu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz ocenach oddziaływania na środowisko, ustalone w POG wskaźniki zabudowy. Monitoring powinien być przeprowadzany przez Urząd Gminy i obejmować faktyczne przeznaczenia terenów oraz stopień wypełnienia stref umożliwiających realizację nowej zabudowy w ramach oceny aktualności planu ogólnego.

12. Transgraniczne oddziaływanie na środowisko

Nie stwierdzono transgranicznego oddziaływania na środowisko skutków realizacji POG, które wymagałoby uruchomienia procedury, o której mowa w art. 104 oraz art. 113-117 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnieniu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz ocenach oddziaływania na środowisko.

Stwierdzono, że zaproponowane w projekcie POG rozwiązania zapobiegające i ograniczające oddziaływanie na środowisko przyrodnicze nowego sposobu zagospodarowania oraz lokalny charakter zmian w strukturze przestrzennej gminy będą ograniczały możliwość występowania niekorzystnych zjawisk o charakterze konfliktów związanych z zagospodarowaniem jedynie do obszaru gminy, ewentualnie gmin sąsiednich, a co za tym idzie przeprowadzenie procedury transgranicznego oddziaływania na środowisko nie było celowe. Wskazuje na to samo położenie geograficzne gminy Dobrzyń nad Wisłą.

13. Podsumowanie

Prognoza oddziaływania na środowisko projektu POG miasta i gminy Dobrzyń nad Wisłą sporządzona została po opracowaniu projektu POG, przed procedurą uzgodnień i opiniowania tego dokumentu.

Prognoza jest opracowaniem opartym głównie na bazie posiadanych materiałów zgromadzonych do planu ogólnego gminy. Przy sporządzaniu prognozy wykorzystano również inne dostępne publikacje, dokumenty i raporty dotyczące obszaru gminy opracowane przez inne instytucje (w tym wnioski złożone przez organy i instytucje uzgadniające lub opiniujące projekt POG), a dotyczące środowiska i zmian w nim zachodzących. Dostępne opracowania pozwoliły na sprawdzenie w jaki sposób proponowane w POG rozwiązania przestrzenne odnoszą się do uwarunkowań przyrodniczych terenu.

POG, sam w sobie nie rodzi zasadniczo żadnych skutków środowiskowych. Źródłem potencjalnych skutków środowiskowych (negatywnych i pozytywnych) będzie dopiero realizacja poszczególnych działań, czy przedsięwzięć inwestycyjnych, realizowanych na podstawie ustaleń miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego lub decyzji o warunkach zabudowy, przy czym tylko część z nich będzie nieuchronna.

Prognoza nie określa precyzyjnie skutków środowiskowych ze względu na brak „przywiązania” poszczególnych inwestycji do miejsc ich realizacji oraz określenia ich skali i sposobu realizacji, ale ma charakter ostrzegawczy. Wskazuje elementy środowiska, których jakość (stan) może ulec pogorszeniu w wyniku realizacji POG.

Przyjęcie prognozy jako dokumentu ostrzegającego przed potencjalnymi zagrożeniami powoduje, że lista wskazanych w jej wyniku potencjalnych skutków środowiskowych w odniesieniu do poszczególnych obszarów może być znacznie szersza, niż rzeczywiste skutki środowiskowe, jakie wystąpią podczas realizacji POG.

Prognoza sporządzona do projektu POG, zgodnie z uzgodnionym zakresem i stopniem szczegółowości oraz zgodnie z zapisami ustawowymi, poddana zostanie łącznie z projektem POG procesowi opiniowania.

Należy stwierdzić, że w projekcie POG przyjęto zasady ładu przestrzennego oraz zrównoważonego rozwoju jako podstawę przy wyznaczaniu poszczególnych stref planistycznych oraz dla określenia sposobu ich zagospodarowania i zabudowy (wskaźniki urbanistyczne), a także warunki równowagi przyrodniczej i racjonalne gospodarowanie zasobami środowiska. W ogólnej ocenie oddziaływanie na środowisko przyrodnicze nie będzie znaczące pod warunkiem zastosowania wszelkich ustaleń POG Dobrzyń nad Wisłą oraz przestrzegania przepisów i zasad ochrony środowiska.

14. Streszczenie w języku niespecjalistycznym

Prognoza oddziaływania na środowisko jest jednym z podstawowych dokumentów niezbędnych w procedurze postępowania w sprawie oceny oddziaływania na środowisko POG przewidzianego w ustawie z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (t.j. Dz. U. z 2024r. poz. 1112 z późn. zm.). Organ administracji opracowujący POG sporządza prognozę oddziaływania na środowisko, której zadaniem jest ocena środowiskowych skutków realizacji przewidzianych zamierzeń.

Prognoza oddziaływania na środowisko sporządzona została dla obszaru miasta i gminy Dobrzyń nad Wisłą została wykonana zgodnie z obowiązującymi w Polsce oraz Unii Europejskiej przepisami prawnymi odnoszącymi się do ochrony środowiska.

Podstawą określenia potencjalnych zagrożeń i konfliktów środowiskowych, jakie może spowodować realizacja POG gminy Dobrzyń nad Wisłą była analiza ustaleń POG oraz uzasadnienia. Przeprowadzono analizę wyznaczonych stref planistycznych w odniesieniu do stanu środowiska w tych strefach. Przedmiotem oceny było oddziaływanie wyznaczonych w projekcie POG stref planistycznych na rzeźbę terenu i krajobraz, powietrze atmosferyczne, środowisko wodne, klimat akustyczny, gleby, roślinność i zwierzęta i zdrowie ludzi.

Opracowanie to stanowi próbę oceny zmian i przekształceń środowiska przyrodniczego jakie zostaną wprowadzone po realizacji ustaleń POG. W wyniku przeprowadzonej analizy stwierdzono, że realizacja POG wprowadzi w środowisku przyrodniczym szereg zmian, zarówno korzystnych jak i potencjalnie niekorzystnych.

Największe zmiany i przekształcenia w środowisku spowoduje zagospodarowanie stref planistycznych dotychczas niezagospodarowanych.

Plan ogólny zakłada utrzymanie terenów przeznaczonych pod zabudowę mieszkaniową (wielorodzinną, jednorodziną) i zagrodową – jako stref wiodących – wielofunkcyjnych, wyznaczonych na podstawie istniejących uwarunkowań, tj. kontynuacji istniejącego zainwestowania oraz realnego zapotrzebowania z dążeniem do uzyskania wyższych standardów zamieszkania, a także zapewnienia wyższego poziomu usług dla jego mieszkańców z zachowaniem obecnego charakteru gminy.

Jako funkcje uzupełniające wprowadzono do projektu planu strefy usługowe, produkcyjne, strefy zieleni i rekreacji. Dodatkowo uwzględniono w projekcie planu istniejące strefy gospodarcze w odpowiedniej odległości od planowanej i istniejącej zabudowy mieszkaniowej oraz produkcji rolniczej oraz infrastrukturalne, komunikacyjne czy otwarte.

Przyjęte w projekcie POG wskaźniki urbanistyczne, służą ograniczeniu negatywnych oddziaływań na środowisko poszczególnych sposobów zagospodarowania i zainwestowania terenów oraz zachowują zasady ochrony obszarów aktywnych biologicznie i zabezpieczenia struktur przyrodniczych.

15. Wykorzystane materiały

Do sporządzenia niniejszej prognozy posłużyły dostępne prace dokumentacyjne, studialne i opracowania kartograficzne dotyczące problematyki środowiska przyrodniczego lub jego poszczególnych komponentów, a także problematyki zoologicznej. Wykorzystano także wyniki i materiały własne, zebrane podczas rekonesansu terenowego. Wśród opracowań, w szczególności wymienić należy:

1. Opracowanie ekofizjograficzne na potrzeby POG Dobrzyń nad Wisłą, 2025
2. Opracowanie ekofizjograficzne do Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Dobrzyń nad Wisłą, 2009
3. Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Dobrzyń nad Wisłą – 2009
4. Prognoza oddziaływania na środowisko projektu zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta i gminy Dobrzyń nad Wisłą - 2009
5. Program ochrony środowiska dla Gminy Dobrzyń nad Wisłą na lata 2021-2023 z perspektywą do roku 2026 – Warszawa 2020
6. Program ochrony środowiska dla gminy Dobrzyń nad Wisłą na lata 2024-2026 z perspektywą do roku 2029,
7. Gminny program opieki nad zabytkami Miasta i Gminy Dobrzyń nad Wisłą na lata 2025-2028
8. Program rewitalizacji gminy Dobrzyń nad Wisłą na lata 2016-2022
9. Uchwała nr LXIV/307/2023 Rady Miejskiej Dobrzyń nad Wisłą z dnia 11 lipca 2023 r. w sprawie zmiany uchwały nr XXVI/127/2020 Rady Miejskiej Dobrzyń nad Wisłą z dnia 30 listopada 2020 r. w sprawie wyznaczenia obszaru i granic aglomeracji Dobrzyń nad Wisłą
10. Uchwała nr LXVII/322/2023 Rady Miejskiej Dobrzyń nad Wisłą z dnia 13 października 2023 r. w sprawie uchwalenia Regulaminu utrzymania czystości i porządku na terenie Miasta i Gminy Dobrzyń nad Wisłą
11. Raporty o stanie miasta i gminy Dobrzyń nad Wisłą – z roku 2024 i wcześniejsze
12. Rejestr zabytków Narodowy Instytut Dziedzictwa
13. Strategia Rozwoju Miasta i Gminy Dobrzyń nad Wisłą do roku 2030, przyjęta Uchwałą Nr XVII/83/2025 Rady Miejskiej Dobrzyń nad Wisłą z dnia 13 maja 2025 r.
14. Strategia Obszaru Rozwoju Społeczno – Gospodarczego Powiatu Lipnowskiego – 2021
15. Strategia Terytorialna Obszaru Prowadzenia Polityki Terytorialnej Lipna - 2024
16. Strategia Rozwoju Województwa Kujawsko – Pomorskiego do 2030 r. – Strategia Przyspieszenia 2030+ przyjęta przez Sejmik Województwa Kujawsko-Pomorskiego Uchwałą Nr XXVIII/399/20 z dnia 21 grudnia 2020 r.
17. Plan zagospodarowania przestrzennego województwa kujawsko-pomorskiego uchwalony przez Sejmik Województwa Kujawsko-Pomorskiego Uchwałą Nr XI/135/2003 Sejmiku Województwa Kujawsko-Pomorskiego z dnia 26.06.2003 r.
18. Program Ochrony Środowiska Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2022-2030 przyjęty uchwałą Nr XLVIII/646/22 Sejmiku Województwa Kujawsko-Pomorskiego z dnia 29 sierpnia 2022 r.
19. Audyt krajobrazowy dla województwa kujawsko-pomorskiego przyjęty Uchwałą Nr LXI/851/23 Sejmiku Województwa Kujawsko-Pomorskiego z dnia 25 września 2023 r.
20. Plan gospodarki odpadami województwa kujawsko-pomorskiego na lata 2023-2028 z perspektywą na lata 2029-2034” uchwalony przez Sejmik Województwa Kujawsko-Pomorskiego uchwałą Nr XVI/253/25 z dnia 29 września 2025 r.
21. Stan środowiska w województwie kujawsko-pomorskim Raport 2024, GIOŚ, DMŚ, RWMŚ w Bydgoszczy
22. Plan gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły, Załącznik do Rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 4 listopada 2022r.
23. Dane Głównego Inspektora Ochrony Środowiska umieszczone na: www.gios.gov.pl,

24. „Projekt korytarzy ekologicznych łączących Europejską Sieć Natura 2000 w Polsce”, pod kier. prof. dr hab. Włodzimierz Jędrzejewski (ZBS PAN)
25. Mapa korytarzy ekologicznych w Polsce
26. Informator PSH, Główne zbiorniki wód podziemnych w Polsce, Państwowy Instytut Geologiczny, Państwowy Instytut Badań, Warszawa 2017
27. Portale internetowe:
- <https://www.dobrzyn.pl/5122,informacje-ogolne>
 - <https://www.bip.dobrzyn.pl/>
 - <https://www.lipnowski.powiat.pl/>
 - <https://nid.pl/zasoby/rejestr-zabytkow-zasoby/>
 - <https://www.pgi.gov.pl/psh/psh-2/ochrona-wod-podziemnych.html>
 - <https://isok.gov.pl/hydroportal.html>
 - <https://www.wody.gov.pl/strefa-klienta/110-strefa-klienta/1827-jednolite-czesci-wod-na-hydroportalu>
 - <https://www.gov.pl/web/wody-polskie-warszawa>
 - <https://powietrze.gios.gov.pl/pjp/rwms/2>
 - <https://wios.bydgoszcz.pl/>
 - <https://emgsp.pgi.gov.pl/emgsp/>
 - <https://korytarze.pl/mapa/mapa-korytarzy-ekologicznych-w-polsce>
 - <https://powietrze.gios.gov.pl/pjp/rwms/publications/card/2006>
28. Akty prawne uwzględnione w opracowaniu:
- Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (tekst jedn. Dz.U. z 2025 poz. 647 z późn. zm.)
 - Ustawa z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (tekst jedn. Dz.U. z 2024 poz. 1130 z późn. zm.)
 - Ustawa z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (tekst jedn. Dz. U. z 2024 r. poz. 1112 z późn. zm.);
 - Ustawa z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (tekst jedn. Dz. U. z 2026 r. poz. 13);
 - Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. Prawo geologiczne i górnicze (tekst jedn. Dz. U. z 2024 r. poz. 1290);
 - Ustawa z dnia 20 lipca 2017 r. Prawo wodne (tekst jedn. Dz. U. z 2025 r. poz. 960 z późn. zm.);
 - Ustawa z dnia 28 września 1991 r. o lasach (tekst jedn. Dz. U. z 2025 r. poz. 567 z późn. zm.);
 - Ustawa z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach (tekst jedn. Dz. U. z 2023 r. poz. 1587 z późn. zm.);
 - Ustawa z dnia 3 lutego 1995 r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych (tekst jedn. Dz. U. z 2024r. poz. 82 z późn. zm.);
 - Ustawa z dnia 7 czerwca 2001 r. o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków (tekst jedn. Dz. U. z 2024 r. poz. 757);
 - Ustawa z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (tekst jedn. Dz. U. z 2024 r. poz. 399);
 - Ustawa z dnia 20 lutego 2015 r. o odnawialnych źródłach energii (tekst jedn. Dz. U. z 2024 r. poz. 1361)

Oświadczenie autora prognozy oddziaływania na środowisko

Toruń, 14.04.2026 r.

Oświadczenie autora prognozy oddziaływania na środowisko

Podstawa prawna:

Ustawa z dnia 3 października 2008 r. o udostępnieniu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz w ocenach oddziaływania na środowisko,

w związku z art. 74a ust. 2 ww. ustawy oświadczam, że:
ukończyłam, w rozumieniu przepisów o szkolnictwie wyższym, jednolite studia magisterskie na kierunku geografia, tj. kierunku związanego z kształceniem w obszarze nauk przyrodniczych z dziedzin nauk biologicznych oraz nauk o Ziemi.

Jestem świadoma odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia.

Jolanta Rudnicka

.....
(podpis autora prognozy oddziaływania na środowisko)

